

Analysis of the effects of water privatisation on marginalised communities in Karnataka

Researched and written by
Claire Graham

Researched and translated by
Meena Artwani

ನೀರಿನ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಜನಾಂದೋಲನ - ಕರ್ನಾಟಕ
People's Campaign for Right to Water – Karnataka

Dedicated to
The Historically Marginalised Communities
and the Urban Poor

Contents

1. Introduction.....	0
2. Acknowledgement	0
3. Quote.....	0
4. Abstract	0
5. Analysis.....	0
6. Methods- Sample, Measures, Design & Procedure	0I
7. Results.....	0I
8. Conclusion.....	0
9. References	0
10. Appendix.....	0

“Death finds life in Water”

- An Aboriginal quote.

This is an independent study to document the experiences of people in cities of Karnataka where the operation and maintenance of water has been privatized.

For long, Karnataka is known for openly embracing neoliberal reforms in governance. The fundamental aspects of these reforms are minimal government, endowment of executive powers to unelected bodies of people, commoditization of natural resources and privatization.

The power of these reforms in Karnataka was such that it became the first state in India to even privatise Water. Urban water utilities which were under public control through two water boards and local governments were handed over to private companies, largely foreign corporations, almost a decade ago.

The misleading and undemocratic means by which local public water utilities were deliberately wrecked and turned over to private companies have been well researched and documented by academic experts from the best of universities around the world, and activists. The analyses of pro-privatisation water policies that preceded the actual privatization show an unethical conundrum of senior bureaucrats, bilateral agencies of foreign governments, international banks and local elites working together in an opaque setting to hoodwink elected representatives and circumvent democratic processes.

After the drafting a water policy in 2003 which by itself was a pre-lending conditionality of the World Bank, the Government of Karnataka and the World Bank entered into an agreement to implement KUWASIP (Karnataka Urban Water and Sanitation improvement Project) – a project designed to “radically restructure Karnataka’s Urban Water Sector.” Through KUWASIP, Water, which is the source of all life and the most basic of all needs, was commoditized for the first time in India. As a natural outcome, the project also promoted private companies to operate the hitherto public water utilities on market principles. Large amounts of tax payer’s money were provided to these private companies who had become the new operators of local water utilities.

In an arrangement which minimized the risks (financial, technical, reputational, accountability and political) of the private company to zero and transferred them all to the government, water distribution in ‘demonstration wards’ in three cities of North Karnataka (Hubli-Dharwad, Gulbarga and Belgaum) was handed over to the French company Veolia. Later on, through another project of the Government of India called the National Urban Renewal Mission, the whole of the Vani Vilas Water Works in Mysore was privatized under the aegis of the same District Commissioner who had overseen water privatization in Hubli-Dharwad three years earlier.

As part of the privatization project, all community taps in the privatized cities were removed, volumetric meters were installed in residences even in slums and water tariff was hiked to almost 500% to accommodate the project loan repayment cost.

This study is aimed at documenting subjective, life experiences of a small number of people in each of the four cities with privatized water supply. A line in the preamble of the pro-privatisation 'Urban drinking water and sanitation policy – 2003' says that the policy was made to ensure universal access to water in Karnataka. This study will enquire, through individual stories, if water privatization in Karnataka stands true to the claim of providing universal access to drinking water.

I am thankful to Meena Artwani, an ActionAid fellow and an avid advocate of democratic governance and social justice. She led this initiative and guided Claire Graham, a research volunteer from the UK. The critical insights that this study raises will hopefully inform the critique of water privatization and advocate for the realization of the right to water in Karnataka.

Dr. Kshithij Urs
Regional Manager
ActionAid India, Karnataka.

This research study was done for ActionAid Association India, Karnataka. This document is purely based on field research that was carried out in 4 districts of Karnataka from February to April 2014. Ms. Claire Graham and I are grateful to Dr. Kshithij Urs for his support, guidance, valuable insights and encouragement for pursuing publication. Additionally, we also thank the members of People's Campaign for Right to Water-Karnataka for their willingness to read and comment on the drafts as well as for their moral support.

We are particularly grateful to activists Baburao Dandinkar of Gulbarga, Basavaraj and Prof. Nanjaraj Urs of Mysore, Jayashree of Belgaum, Rasool Nadaf, Slum Janandolana of Hubli and Sharada Gopal of Dharwad along with the urban deprived communities in Karnataka who have contributed with stories and insights that are contained in the study. Without them this study would not have been possible. While there are many to be mentioned by name, there is one to whom we would want to give special attention, the founder member of People's Campaign for Right to water – Karnataka, Dr. Kshithij Urs who was a continual and steady source of knowledge and inspiration for us.

Finally, thanks to my family, friends for your patient and moral support.

– Claire Graham and Meena P

“One day we will burn all
of their bills. We will heat
water on the burning bills
and bathe in it.”

– Resident of Pendar Oni, Dharwad

The Government of India has advocated water privatisation since the release of its 2002 National Water Policy. Under this national policy and the Karnataka Urban Drinking Water and Sanitation Policy, water is being systematically privatised throughout Karnataka. This is for the most part externally driven, as a condition of loan agreements with the World Bank, with little or no involvement from those who are most affected; its citizens. Proponents of water privatisation state that prior to privatisation water access was poor in terms of quality and consistency and that a private format is needed to improve this. The support for this model rather than for improving the government system undermines the importance of public utilities and encourages the commoditisation of water.

There has been major opposition to the development of water systems through privatisation both nationally and internationally for decades; so much so, that many places which previously had a private supply have subsequently reverted to a government supply. The main reason for, and the hypothesis of, this study is that water privatisation is detrimental to poorer communities because of the added financial pressure it places on them following an increase in bills. Furthermore, this study will show that many affected communities are not properly informed about the move to a private model or the cost increase to them. They are, as such, forced into a scheme they do not understand.

The sample size of this study was 24, which comprised of five community members from the four locations where the water supply has been privatised in Karnataka as well as an activist from each location. The research focused on poorer people in informal housing rather than the population as a whole. This was because these are likely to be the most adversely affected members of society. This investigation took the form of a multi-question survey conducted through one-on-one and group interviews. The format followed is unstructured questioning. It is a completely qualitative research piece that aims to describe changes that have occurred since privatisation and will therefore give few quantitative results. This study documents personal experiences since privatisation and, importantly, residents' opinions on the privatisation and water privatisation. This research does not search for how many people are affected by the scheme in question but rather, primarily, the way in which they are and have been affected and, secondarily, how extensive these affects have been on the sample communities.

The results show that in the demonstration wards in Hubli-Dharwad, Gulbarga and Belgaum, where people are receiving water through a private company, the poorer communities have indeed been negatively affected by the privatisation. There was little or no knowledge of privatisation prior to its implementation and all the interviewees were misinformed as to how much '24/7' (water supply 24 hours a day, 7 days a week) would cost them. 24/7 has been crippling for most community members and the mounting costs have led to disconnections in all locations. This is of particular concern as most sources of community water, through taps and bore wells, have been

Abstract

removed so those who are disconnected are without water for the most part. In Mysore, though privatisation has been sanctioned in the whole city, the implementation is not complete and most consumers have not yet started receiving bills so few results were possible. Conclusions drawn from this study are that for poorer communities this scheme is not successful. That is not to say that the concept of a constant water supply has failed, on the contrary many people feel it is a necessary advancement and it does improve their quality of life. However, there are two main issues making the current model unsustainable. Firstly the cost of supply and secondly the lack of support from the private companies and the government when families are unable to pay the bills or are disconnected.

Following on from this study next steps would be to widen the scope of research. Firstly, the geographical sample could increase, within India or internationally. Furthermore, it would be beneficial to increase the sample size within the State of Karnataka. Future studies could investigate the effects of privatisation on the wider population as well as other marginalised communities. This would allow further proof of the hypothesis that water privatisation is not a viable option and reduces the quality of life of poorer citizens.

here has been much criticism towards the water supply to both rural and urban households prior to privatisation throughout India in the last few years. The World Bank has been working with several Indian state governments, including the Government of Karnataka, to promote the need for a more regular water supply to households (World Bank, 2013). Their model for development is Public-Private Partnership (PPP), the implementation of which is often a precondition of a loan agreement with the state government (Barlow and Clarke, 2014). Proponents of World Bank policy have criticised water access and its inadequacies under public utility, stating that in urban areas, prior to privatisation, only two cities had a constant supply and most had supply for a few hours a day at best and not on a daily basis. Furthermore, in areas of informal housing household supply was a rarity and prior to privatisation most households used a community tap where the quality of the water varied, but was often low (Business Standard, 2010). Advocates put forward that through privatisation, a separate water supply per household can be installed, with water constantly available, and the quality of the water improved. Furthermore, the Government of Karnataka and the private suppliers state that this can be reached within a reasonable cost to users. It is felt that this would not be possible under public supply and policy change is needed to improve water access.

The 2002 National Water Policy signalled the start of water privatisation in India through its encouragement of the exploration of 'private participation in provision' (Prasad, 2009). In its article 13 entitled, 'Private sector participation', the policy says that "private sector participation should be encouraged in planning, development and management of water resources projects for diverse uses, wherever feasible" (Pankajan, 2006). This has led many state governments to move towards privatisation. In 2004, the Government of Karnataka and the World Bank launched the Urban Water Sector Improvement Project (KUWASIP) aiming to provide urban dwellers with safe water 24 hours a day, seven days a week by partnering a private company, called Veolia, and contracting them with the responsibility of water provision (Global Water Intel, 2013). Prior to 2004, Vani Vilas supplied water to Mysore, Bangalore Water Supply and Sewerage Board (BWSSB) to Bangalore and Karnataka Water Board supplied water to the remainder of the state. This system was, and remains, piloted in 29 selected wards in the three cities of Gulbarga, Belgaum and Hubli-Dharwad. This scheme of water privatisation has been called 24/7 water (Jin, 2006) as it is suggested that, under private provision, all houses in these wards will receive water 24 hours a day, 7 days a week. Following this, in 2008, Jusco, a subsidiary of Tata, won the contract to supply water to Mysore. JUSCO has the contract to supply water to all 65 wards in the City of Mysore, however privatisation has not been fully implemented as yet and so many wards still receive public supply (JUSCO Ltd, 2014). The water privatisation in Mysore was controversial because it was implemented at a time when the City Council was suspended and so was pushed through without legislative approval (Mysore City Corporation, 2008). Following the uncovering of the 24/7 scheme there were riots in Mysore opposing it. If deemed successful by

the Government of Karnataka, these initial Public-Private Partnership (PPP) projects will lead the way to further privatisation throughout the state.

Empirical research internationally shows that when the water supply is privatised the cost of the supply to residents increases exponentially and there is little improvement in quality (Hall et al, 2005). The supply of water has been privatised globally for decades. In the developing world this has largely been done with the backing of the World Bank and the International Monetary Fund (IMF). These two organisations offer loans to governments on the condition that they privatise their water supply (Barlow and Clarke, 2014). There has been much controversy surrounding privatisation though and many places have reversed this process. For example, Bolivia's World Bank backed initiative to privatise water in Cochabamba led to bills tripling and people taking to the streets to protest. The Bolivian Government eventually cancelled the contract with Bechtel due to the cost increases and public unrest (Chatterjee, 2013). Experiential research also shows that increases in bills can lead to water supplies being cut off. In South Africa the government cut off the water supply to over 10 million people in 2003 and 2004, following privatisation, because they could not afford to pay their bills (Barlow and Clarke, 2014). Privatisation had led to many poorer communities throughout Africa either going without water or having to use untreated water (Barlow and Clarke, 2014). Similar problems have also occurred in Asia in places such as Vietnam, China and Malaysia (Pankajan, 2006). These are a few examples from across the world that demonstrate the proliferation of the failure of water privatisation.

Within India there has been much criticism of and opposition to privatisation. In the state of Chhattisgarh, the Chhattisgarh State Industries Development Corporation (CSIDC) approved water privatisation and as a

part of the project a private company, Radius Water, was given full control of 23.6 km of the Shivrath River on a 22 year contract (Pankajan, 2006). The benefit was that Radius Water would ensure water supply 12 months of the year and there would be no shortage during the summer. The project failed for several reasons. The contract assured Radius Water payment for a minimum of four million litres of water per day by the state government irrespective of usage. The CSIDC lost ₹12.9 million between December 2000 and June 2002 (Pankajan, 2006). Furthermore, Radius Water prohibited fishing in this stretch of the river and also minimised the local farmers' access to the water. This led to much controversy and pressure from several NGOs to reverse privatisation (Pankajan, 2006). Though Chhattisgarh's privatisation differs from that of Karnataka, the experience there highlights that profit must remain front of mind for private companies when supplying citizens and this can disadvantage both citizens and governments. In Mysore there have been many problems with the water supply, particularly in the summer months (Shenoy et al., 2014). JUSCO has often had to revert to using tankers to take water to communities that have been completely cut off and as late as 2013 had not solved the problems with inconsistent supply (Shenoy et al., 2014). In 2012, the quality and quantity of the water, as well as the high bills, led to mass protests in Mysore. This resulted in JUSCO potentially losing the contract, though this has not materialised into a reality (Shamsheer Yousaf, 2013).

The main construct of this study is that water privatisation is detrimental to poorer, marginalised and deprived communities. It hypothesises that prior to privatisation participants were misinformed about the associated costs they would have to pay and so falsely agreed to the scheme. Since the private supply and meters were fitted, the households have started to receive bills that have exponentially increased. Those families who have been unable to pay, receive cumulative bills each month until finally the water supply is cut

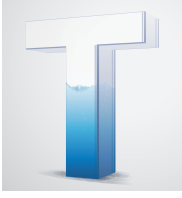

off. People, who are able to pay the bills, or take out loans to do so, struggle financially as a result of the increase in outgoings.

This study will research the affect that the change in water policy has had on the wards where it has been implemented within marginalised communities in Karnataka. It will analyse provision before and after privatisation as well the process of privatisation. During the course of this piece of research five individuals from each of the affected communities in each city where privatisation has taken place have been interviewed, as well as one water activist from each city. This provides a good demographic from the target community. The research will look at the level of supply under public delivery and compare it to private delivery, as well as analyse the process through which privatisation has been implemented. Of particular interest are any changes to billing under the new model. The study will analyse who within these communities has been most affected. Furthermore, it will be able to look at privatisation in each of the four cities and analyse crosscutting as well as location specific issues.

Sample

he demographic for this study was people living within the wards where water had been privatised. Furthermore, participants needed to be from low income households living in informal housing. The sample size was five individuals in each affected community as well as one activist. The interviewees were aged from 25 to 65 which allowed for analysis of whether certain age brackets were more affected than others. Both men and women were interviewed, though the split was 65% to 35% in favour of women as there were more women available to be interviewed. The majority of the people spoken to were within dual-earning families as this was representative of the community itself, though one female-headed household was also interviewed to distinguish how water privatisation affects families within this dynamic as well. The majority of the people spoken to were Hindu, though the community in one of the towns, Dharwad, was for the most part Muslim. This also allowed for the determination of whether certain communities viewed the privatisation differently.

In addition to interviewing community members, one grassroots activist working with the communities in each city was also interviewed. The activists selected to be involved were determined through their involvement in the People's Campaign for Right to Water – Karnataka. This allowed for the use an existing network to identify potential candidates. There were two prerequisites for the activists involved in the project. Firstly, they had to be actively involved in the campaign against water privatisation in Karnataka. Secondly, they needed to have links with the communities where the study would be undertaken within the affected wards. At the outset people involved in the People's Campaign for Right to Water – Karnataka based in the four target cities were identified. This was further narrowed down by determining who had been working directly with the poorer communities in wards where the water had been privatised. Though it was not a prerequisite, the study also involved two men and two women, giving an even gender balance. Two of the interviewees were from the below 35 age bracket and two were above 35. Again this age demographic split was evenly divided by gender, there was one female above 35 and one under and likewise for the male contributors.

These activists contacted the communities directly and arranged for the interviews. This was seen as the best practice approach, as the activists had long standing associations with the communities and were able to use these relationships to arrange the consultations with the trust of the interviewees. This method also allowed for the use of a non-probability sample model rather than a probability sample, i.e. the sample was not chosen at random but rather chosen based on prerequisites. This was the favoured approach as the report aimed to learn the effect on a particular socioeconomic demographic rather than the population as a whole. This also gave the opportunity to benefit from existing relationships, ensuring that the interviewees were comfortable and open to communication.

Measures

The hypothesis of this study is that water privatisation does not benefit poorer communities. On the contrary, there are significant cost increases following privatisation that are unaffordable and put increased stress on low income families and those who are unable to pay. Furthermore, the inability to pay, can lead to supply being cut off. This is extremely damaging as community taps in areas of private supply are cut off and consequently affected households no longer have access to safe and clean drinking water. In addition, for those who use high quantities of water for their livelihoods, such as the urban farmers, their higher requirement results in highly augmented bills. Therefore, the privatisation of water not only affects their financial situation by increasing the cost of the water they use for their domestic needs, but also jeopardises their income.

The intent of this study was to prove or indeed disprove these hypotheses, by survey research conducted through one-on-one and group interviews. The interviews were multi-question, unstructured questions which allowed for a collection of results that were unbiased and not led by closed, structured questions. For example, rather than asking if bills had increased since privatisation the interviewees were asked to describe any changes that had occurred in the bills since privatisation. It is a completely qualitative research piece that aims to describe changes that have occurred since privatisation and therefore give few quantitative results. This investigation did not search for how many people are affected by the scheme in question but rather primarily the way in which they are and have been affected and secondarily how extensive these affects have been in the involved communities.

The interviews were conducted within the community setting to maximise potential evidence that could be collected. Importantly, many of the statements made were backed up by physical evidence that was able to be copied. For example, any pipes that were cut off and meters that were removed were photographed. Any statements around bills were verified by viewing the original bill and making a copy. As with any qualitative study, much of the evidence is subjective and may vary from city to city, house to house, based on unrelated factors such as other stresses affecting household or community economies. This will need to be taken into account when drawing conclusions.

To ensure this data is used in a reliable way, the parameters of the sample must be taken into account. As previously mentioned, a broad cross section of society was not questioned in this study. Therefore, conclusions cannot be drawn around privatisation in general and whether the population on the whole benefits from it or not. Moreover, an overarching view of water privatisation and how it affects people from a range of socioeconomic backgrounds is not provided in this study. The study's reliability is not directly threatened by these limitations, however they must be kept front of mind when conclusions are drawn. This study addresses privatisation in Karnataka and can be used as collaboratively with other studies based on other locations in India or internationally. This is not directly a reliability issue but must be

considered when drawing conclusions from the study. Other reliability issues could arise from the size of the project. We have only been able to interview people from one ward in each city, and within that ward, only five people. The study would have been more reliable if we could have interviewed all affected slum areas in the four cities and a wider group of people within each district. Furthermore, though we have asked the participants to recount their experiences prior to and during privatisation it would have been more reliable to actually interview them prior to the privatisation, during the privatisation and now.

Design

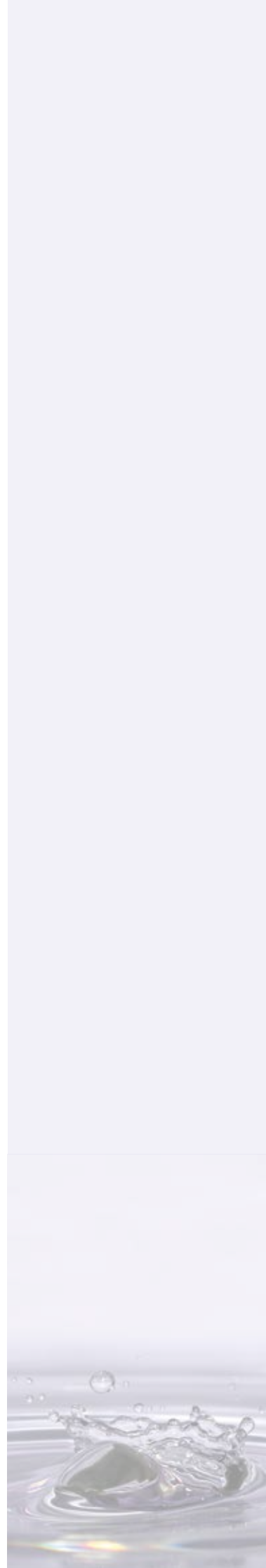
This research piece tests a single programme; water privatisation. To do so it uses a quasi-experimental design. It has not used random selection to determine the participants, as groups were purposely selected from multiple locations. The study takes the form of an open question survey as a complex multi-part instrument.

The groups involved in this survey are activists (group A) and residents (group B). Within both group A and B there are four subgroups which are identified by location – Dharwad, Belgaum, Mysore and Gulbarga. Additionally, within both of these groups there are crosscutting subgroups based on gender, age, dual wage earning or female headed households and religion. These points of difference will be addressed in the results, and conclusions, where applicable. The assignment of group A was based on those in the correct geographic areas and involved in the campaign. Group B was assigned through socioeconomic background.

Procedure

This study's motivation was the measurement of the adverse effects of water privatisation on poorer communities. In order to ascertain this it was decided that the circumstances before, during and after privatisation must be evaluated. Additionally, it was deemed necessary to research all the locations where privatisation had been implemented in Karnataka to ensure state-wide conclusions could be drawn. It was also key to ensure that a broad cross section of the marginalised community was interviewed to be able to draw conclusions around who was most and least affected by the change in supply. It was also decided that an activist should to be interviewed in each location to give an outsider's perspective on the privatisation process. Once these factors were confirmed, the questions for the interviews were drawn up and the activists were identified. The communities that could be involved were identified with the support of the activists. This process was based on the prerequisites decided in stage one as well as additional input from the activists based on their in depth knowledge of each city and the communities involved in privatisation.

The research for this study took place over a two week period. The field visits in northern Karnataka, in Dharwad, Gulbarga and Belgaum, took place during the week of the 10th February. The interviews in Mysore took place on

the 18th February. All interviews were filmed and voice recorded. They were mostly in Kannada but there were few that took place in Hindi. The interviews took place either on the street or in the homes of the people with sound and visual quality factors as well as personal preferences deciding this. From a sound perspective houses were favourable, but if houses were too dark, the street was favourable from a lighting perspective.

The first stage following the field visits was for the interviews to be translated into English and categorised by location and individual or group interviews. The second stage was for conclusions to be drawn based on the findings. The results needed to be analysed based on the following criteria;

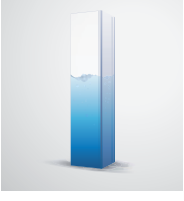
- ▼ Group A and group B
- ▼ Location
- ▼ Gender
- ▼ Age
- ▼ Profession
- ▼ Dual-earning or female-headed households

This report can be used as a tool for advocacy relating to access to water and water rights. At the the time of writing meetings were being held with the Human Rights Commission. Subsequently a complaint will be registered with The Karnataka State Human Rights Commission (KSHRC). The complaint's foundation being that a basic human right had been violated through the denial of water. Also planned is a public hearing to address the issue with the public and affected communities.

The community

Before privatisation

In Belgaum, Dharwad and Gulbarga, none of the families we spoke to were aware that the water was going to be provided by a private supplier at the time of privatisation, despite the fact that in all three of these locations consultation meetings were held prior to privatisation. In Belgaum, everyone involved in the study was aware of the meeting and attended. In Gulbarga, two of the participants attended a meeting, one person was not aware of a meeting and the remainder did not specify that there was a meeting when asked what events happened prior to privatisation, so it can be assumed that they were also unaware. In Dharwad, one family attended a meeting and the remainder did not mention either way again so it can be assumed they were not aware. For those who attended these consultations no one was aware that the supplier would be a private company. They were all under the impression that the supply would still come from the government. In most instances it seems that this conclusion was drawn through omission of the change in supplier. However, in Gulbarga one participant was explicitly told that the government would continue to supply the water. To their knowledge there was no media coverage of the programme. In Mysore, all but one participant became aware of privatisation once JUSCO had been contracted but prior to implementation. One person was not aware until implementation. There were public consultations to inform the public but they were not publicised; only one person knew of the consultation and attended. The other Mysoreans were not informed of these consultations prior and so were unable to attend. They became aware of privatisation through media coverage once the programme was confirmed.

Apart from in Mysore, all communications prior to privatisation focused on the 24/7 supply and all users were told that they would only have to pay a minimal amount. The consensus from these locations was they were misled as to who the supplier would be and also how much 24/7 would cost them. Almost all people asked outside of Mysore said it was when they started receiving exorbitant bills that they realised the water had been privatised. They felt the motivation for not announcing the supplier change was to get them to agree to the installation of the meter and tap. Water privatisation in Mysore has been implemented in phases and so the interviewees were at different stages in the process. One person still had public supply, two people had private supply but were not receiving bills. The remaining two users were receiving high bills and felt misinformed about the cost implications. No one in Mysore felt misinformed about the privatisation itself, though this was due to media coverage rather than government transparency. The costs that people were told they would have to pay for the meter and water supply varied from it being free of charge to ₹150.

In terms of the actual process of privatisation, in Dharwad the new meters and taps were installed and they were charged to have these fitted. The cost that was paid at the outset varied from ₹200 to ₹1,000. In Belgaum, most

people were not charged for the fitting however one family that was told it would cost them ₹50 for fitting and bills but were forced to pay ₹1,500 for the meter and tap to be fitted. In Gulbarga, no one was charged for the meters and taps to be fitted, with this cost being amalgamated into their bills. Even now, eight years later, people in Gulbarga and Dharwad are still paying ₹30 per month for the installation. In Mysore the disruption has been far greater as new pipes have been laid throughout the city and the roads have been torn open. This caused much disruption and in many places the roads remain unrepaired.

Almost all the participants across all four locations said all community sources of water were removed when privatisation occurred. This included wells, taps and hand pumps. In Dharwad there is a contaminated lake that one family is forced to use water from to feed their animals. In Belgaum one bore well remains. In Gulbarga all the lakes that used to be full are now dry or encroached upon.

After privatisation

Without exception, when asked what the biggest change has been since privatisation, people have said the increase in bills. When asked who is most affected by the water privatisation, the response has been poor families. The respondents either considered themselves to be part of this group or in some cases they felt they were under less stress than others due to the water privatisation. The single woman we spoke to felt that she was most adversely affected because she was poorer than families with two earners and she had less financial stability. Everyone, across all locations, felt that most people within their ward were low income earners and/or daily wage earners and so were unable to pay the bills. Professions cited include farmers, rickshaw drivers, rickshaw pullers, domestic workers, daily wage labourers, municipality sweepers, street vendors, vegetable sellers and drain cleaners. Additionally, in Dharwad, a Hindu family we spoke to, felt that the Muslim community within their ward was most affected as they were less able financially to pay the higher bills. In terms of others differentiating factors, there was no clear evidence that a particular age group suffered more than another, this may have been because there was generally more than one generation living in each household and the effects of privatisation were felt by all family members.

In terms of the cost of water, prior to privatisation the water was either free of charge or charged at around ₹50 a month. In some instances the bill remained low, at around ₹50, for the first year and then started rising. In Dharwad the bills are around ₹200 to ₹250 per month, in Belgaum they are ₹180 to ₹400. In Gulbarga they range from ₹200 to ₹600 and finally in Mysore they are a minimum of ₹210 for those receiving bills and for those yet to receive bills water is free of charge. Across the board people are receiving cumulative bills ranging from ₹1,000 to ₹8,000. Cumulative bills were most commonly spoken of as an issue in Belgaum. When these cumulative bills were unable to be paid, everyone interviewed said the supply was cut. There

were two main coping mechanisms in relation to the increase in water bills. One group said they would always pay as they were very concerned about having their water cut off. In order to pay the water they would sell their possessions or go without food. One lady was unable to pay her water bill just after her daughter was born; she was born by cesarean and the medical bills were high. In order to pay the bill and ensure her supply was not cut off she sold her gold earrings, her mangalsutra and her grandchild's silver anklet. The second reaction to the bill hike was to protest, either by not paying or, in a more active way, by creating a protest movement within the community. Then once the water was cut off they would solve the problem as best they could, by either buying water from neighbours, finding another community source or setting up an illegal supply. In Dharwad one person had been cut off, in Belgaum it was two, Gulburga three and Mysore none. In all locations everyone knew of people who had been cut off even if they had not been themselves.

In terms of water quality and consistency, Belgaum and Dharwad both have a consistent water supply. In Belgaum the quality was low at the start of the project but has greatly improved and is now fine. In Dharwad most people were happy with the quality. However, one person said it was of a poor quality, but they were forced to use it. They had been told that the quality would be bad for three months and would then improve, and that during this time they would only be charged ₹30. Neither of these statements have turned out to be true. In Gulburga the supply is inconsistent. It stops sometimes without warning, most recently this happened on the 13th February, one day before the interview took place. When this happens, as there is no warning, inhabitants are forced to buy bottled water to drink. Also the quality of the water in Gulburga is not high and is frequently dirty. Often water is green in colour and sometimes there are worms in it. In Mysore the water supply is cut early in the morning and there are often disconnections without notice according to one interviewee. One Mysorean stated that the quality of water had reduced since privatisation as it used to come from the Cauvery River and now it comes from The Kabini.

In terms of overall attitude to 24/7, many people would prefer it to be stopped as they do not feel it is necessary. Others feel that constant water is a good scheme, and necessary, but that the government should supply it and at a reasonable cost.

Activists

Through interviewing the activists a wider view of the effects of privatisation on a greater number of marginalised people was captured. Prior to privatisation there was a closed door meeting in Dharwad called a public consultation. 200 people were invited to attend of which 20 were from the poorer communities. It was not made clear in the meeting that the supply would become private. In Belgaum people are still unaware of the water privatisation, this is because the government has 'kept people in the dark because they are motivated by business and profits' according to the

activist interviewed. A meeting was held in the wards that had been selected to inform the community a constant water supply would be implemented. Again no one was informed that it would be supplied by a private company. In Gulbarga a meeting was held before implementing the scheme and then the District Collector informed the community of the pilot scheme. They were informed they would pay ₹1 per day. In Mysore a consultation meeting was held and there was a lot of press coverage.

Every source of community water has been stopped in the poorer communities in all locations but there are taps further afield. In Belgaum, people have to walk far to get water as all near community taps have been closed off and many people cannot afford the private supply. In Gulbarga the supply has been stopped at all community water sources in the poorer areas that have been privatised. However, in the richer areas where the water has been privatised such as Shahpur, the community taps still work today. The quality of the water has not improved, the only difference is that previously people used the wells and other community sources to access the water and now they have that access in their homes.

In Dharwad, people have pending bills of ₹10,000 to ₹57,000. The pricing model is ₹120 for 8,000 litres. In Gulbarga people received bills at around ₹48 to begin with, now they are between ₹200 and ₹1,000 and they are disconnected if they cannot pay. On the day the interview took place the activist had recorded three new disconnections. In Mysore, certain communities are still receiving free water, others are being charged around ₹210.

Those most affected are the Dalit community, the Other Backward Castes and other minority communities. They state that this scheme has burdened poor communities with debt; communities are angry and tired. People who cannot pay have been disconnected and when they are disconnected they receive no support from the private company or the government.

ಸೀಲಿನ ಹಕ್ಕುಗಾರ್ತಿ ಜನಸಂವೇಷಣೆ - ಕರ್ನಾಟಕ
People's Campaign for Right to Water - Karnataka

Water privatisation is not a new concept, it has been practiced all over the world and its success, or lack thereof, is a controversial topic. This paper does not aim to prove that continuous water is bad for the population as a whole. On the contrary, perhaps for richer communities it has been beneficial because they now have constant water and the bills are not difficult for them to pay. However, this

paper has shown, without doubt, that water privatisation has brought about negative change to poorer communities where it has been implemented. The most important finding from this piece of research is that, in all locations, communities were misled as to what the financial implications were, and therefore agreed to have taps and meters fitted. Subsequently, the bills have been financially crippling for all families involved in the study. Also confirmed is that there is little, if any, support for people who cannot pay their bills. Disconnections are common and the only way that the water is reconnected is by payment, either in full or in part.

Water privatisation has been overall a very negative experience for the inhabitants of the wards that we interviewed. The quality of the water has been mixed and those who continue to have a poor quality of water feel there are no benefits to privatisation. Of those who have a good quality, some feel that 24/7 is an unsuccessful scheme and they preferred the communal access they had before. Others feel that continuous water is an important improvement in their lives but the cost is too high and it should be provided by the government.

In conclusion, the process leading up to privatisation was severely flawed and many people were lied to about the scheme. All of the participants of this study were misled as to the cost of 24/7 and are unable to survive under the scheme with its current pricing model. As a result it is the authors' opinion that continuous water either needs to be removed or the government needs to take over the supply and rework the rates and pricing format.

The strength of this study is that the subject matter it was aiming to research was not too wide, therefore it has been able to successfully analyse the effects of water privatisation on the poorer communities where it has been implemented. As it is a qualitative study those involved were given the opportunity to speak freely and openly about their experiences. Furthermore, the results on the matter of the increase in bills are so conclusive across all locations that any influence of external factors, such as other financial obligations can be ruled out also. This further strengthens the reliability of the study.

This study could be built on by increasing the sample size, which would give a wider view of privatisation. In addition, it could be improved by asking richer communities about their experiences prior to, during and after implementation. This would provide comparative data on the communications before privatisation and whether the costs are greater than initially outlined.

Conclusions

As a follow on from this study it would also be interesting to research privatisation elsewhere in India to compare, and also in other locations where JUSCO and Veolia have implemented these schemes internationally.

- Barlow, M. and Clarke, T. (2013). *Water Privatisation*. New York, Global Policy Forum.
- Business Standard (2010). *Only 2 Indian cities have continuous supply*. New Delhi, Business Standard.
- Chatterjee, P. (2003). *Bechtel's Water Wars*. London, Corporate Watch.
- Global Water Intel (2013). *Delhi Jal Board focuses on its finances*. Oxford, Global Water Intel.
- Hall, D., Lobina, E., de la Motte, R. *Public resistance to privatization in water and energy*. London, Development in Practice, Oxfam.
- Jin, L. *Proposed multitranche financing facility: India North Karnataka Urban Sector Investment Program*. Manilla, Asian Development Bank
- Jusco Ltd. (2014). *FAQs*. Jamshedpur, JUSCO Ltd.com.
- Livemint (2014). *Mysore's 24/7 water project falls short of targets*. New Delhi, Livemint.
- Mysore City Corporation, minutes from January 2008 meeting, Mysore.
- Pankajan, P. (2006). *Implication of water Privatization in India*. London, Share The World's Resources.
- Prasad, CS S. (2009). *JUSCO debate: Change of management of Mysore's water supply*. Bangalore, Indian Water Portal.
- Shenoy, Dr B. V., Prakash, Prof R. C., Vombatkere, Maj Gen (Rtd) S G (2014). *Water Crisis – where is the problem?*. Bangalore, Deccan Herald.
- World Bank (2013). *Karnataka: Three towns pilot 24/7 Water Supply*. New York, World Bank.

ನೀರಿನ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಜನಾಂದೋಲನ - ಕರ್ನಾಟಕ
People's Campaign for Right to Water – Karnataka

ಕರ್ನಾಟಕ ಜಲ ಮಂಡಳಿ KARNATAKA WATER BOARD
HUBLI-DHARWAD WATER SUPPLY MAINTENANCE DIVISION, DHARWAD

ವಲಯ Zone **D-1** ಹಾರಿ ಮಾಡಿದ ದಿನಾಂಕ Date of Issue **10/12/2013**
ಗ್ರಾಹಕರ ವಿಭಾಗ Customer Category **Domestic** Meter No: **09-263201**

ಸಂಪರ್ಕದ ಸಂಖ್ಯೆ Connection No: **330733090011.SL1** ಆರ್.ಆರ್.ನಂ. R.R. No. **11979**

ಮೀಟರ್ ಓದಿದ ದಿನಾಂಕ Meter Reading Date **10/12/2013** ಪಾವತಿಯ ಕಡೆ ದಿನಾಂಕ Last Date of Payment **25/12/2013**

ಗ್ರಾಹಕರ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ವಿಳಾಸ Customer Name & Address **SAHEBKHAN D. SHAIKH**
Pendar Galli.
Dharwad

ಹಾಲಿ ಮಾಪನ Present Reading **1797000**
ಹಿಂದಿನ ಮಾಪನ Prevous Reading **1740000**
ಖರ್ಚಿನ ಸೀರಿಸ ಪ್ರಮಾಣ Consumption Lts **57000**

33 ಉಪ ವಲಯ Sub Zone

36 ಖರ್ಚಿನ ಕ್ರಮ Walk Order

ವಿವರಗಳು Particulars	ಮೊತ್ತ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ Amount in Rs.	ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ Conserve Water for future
Water Charges	704.00	
Capital Cost Recovery:	30.00	
	0.00	
	0.00	
	0.00	
ಹಿಂದಿನ ಪಾವತಿ / Arrears	55,805.00	
ಪಾವತಿಯ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿ / Interest on arrears	558.00	
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ / Total Amount	57,097.00	
ಬಿಲ್ ಸಂಖ್ಯೆ / Bill No.: D-13125512130		230
Rupees Fifty Seven Thousand Ninty Seven Only		

The interviewees were asked the following questions and based on their responses the results were drawn and of this research were analysed:

Before privatisation

- 1) When and how did you first hear about the water privatisation?
- 2) Do you know why the water in this area has been privatised?
- 3) What was the process to water privatisation? What events happened from when they starting privatising the water to when they finished?

During privatisation

- 4) How did they privatise the water?
  - Did they come and fit a tap for you?
  - Did they stop the communal tap?
  - Were you without water for any amount of time?

After privatisation

- 5) Within the community who has been most affected by the water privatisation?
- 6) What have been the biggest changes in your life since the water privatisation?
  - Have your water bills decreased or increased?
  - Have you been disconnected at all?
  - If so, who has helped your when you were disconnected?
  - Has the quality or quantity of the water you have changed?

We are residents here since the past 45 years, my spouse and children work in the farm and we also rear cattle. **Earlier the municipality used to supply us water and now we have become aware that a private company is supplying water. We still receive water bills that are in the name of Karnataka Water Board- Hubli-Dharwad Supply Maintenance Division Board.** When this project was sanctioned people from 24X7 project office replaced the old meters with new ones and every household was fixed with the tap outside the house. Since then, our water bills have increased drastically. **We pay an average bill of Rs.250/- per month.** We had enquired the person who issues bills about the high bills we were receiving but did not receive any convincing answer. When we ask them about this, they make us run from pillar to post. We do not have much knowledge and we do not understand these procedures. We have so much work at the farm that we cannot take out time for all this and hence keep quiet. **Even today the bills include Rs.30/- as meter Installation charges (capital cost recovery) and is recovered from us every month.**

In the 7 years water supply through public taps have been stopped and we do not have alternative sources to access water from. The water in the open wells, lakes etc. are contaminated and unfit for drinking or domestic purposes. **We were forced feed our cattle with the water from a lake nearby though the water was not clean as we were worried that our water bills would go up. Now, the water in the lake is highly contaminated; we cannot even wash our cattle in it, our livestock get health complications when they are fed with this contaminated water.** We had suggested the officials to fix meters to the public stand posts so that we could use that water for the cattle but they paid no heed.

We have do not have a choice but to depend on 24X7 water supply now. We do not feed our cattle much water now as we cannot afford to pay the water bills. We are farmers, we need water for our cattle to clean and feed them. My children need water to bathe every evening after they come back from the farm. The water that is supplied to us now is costing us more as there is a steep increase in the water tariff. People who installed the meter as well as the elected representatives do not listen to our pleas about the drastic increase in water bills. We pay the bills regularly even when we do not have money to eat as we are scared of disconnection. We are facing many difficulties related to water usage. Now, our other son and his family have come back to stay with us and we do not know how much we will end up paying for water. There have been disconnections in our area; there are Muslim families down the lane who have been disconnected. Most of them work as daily wages earners.

We are supplied water for 24 hours a day but if there are any maintenance work the water supply is cut off for 2 to 3 hours without any prior announcements. The quality of the water remains the same. It is similar to the water which the municipality supplied earlier and there is no remarkable improvement in the health of my family members.

Name of Interviewees:

Shamshunnisa M Choudry and K M Choudry

Reside at Pendar Oni in Ward no.11 of Dharwad City Municipal Corporation.

Interview-2

I came to Dharwad after I was married and am residing here for more than 45 years now. I live with my son and his family. In this area majority of the families residing belong to the Muslim community and are from economically weaker section. Most of the women and men work. Many work on daily wages, women work as domestic help and earn an average of Rs.100 per day.

Earlier, we would receive water from municipality and we were never asked to pay water bills.

Before implementing 24X7 water supply project we were told that the government would continue supplying water through this project and water will be supplied for 24 hours a day and hence, we had agreed for the installation of new meters and taps. The meters installed by the municipality were replaced with a new meters and every household was fitted with a tap outside their houses. We paid about Rs.1000/- for the installation of new meter. We were deceived by the government that we would get water 24 hours a day and neither mentioned informed that water bills will be increased.

Around 6 years ago i.e. in 2008 this scheme was introduced. In the beginning, we paid Rs.50/- per month, then the tariff was raised to Rs.90/- followed by Rs.130/-. **Now, the water bills have become exorbitant and unaffordable. When we started receiving exorbitant bills about a year ago, we learnt that it was a private company that has been given the responsibility of supplying water to this ward. We have pending water bills with us some to the unbelievable amount ranging from Rs.10,000/- to Rs.13,000/-! How will poor labourers afford to pay these bills? We are 7 members in the family with only one earning member and the average income per month is Rs.3,000/- and that to if labour is available through the month. With this income, how does the government expect us to pay the bills amounting to an average of Rs.300/- per month? Salaried persons and hoteliers can pay such bills but the poor like us cannot. We do not share water with our neighbours who are disconnected as our bills will go up. They do not allow us to pay pending bills in instalments; they threaten us of disconnections if we do not pay the bills on time. We end up paying the interest and compound interest on bills if we do not pay for a month. We are being harassed by the staff of 24X7 water supply office as we are unable to pay the bills.** We have not been disconnected but many in this locality have been as they have not paid the bills. We have heard from our neighbours that officials from 24X7 offices had come to disconnect some households but were not allowed to as the community threatened them and after that they have not turned up. **People here are angry by this project and say that they will not pay the bills. Families like us from the low income group are among the most affected communities.**

"We want the municipality to supply water. The government cannot kill us by denying water just because we cannot pay the bills. Water is a gift from God and it should not be marketed" says Shamshunnisa.

"The water tariffs have been hiked, will they hike our daily wages accordingly?" asks K M Choudry angered by the steep increase in water bills.

Pendar Oni mainly has Muslim families residing here. The majority are from the economic weaker section. There are rickshaw pullers, auto drivers, women work as domestic workers, daily wage labourers and few with the municipality as sweepers etc. Earlier, the municipality supplied water once in a week, after some years the water was supplied once in 3 or 2 days and that was sufficient. We would collect and store. We did not pay water bills then.

In a public meeting that was held in our ward during 2007-2008, we were informed that water would be supplied for 24 hours a day and we will have to pay only Rs.30/- per month i.e. 1 rupee per day. We were happy that we would get water 24 hours a day and not go for storing it! After the meeting, officials from 24X7 water office came to fit the taps and new meters were installed replacing the old ones. One of them had paid them Rs.200/- for the installation of new meter. Later we hear from the billing person that we will have to pay Rs.90/- per month for water. By this time all public taps stopped functioning and most of them were removed, we have one here but it is dry. We do not even have open or bore wells now.

The government has deceived us. Officials from Karnataka water board had forced us take 24X7 water connection. They had told us that we will have to pay only minimum charges for water supply but now they are charging us very high bills.

"In the beginning when they started supplying water under 24X7, the water quality was poor; we wasted an average of 5 pots of water before we could actually use it for domestic need. During this every drop was accounted and we received bills amounting to Rs.1000/- and more per month but they had told us that first 3 months, we will be supplied such water and they will charge us only Rs.30/- per month. Now, there is a drastic increase in our water bills. We have ended up paying more for water than electricity. We are paying an average of Rs.200/- p.m. for water whereas we pay Rs.50/- p.m. for electricity. We are unable to pay these hefty bills and our bills go up with compound interest if we do not pay them. If people are forced to pay exorbitant bills with what they earn, how will they survive? We get to eat twice a day, if we earn every day. Poor people are the most affected community due to this water privatisation. Elected representatives, the Corporator whom we have elected are not doing anything for us. The bills are further burdening us" says Syed A Haveri

"We are 2 people at home, I stay with my relative. My husband is no more and my sons do not stay with me. I wash dishes in 2 houses and earn only Rs.500/- per month. I am surviving with the little money I earn and additional i get from my sons. The water supply in my house was disconnected as I could not afford to pay the bills. I gave them Rs.500/- and pleaded them not to disconnect the water supply, the officer did not listen to me, he disconnected the supply. I was not supplied with water for 15 days until I got an unauthorised connection. Neighbours gave water for 15 days after my disconnection. Later, they told me that they cannot continue to give water to me as their water bills will also rise. Few women from the community and I approached the Corporator of this ward to seek his help but nothing worked. Members from our community spoke to people at the 24X7 office that we can only pay Rs.30/- every month but no one listened to us. Every month we receive bills with interest. My water bill payable by me is Rs.12000/- now. In between, I had paid Rs.500/- once on an instalment basis. When nothing worked, women and a few boys in the

community helped me and we together restored my water connection without permission. When the officials from 24X7 office learnt about this act of ours, they visited me for more than 4 times to disconnected me again but they could not do anything as my community stood by me. Now, I am getting water. I am asking people from 24X7 office to install a new meter and issue me bills but they are not issuing them” says Banu Bi.

“They took away the meter that was installed in Banu Bi’s house but we stood by her and we are not scared of anyone. If we share water with her our bills will raise and hence, we gave her the unauthorised connection. The officials threatened us and they would tell us they would call the police and all of us will be arrested. This did not scare us, we in turn asked them to call the police. We tried to explain her plight and her helplessness to pay the bills; they did not give any ear to our explanations. They visited her house continuously for 8 days and finally stopped coming. They have attempted to disconnect many but we women did not allow them to do so. There was one more disconnection here and now, their bill amounts to Rs.54000/-“.

“We will not pay the bills even if we are disconnected. We all will get unauthorised connections. We have protested and have asked them not to issue water bills to us. Every month we receive the bills and they are lying with us, one day we will burn all of their bills. We will heat water on the burning bills and bathe in it. We are not scared of being arrested. We want the municipality to supply water but we will not pay water bills. The government is privatising everything and outsourcing its duties to private companies. With what we earn should we feed our children or these companies? The elected representatives will get our votes only when we will be supplied water for free. We want the municipality to supply water to us and we will pay minimum charges. We do not want 24 hours water supply. Women in this area are opposing 24X7 water supply” says Usain Bi.

Name of the interviewee:
Mr Rasool M Nadaf, Activist- Slum
Janandolana, Karnataka
Residing at Dharwad.

Interview-4

We heard about water privatization in 2005 when Hubli-Dharwad City Municipal Corporation was making announcements publicising the 24X7 water supply. 4 wards i.e. ward no.9, 10, 11 & 12 in Dharwad Municipal Corporation were selected to implement this project. **Public consultations were held for namesake. The government officials formed a team of 200 people including 20 representatives from the poor families and invited them for this consultation as they were sure that this team of people will never question the pros and cons of this project. People were invited to a close door meeting at CDM House and they termed it 'public consultation'. The reality is that people were not given any information about this project.** I have the list of people who attended this consultation and have documented it.

After the consultation, personnel from Karnataka Water Board fitted taps and installed meters in every household. **In a disguised manner, they have removed public taps one by one. We can find only a few public taps in some streets that are remaining as people have resisted the removal.** Water bills are issued by the Karnataka Water Board and they have opened a special counter for 24X7 for collection of bills. Earlier, **People in the demonstration wards paid only Rs.40/- p.m. when there was Municipality supply.**

The government has misguided people that they will have to pay only minimum charges but it has eventually burdened them with exorbitant bills. Earlier, they had informed that they will charge a minimum of Rs.120/- for 8000 litres. Now, if the water usage crosses 9000 or 10000 litres, people are receiving bills above Rs.500/- and Rs.30/- in the name of capital cost recovery. There are several families having bills pending ranging from Rs.10000 to Rs.30000.

In the beginning a family of 4 members would get bills ranging from Rs.120/- to Rs.500/-. When we approached City Municipal Corporation to enquire the reason behind such high bills, we were asked to approach Karnataka Water Board. This is where we learnt that the water supply in Hubli-Dharwad was privatised. From the year 2007, Slum Janandolana- Karnataka, an organisation that works with urban deprived communities has demonstrated people's resistance against water privatisation and its consequences namely water tariff hike but the government has not been listening to our demands and has been pushing its high-handed decisions on to people. People are still unaware that a French private company is supplying water to them.

In the year 2007, people and activists gheraoed the Dharwad City Municipal Corporation and submitted a memorandum to the Commissioner with demands to withdraw 24X7 water supply project and exorbitant bills. But the Commissioner asked us to meet the Managing Director, Karnataka Water Board. The Managing Director, Karnataka Water Board said he did not have any powers, he asked to meet the District Collector, Dharwad and the District Collector in turn asked us to meet the Mayor. The Mayor understood the plight of the poor, he said he cannot do much and he could only waive the interest that people have to pay. After the Mayor was transferred, people again started receiving high bills. Now the company is threatening people of disconnections if they do not clear their bills. People's organisations here are opposing such moves by the company. People in the demonstration wards say that the water usage has increased. People are of the opinion that

they can manage if they are supplied water for 3-4 hours or 8 hours a day. They say that if they are provided water for 24 hours a day, there are chances of using more water and wasting it.

There is no marked improvement in people's lives after this project was implemented and neither is there any difference in the life style of people and their living standards have not gone up. Earlier, we used water from lakes and open wells and the only difference is that now, we use this water which is supplied to our houses. They are deceiving people by saying that their health will improve by using this water. In terms of quality, they have not done much. They have only laid new black pipes and connected them to the taps outside each household.

They are giving us water for 24 hours a day as Dharwad has the Malaprabha River water source nearby and from past 3 years this part has received good rain and the River has water. They will be unable to provide 24X7 water every day if the monsoon is poor.

Crores of rupees received as loan from the World Bank is being invested in drinking water distribution. Every minister announces that money has been sanctioned for drinking water distribution but they never tell us how this money is being spent. **Loans provided by the international financial institutions are repaid by imposing high water tariffs on people and people are unaware of this.**

Water privatisation has benefited rich people and it has been unjust to the poor. Poor have been pushed to a situation of denial of access to water as they are unable to pay for it. In the developed parts of the city few say they want water supply for 24 hours but a few say they do not require it.

The government here is misguiding other districts and other states that this project is successful in Hubli-Dharwad which is not true. This will not last for many days, as long as there is a water source, they will supply water after that what will they do?

Privatisation of water supply in India began in the 1990. They tried to privatise water in Delhi but it was failure. They tried to privatise water in northern states of India but they did not get the support. **In Karnataka, the privatisation of water supply happened during a period when SM Krishna was the Chief Minister and they got support from the government, bureaucracy and officials. The government under the pressure of the private companies even changed the water policy of the state. They brought out a policy that supports privatization of water supply. Officials from here visited foreign countries, signed the agreements with the Asian Development Bank (ADB). A separate authority named KUIDFC (Karnataka Urban Infrastructure Development Finance Corporation) was formed with legal backing.** A delegation including representatives of ADB and Officials from KUIDFC visited Dharwad and the government has never told this was privatisation.

We did not have any doubts that water supply is privatised only to make profits out of it and nothing else.

A public hearing was held here, the Mayor was also present and we attended the hearing. We confronted them with questions on the following. For 3 years in a row, we were facing a drought and the Municipality supplied water once in 10 days and people were angry. This became a ground for the government and the private companies to campaign for 24X7 water supply project. They told people they would supply water for 24 hours a day and they would reduce the water leakage which was running at 40%. We asked them how they will supply water when there was no water in our water sources. They informed us they will bring water from faraway source (Mandvi River in state Goa) both for drinking water supply and irrigation.

Their campaigning subsided for some time but in the year 2005 they started it again, government officials, politicians, administrators signed a loan agreement with a precondition to privatise water supply. A survey was conducted in Hubli-Dharwad districts. During the survey in Dharwad, they selected wards which were 'technically feasible' which meant the selected wards were in the downhill region and water can be supplied to these wards easily. Most of the families residing in these wards are from low income groups. All adult members in the families leave to work in the morning and return by evening and they do not have time to store water and hence, they were provided public taps. In other 2 demo wards where the farming communities live, people were told that they will be supplied water even for their cattle and this will help them. They started laying new pipelines under this project; they informed the people that they will not be any problem with the water pressure etc.

Opposing this move of the government we formed a group named **Action against Privatization of water** and we worked with the communities. In a month long effort during the evenings and nights we held meetings in temples and Mutts to make them aware of the government and private companies' motive behind this project and to sensitize them on Right to Water, constitutional mandate and Article 21 that guarantees Right to life to every citizen of this country who cannot have Right to life without Right to Food and Water. Water is a fundamental right and no one can be deprived of it. We cautioned them that they would eventually have

to purchase water as the water available for free would be turned into a commodity by the government with the private companies. People were scared if they would be denied water if they oppose it, we told them if anyone is denied water, we would write to the government saying this was unconstitutional, illegal and unethical. People understood us and supported us, they realised this project is coming at a cost. Women supported us in large numbers.

Engineers working for the Municipality are efficient and have an experience of supplying water why do we need foreign consultants and technology for this? Even the engineers supported our resistance against water privatisation. We had also conducted a workshop for people on this. Mr Jairam, Engineer with the water board participated in the workshop, he also supported our argument that water supply should not be handed over to the private companies however, he was transferred soon after.

We also conducted another workshop wherein Mr Pandurang Patil, Ex- Mayor participated, we argued with him that we are not against 24 hours of water supply but we are against handing over the responsibility of water supply to private companies, selling water as a commodity and taxing water. He then had told that he was for 24X7 but not for Privatization. When this Mayor was a Corporator, he had invited Mr Ramesh Ramanathan and Ms Sheela Ramanathan from Janaagraha. We had protested their intervention in Dharwad related to water privatization as we had read about their activities to privatize water in Bangalore.

People were furious with the government. **A meeting was called by Mr. Manivannan, the then commissioner, Hubli-Dharwad Corporation; people from poor communities participated in large numbers and questioned the commissioner why was the water supply was being handed over private companies, will they provide them with free water, where will bring water from? Why the government cannot handle the water supply. Did we vote for you to transfer your responsibilities to private companies, then why do we need the government? There was immense resistance from people.** Following this, the activities of the government to privatise water subsided.

After a few months, the government hired some local people, bribed them and started house to house campaign to promote this project and against the people resistance. They were told that the people who are protesting against this project are from other wards and they are envious that you will get water for 24 hours. They were told that they need not pay for 6 months after the implementation of this project and starting paying after 6 months. They were misguided that they will have both the connections from municipality and also the 24X7 connection and they could use whichever they wanted and they will not be taxed high. The government convinced people that the public taps will not be removed.

An NGO named RUDA owned by a government official was campaigning for this project. This NGO was paid to crusade a favourable atmosphere to implement 24X7 project. People were told that the others who are against this project are misleading them. This NGO was successful in impeding the campaign against privatisation of water.

MR Nagar, a new area that was formed and brought into the limits of municipality, came under one of the demo wards. This area had never received water for the municipality and this NGO cashed on them and people in this area and surrounding slum areas welcomed this project. They started dividing people and obstructing the campaign against the 24X7 project. There is a possibility that some of the activists from the campaign against the 24X7 project were enticed and taken to work against the campaign.

Taps and meters were installed by staff of water board. *They installed meters and taps when women were at home as the women did not question them. They stopped the public taps. They removed the bore wells (Stand Posts) and the tanks that were meant for the cattle were also removed. Most of the families residing in the demonstration wards are from low income groups and from farming communities and hence they are most affected. The water bills have increased extremely and have become unaffordable. Some of our friends living in the demonstration wards told us that they would get mixed water, water from bore-wells and river water. There is no improvement in the quality.*

Today, the position is that people again have started resisting it.

Name of the interviewee: Pinka Bai

Address: Ward No.46, Suboshu
Nagar, Gangwadi, Belgaum District,
Karnataka

BELGAUM

Interview-1

The Belgaum city municipal corporation supplied water once in 4 days earlier and we did not have to pay for it then. In a public meeting that was held by the Government officials in our area, we were told that we will be provided water for 24 hours a day and we will have to pay only minimum service charges around Rs.150/-.

In 2006, we were asked to submit the photocopies of the documents namely Ration Cards, Voter's Identity cards for availing new water connection. New taps and meters were installed in every household. Big officials (Bada Sahabs) had come to fix taps and install new meters. We had to pay Rs.1500/- for the new meter. The public taps, public stand posts (water tanks) in every street that existed before were closed by the government after we got new individual water connections under 24X7 water supply.

People like us working as daily wage labourers, street vendors and families belonging to low income groups are the most affected by the current water supply programme. My husband and I vend vegetables in the market and earn Rs.100/- to Rs.150/- a day. The bills that we receive have risen. People here receive bills ranging from Rs.200/- to Rs.1000/-.

From past 2 years, our water supply has been disconnected. I had received water bill amounting to Rs.8000/-, I was unable to pay it and it was disconnected. I buy water from my neighbour. I have to pay them an amount ranging from Rs.150/- to Rs.200/-. Even now, the person who comes to issue the bills asks us to clear the bills to get the water connection restored.

After the disconnection we had registered a complaint with Mr Feroz Sait, MLA but our complaint was not entertained. None other officials visited us when we were disconnected.

The quantity of water that we use has not improved even after the implementation of 24X7 water supply project but the bills that we receive have raised, in fact many fell ill drinking this water. For a family having 5 members like ours, 10 pots of water every day is sufficient for drinking and all domestic purposes.

"We want the government to supply water to us for free as we cannot afford to pay hefty water bills with our earnings" said Pinka Bai.

Name of the interviewee: Lakshmi Bai

Address: Ward No.46, Gangwadi,
Belgaum District, Karnataka

Interview-2

I am born and brought up here and we are 3 members in the family. I vend vegetables in the market and earn Rs.130/- to 150/- a day. Earlier, the municipality supplied water to us for free. We were supplied water once in 3 days and we made provisions to stored it.

A meeting was held in our area and the officials informed us we will be supplied with water for 24 hours a day and we would have to pay only minimum services charges for it. They did not inform us that a private company will supply water. Even now we are not aware if a private company supplies water to us. They came and fit a tap but they did not replace our old meter. Water connection was given to us with the old meter. We did not pay for the meter but my neighbours tell me that they had to pay Rs.2500/- to get the new meter installed.

Our water bills have risen from the time when we have started receiving water for 24 hours a day. We receive bills ranging to Rs.200/- to Rs.300/-. How does one expect to pay such high bills? With our earnings should we eat to survive or pay these bills? Water bills that we receive are more than electricity bills. Our water supply was disconnected because we could not pay for it. We received a bill for Rs.6000/-. We registered a complaint on disconnection of water supply in the office (24X7 Office) which issues bills they told us that until we clear the bills, our water connection will not be restored. We did not register our complaint with any other office. None of the officials or Corporator has visited us to enquire about the disconnection of our water supply. Now, we collect water from a bore well down the street which is 5 to 7 minutes away from the house it comes under the other ward. There is no public tap anywhere else. Neighbours do not give us water as they their water bill will increase. The poor are the most affected community in the current water supply system.

Communal Conversation

Name of the interviewees: Surekha Londe; Geetha Juman Londe; Padmini Mahiwal Londe ; Uma Somnath Londe

Address: Ward No.46, Gangwadi, Belgaum District, Karnataka

Interview-3

Previously, the government supplied free water which we received once in 4 days and it was sufficient for all our daily needs.

7 years ago before the 24X7 water supply was implemented a meeting was held in which we were informed that we would get water for 24 hours a day and we will have to pay only Rs.75/- for the water we used. They laid new pipelines, every house was fitted with a tap and a new meter was installed.

Only after a few months of implementation our water bills went up. The government hiked the water tariff. We have received water bills of Rs.10000/-, Rs.20000/- etc. Our earnings are hardly anything, how can we pay heavy bills with these earnings? Every month the bills increase. Even after many years of implementation they still collect Rs.30/- from us as capital recovery cost, this is included in the bills that we receive every month. We end up paying Rs.180/- and more per month.

We did not have public taps in our street but there were bore wells that were located little far from here, we collected water from these in times of need but they have been closed now and we are completely dependent on 24X7 water supplies.

The poor are the most affected community by the water privatisation. Most of the families residing here are street vendors, daily wage labourers, some work in the municipality as sweepers, some clean drainages etc. The earnings are not more than Rs.100/- per day. We have not been disconnected but we are aware of disconnections in our area, they have disconnected many who were unable to pay water bills. If one is disconnected, they are asked to clear the bills at least in instalments to get their water connections restored. For ex: Sometimes if someone's bill is Rs.4000/-, they tell them that they will give a waiver of Rs.2000/- and ask them to pay Rs.2000/- for re-connection but they waiver is collected in instalments. If people are unable to pay they are denied access to water. After the disconnection, neither the government officials or people from the 24X7 office come to enquire; they make announcements to clear the bills to get their water connections restored. Families here have 4-5 children each; people should work to look after their children or to pay these bills.

"We demand the government to supply water to us for free" say the women from Gangwadi.

Name of the interviewee: Lakshmi Bai

Address: Ward No.46, Gangwadi,
Belgaum District, Karnataka

Interview-4

In the past government supplied water once in 4 days which was free of cost. The 24X7 water supply was introduced 7 years ago. Even now we only know that government is supplying water to us. A public meeting was held here and the officials informed us that the government will supply water for 24 hours a day and we will receive water bills for Rs.75/- only. After the meet they came to fit taps and install meters. We did not pay for meter installation. **There was no problem with the water supply but from past one and half years that water bills have increased drastically. We are a family of 4 members; we have started receiving bills ranging from Rs.350/- to Rs.400/- per month. It has become very difficult to pay such exorbitant bills. Few months ago my daughter delivered, she had to undergo caesarean and I spent money on her operation. I did not have money to pay water bills and I had to sell my Gold earrings, Mangalsutra, silver anklets of my grandson to pay them. They had told us if we did not pay the bills our water supply will be disconnected. We find it very hard to pay the bills from our little earnings and savings. We spend all our savings to pay these bills. It is getting tougher for us to afford them; we do not keep pending bills as we are scared of disconnections. Where will we get water from if we are disconnected? Public taps were closed after the 24X7 water supply was introduced.** We want government to provide us water free of cost as earlier, we cannot afford to pay these bills and we do not want 24X7 water supply.

Name of the interviewee:
Mr Mallikarjun Shetty, Ex-Engineer,
Maharashtra Water Board and an
RTI Activist

Address: Hanumantha Nagar,
Belgaum District, Karnataka

Interview-5

As a resident of Belgaum I am opposing this 24X7 continuous water supply from 2006. I have corresponded with various top government officials but nobody is bothered to get into an in depth details of this scheme. I have given them all the details related to this scheme based on the letters received from various government offices and also the replies for my queries under RTIs. In fact, **nobody wanted the 24X7 water supply; there is not a single record or the representation from the public for introducing this scheme in Belgaum.** It is not necessary also. Even then the government has forcibly implemented this scheme and is trying to extend it to other wards of the city. As per one of the RTI replies, it was very surprising rather there are 4 categories for billing purposes. **There is disparity in drawing of water under this scheme. The first category draws only 2% of total water, whereas the 4th category, the category including rich draws 71% of the total water. We can imagine as to how much water rich people are drawing and wasting. When they are drawing so much water, they have to pay the bills accordingly. Out of the total bills, rich people have paid 76%.**

From my above statement it can be seen that in the 1st category people are hardly drawing 4000 litres of water for a month. If we consider the families in this category have 3 members in each and with 12% of people drawing 4200 litres per month, it is highly impossible for people to survive. Similarly the rich are drawing 51000 litres i.e. 240 litres per person per day, this implies that they are wasting water. Category 1, 2 and 3 together are drawing 31000 litres of water per month whereas the 4th category is drawing 51000 litres of water per month. Therefore I conclude that this scheme is definitely designed only for the rich.

In fact, in the 24X7 continuous water supply system there is absolutely no mechanism to the prevent the rich from over drawing water. That is the reason they are drawing more because they have enough money to pay for the bills. They are drawing nearly double the quantity and which is not at all necessary.

In Belgaum, if the government had supplied water, there would not have been serious objections. But now the government water is being sold through a private operator i.e. a French company named Veolia.

24X7 water supply scheme is definitely a technologically costly scheme. We had suggested alternative which is viable, cheap and could have been executed very easily and quickly. **The government has adopted this unwanted scheme because of the World Bank loan. This scheme carries heavy burden which is automatically transferred to the people. People are made to pay heavy bills. The government here is indulged in selling water through a private operator. Supplying water through a private operator amounts to business and the government is running a business out of water.**

In one of the replies from KUIDFC (Karnataka Urban Infrastructure Development Finance Corporation), Bangalore for my RTI query, they state that such schemes executed decades ago in number of Indian cities have failed miserably. There are number of reasons for the failure. Recently, in Lathur and Badlapur towns in Maharashtra such schemes have completely failed.

In Khanwda, Madhya Pradesh the tenders were invited for 24X7 water supply scheme and not a single contractor quoted for executing the 24X7 water supply because they knew it would not be easy to handle this system for a long duration. Even, in **Mysore where JUSCO, a private company executing this job has failed miserably. In spite of placing heavy fines on this company, they are not in a position to supply 24 hours a day.**

As per one of the RTI replies, I want to point out to the authorities that there is a lot of water theft rather than wastage. In another RTI reply, every 13th statement says 24000 million litres of water per month is unaccounted. It is a high figure i.e. 8 lakh litres of water is being wasted. It is not wasted because HDP pipelines that are laid are strong and leak proof pipes. There is no scope for leakage of water except sheer pilferage in connivance with the government officers.

In intermittent water supply, if they supply water with a pressure in a rotation of 2 or 3 days that would be sufficient for us. Store and use policy is the best policy to save water. If they need they can provide us a meter and recover the cost of water supply and there will not be a problem in revenue collection too.

This scheme consists of borrowed money that is crores of rupees. Borrowed estimate, we have got a design through Tata Consultancies by paying them millions of rupees. They have not disclosed how much they are paid. Moreover, in the present scheme there are nearly 15000-20000 unauthorised water supply connections and with this a lot of water is wasted and the revenue is being lost.

The government is not replying to my RTI query on ward wise water supply connections that would help me in pointing out to the government on how much water is wasted and revenue elapsed.

Initially when I argued to go for an intermittent water supply, I also suggested few ideas and suggestion to execute it. Based on which, Water office in Belgaum submitted a newly scrutinized estimate costing about Rs.129 crores to Government of Karnataka. Unfortunately, that estimate has been kept in cold storage and instead an inflated estimate was proposed which would get them an inflated share.

In an estimate of Rs.129 crores, there were proposals to construct overhead tanks through which we have got water at pressure, to replace to old pipes. Instead of that, they have now they have prepared an estimate of 427 crore rupees for the remaining 48 wards. You can imagine the rate of enhancement of the earlier estimate nearly 300 crore rupees. Can anybody sustain this heavy burden? This burden is definitely going to be transferred to the people.

If they introduce intermittent water supply and supply the water equitably for 2 hours to all the citizens of Belgaum. This would save lot of water and this saved water would have 1, 75,000 people. This is not a small realization; yet they did not listen to my suggestion.

The KUIDFC in one of their letters had said they will supply water free of cost for slum dwellers and poor but they have not done it. They are making false promises.

In demo zones they are using HDP (High Density Polyethylene) Pipes, they say these pipes are leak proof and there will not be any leakages and there will not be mixing of water. If they say there will not be any leakage then why there is unaccounted water to the tune of 24000 million litres per month? Isn't this surprising?

What is the private operator doing? They are actually doing nothing. Let me be clear. The reservoir is ours, pipelines are ours, pumping, water treatment is done by the water board employees,

distribution pipelines are ours. The water board engineers are working with distribution system right from the reservoirs on our cost. So the question which remains unanswered...what is Veolia doing? They have just given 4 to 5 simple jobs which a layman could do – for instance the house connection with a meter, a plumber could do it; a meter reading and issuing the bills just like electricity board issues bills house to house using a software machine; Maintaining pressure- once the system is designed and a pressure is developed according to the needs, there is no difficulty in maintaining pressure nor the quality of water- what i mean to say is that if one uses HDP pipes checking the quality of water is not required. So, these are the jobs of private operator and they are paid 2 Crores for these jobs!

When this scheme was initiated in 2005-2006, we were not aware that this scheme was going to be implemented in Belgaum. The public was kept in dark totally. There were no announcements in print media or others. If that were the case people would have protested against this right from the beginning. They started the work by keeping people in dark deliberately; they completed the work in 10 demonstration wards covering a population of 84000 people.

Then, to extend this scheme in remaining 48 wards, they conducted a meeting on 29/01/2013 after 7 years.

The administration is intelligent; they wanted to prove this scheme was successful one that is the reason why they took the help of an Austrian company to select technically feasible wards. They were paid a hefty sum to do this job. If they would have selected wards at random, the scheme would have failed. After they shortlisted the wards, they started work as they were not scared of failure. Hence, they are now boasting that this scheme is successful in Belgaum which is not true. They have fooled the people.

We want water supply which means service, we do not want anybody to sell water to us through a private operator as this amounts to business. The repeated justifications given by the executive engineer and the KUIDFC for the query on the necessity of introducing this 24X7 water supply scheme are all false, and in vain and not convincing.

I have collected opinions from number of people on this adverse scheme, even Mr Pramod Mitro, Chairman, water works Veolia in India himself has said in Paris their native head quarter they have handed over the system back to Municipality due to our inefficiency. He also said that there is lot of corruption in privatization of water. World Back is behind privatization of water.

Our main demand is we do not want privatization of water and we do not want the 24X7 water supply. Unfortunately nobody has scrutinised, nobody has studied and nobody is ready to go through the detail that is the problem with people who are fighting to stop this. I am sure even then we are confident that **we will definitely fight till the end so that precious water is saved and the private operators will be driven away from this country.**

Name of the interviewees:

Jayashree, Activist

Address: Belgaum District, Karnataka

Interview-6

Privatization of water in Belgaum was introduced in 2005-06. Though the water supply here was privatised in 2005 people are still unaware that a private company is supplying the water. The government has kept the people in dark. The government in connivance with private companies privatise water supply to a run a business and make profits of our waters.

In Belgaum, 5 wards each in north and south zones were shortlisted to implement this scheme. Technically practical wards were selected. When a meeting was held before introducing this scheme, people were informed they would be supplied water for 24 hours a day but were never informed that the water will be supplied through a private operator. New taps and meters in every household were installed by the municipality.

The public taps were stopped and there are no alternative water sources available in the wards where water supply has been privatised. People are completely dependent on the water that was supplied by the private company. People have to walk far distances to collect water under difficult circumstances. Neighbours do not share water with each other as everyone is worried about the water bills.

From the time they have privatised water supply, people are facing many difficulties. People here have been pushed to a situation where they cannot afford to pay water bills. The Government has burdened its citizens by privatizing water. People in the demonstration wards are saying that they do not need the 24X7 water supply as they are unable to pay the bills. They are asking the municipality to provide water once in 3 days that will be sufficient for them; they can store and use it. Slum dwellers, poor and the people from low income groups are the most affected communities by water privatisation. People who reside in the slums include Dalits, people from other backward communities and from minority communities. This scheme has not benefited people rather it has burdened them with more debts. With their meagre earnings should people survive or pay water bills? People are being forced to sell the valuables in their houses to pay exorbitant bills. Disconnections are becoming a major threat as they are not able to pay heavy bills. In case of disconnections, people are completely denied access to water. None of the government officials, neither private company nor the elected representatives have visited these wards to enquire people about the disconnections. Nobody is bothered about the difficulties that people in these wards are facing. Now, people are angry and tired. People are demanding the municipality to supply water to them like earlier.

People are now aware that the government in connivance with private companies is making business out of our waters. People have discussed and told us that they have realised that water is a fundamental right and they will not pay for it. People have supported us in our struggle against water privatisation. People in various districts of Karnataka namely Gulbarga, Hubli-Dharwad and Mysore are opposing privatisation of water. **People are demanding government to stop water privatisation and to enact a law that would provide water security to all. But the government is not considering people's demands to withdraw this scheme. It is going ahead by extending this scheme to remaining wards in Belgaum city. The government is making policies that are not pro-poor.**

Our culture of water as commons is being desecrated. Earlier, if someone visited friends and family people they would be offered water to drink this culture is being destroyed by water privatisation. Even sharing part of our culture is restricted when it comes to water. If this is what privatisation is doing, a time might come when people will not even offer water for a person who is dying of thirst!

Name of the interviewee:
Shivasharanappa

Address: Ward No.44, Gazipur, Gulbarga district

Interview-1

Before the 24X7 water supply was introduced, the government supplied water to us every alternate day. We did not pay the any amount for the water that government supplied.

The 24X7 water supply was introduced in 2006. I am not aware of any meeting that was held before introducing this scheme but I had learnt from others that the government will supply water for 24 hours free of cost. I allowed them to fit a tap and install meter thinking that it was free. Soon after we got a new connection with the water supply, they began charging us. I paid my water bills regularly. We received bills ranging from Rs.200/- to Rs.600/-.

The tap was fitted outside our house and others started collecting water from the tap, meter was damaged and there was leakage in turn our bills increased. Sometimes the water supply was stopped without prior information and I do not know if they made announcements in print media or others about it. I had visited 24X7 water supply office requesting them to replace our damaged meter; they asked me to pay Rs.2800/- to replace the old meter. I did not pay the amount as we have a bore well at home from past 23 years. We use water from the bore well for all our domestic purposes, this is sufficient for us and we do not require this water supply. Our water connection has been disconnected as I have not paid the bills. They had come home 2 to 3 times asking us to clear the bills, I have not cleared them.

The quality of water was inconsistent, sometimes we received water which was green in colour and sometimes it was muddy.

Once, this scheme was introduced, all the public taps have stopped functioning. This scheme is beneficial for nuclear families but not for the joint families. **Lucky for us we have a bore-well but what about people from poor families who cannot pay such exorbitant bills is the question that troubles me. In my opinion this scheme is good but for water bills are very high and with the consistent increments.**

Name of the interviewee:
Ambu Bai

Address: Ward No.44, Ambedkar
Nagar, Gazipur, Gulbarga district

Interview-2

I am **Ambu Bai**, 64 years old residing in a slum at Ambedkar Nagar (ward no. 11) of Gazipur area in Gulbarga city, Karnataka. Most of the families residing here are poor and from the low income group. A majority of people in the area work as daily wage labourers, domestic help etc. Each family has about 5 to 6 children. The area is within municipality limits. **“Earlier, the municipality provided water twice a week for couple of hours that was free of cost and we were informed about the timings of water supply. We ensured that there is someone at home to collect the water and store it. Every lane in our area had public taps and bore wells; we had access to water from these resources too. Water was sufficient even during summer”.**

“Then in the year 2006 before introducing 24X7 water supply scheme in our ward, a meeting was convened by the commissioner of Gulbarga Municipal Corporation which was organized in the community hall. We were informed that the government will supply us water 24X7 free of cost and each household would get a connection. We were happy that we will get water for 24 hours a day as the inconveniences of collecting and storing water would end”. True to the commissioner’s word, soon new taps were fitted and new meters were installed in every household. We were not asked to pay for the tap and the meter. However, when they started supplying water under this scheme we began receiving bills ranging from Rs.200 to Rs.500/- per month.

“Today, the situation is that we have to shell out paying hefty water bills and defaulters get disconnected. They have disconnected my water supply 3 years ago. Where will the people who are disconnected get the water from? Neighbours dread to share water for fear of their bills shooting up. After pleading we get a little water; with this little water should we drink, cook or use it for any other daily needs? Today we have ended up buying water from outside paying 1 rupee per pot. We work hard all through the day to earn and with our little earnings, it is very difficult to buy a meal for one time, how will we pay these water bills? A can of drinking water costs us Rs.20/-. Supply of water through public taps, bore wells etc. have been closed. There are neither lakes nor alternative sources of water. It is becoming very difficult for us to survive. Incidentally, after disconnection, if we register a complaint in 24X7 water supply office about the disconnection, we are asked us to cough up the pending backlogs to get the connection restored”.

There are also incidences when the water supply is stopped without any prior notice. **“If the government had informed us that we will have to pay for the water that is supplied to us under this scheme, we would not have agreed to this scheme, and hence have deceived us by this blatant lie and left us in distress”.**

Communal Conversation

Name of the interviewees: Mananda Basavaraj Rudrodikar, Vandana Ratnakar Madakari, Jagadevi Baburao, Nagarathna Appanna Podar, Sumangala V H, Kasturi

Address: Ward No.44, Gazipur
Gulbarga district

Interview-3

In the past the Municipality supplied water for 1 to 2 hours every day and when there was a water problem we received water once in 2 days or 3 days. We just paid Rs.60/- per year then.

The Corporators and people from the company that had won the tender of 24X7 water supply met people in each area to discuss the scheme with them. They had visited our area too, while discussing they informed us that we will be supplied with clean water 24 hours a day and we will have to pay a bill of Rs.30/- per month i.e. 1 rupee per day. We were never informed that the water would be supplied through a private operator and we will have to pay for the meters. Recently, we learnt that the water supply in several wards has been privatised.

After the meetings, they started digging roads, laying new pipelines and fitted taps in every household. In some houses they installed new meters; in some they gave connections to the old meters. They did not charge us for the installation of new meters then but the bills issued even today include Rs.30/- as capital recovery cost and we are paying this since the scheme was introduced. The public taps, hand pumps, bore wells etc. were stopped just before implementing this scheme. We never asked then why the public taps were stopped. Some are under repair and they have not repaired them.

In the beginning, the first bill we received was 48 rupees and they continued to issue bills for the same amount for a year. After that they started charging us according to meter readings. We receive bills ranging from Rs.250/- to Rs.600/-. If we did not pay the bill for a month, the next month we receive bill with arrears and interest.

We have not been disconnected. We keep our other expenditures aside to pay water bills. We keep our taps locked not to allow others to collect water from them as our water bill will shoot up. We pay the bills regularly as we are scared of our water supply being disconnected as there is no alternative source of water. Some houses down the street are disconnected as they are unable to pay the bills.

Nowadays, the water supply is stopped frequently without prior information. When there is no water supply we call the 24X7 water supply office but they do not respond to our complaints. They do not address our problems related to water supply, quality, disconnections etc. If we approach the corporation, they ask us to visit the private operator with our problems. They make us run from pillar to post. The quality of water is also very inconsistent, sometimes we receive green coloured water with bad odour and sometimes there are worms in it. We need to boil and filter this water before using it.

In our opinion, the government should supply water at free cost or take minimum service charges. We do not waste water; we are considerate about the usage of water.

"I am residing here since my birth. I am 70 now and I live alone. I receive a water bill of Rs.78/-. Earlier, I would make food products at home and sell them, that was my livelihood. Now the doctor has advised me not to work. I do not know what to do, how will I pay my water bills? There are no alternative sources of water too" says Kasturi

Name of the interviewee:
Subash Gowli

Address: Ward No.44, Gazipur
Gulbarga district

Interview-4

The Karnataka water board supplied water to this area earlier. There was a tap in our street which was accessible to 20-25 households. Likewise there were taps in every street. Later, we got individual water connections. We paid Rs.3/- per month then. After that it was hiked to 5 rupees, then to 15 and 25 rupees. A case was filed and the court ordered that they have to collect only 3 rupees per month and refund the excess amount that they had collected from citizens. After few years, water tariff was hiked to 45 rupees and municipality installed meters too. But this model failed.

This part of the district faces drought often, we do not have any other work except collecting water and storing it during this time. During drought we were provided water through tankers. Women would stand in queue and sometimes fight among each other to collect water.

When we received rains we would get water supply continuously. The government supplied water once in 2 days to save water for summer season. We were supplied water from Bosga Lake and when this lake completely dried, we were supplied water from Bennethura source and now it is from Bheema River. The quality of water however from the Bheema River is not good and people's health would be affected.

Water supply was handed over to a private operator in 2006. Before they introduced this scheme in our area, a meeting was held by the Municipal Corporation and we were told that we will get water for 24 hours a day and we will have to pay minimum charges of Rs.60/- per month. They said that they will collect the bills only from the beginning of the 3rd year but by the end of 1st year they started issuing bills based on the meter readings. They had also told that we could use this water for drinking purposes and water from public taps like bore wells could be used for all other domestic purposes but all of them were stopped once this scheme was introduced. We used to take our cattle to a nearby lake named Chennabasappa Lake to drink and wash them but it is contaminated now. We need 6 pots of water to wash one buffalo and we have 10 buffaloes. Our meter runs if we use this water. Earlier, we had bore-wells in the street and we used the water for them for all the other purposes but now we are completely dependent on this. Nowadays, water supply is frequently stopped without any prior information.

In my opinion 24X7 scheme is good but we cannot pay the bills, they are burdening us with these bills. We receive bills ranging from Rs.700/- to Rs.800/-. We cannot afford to pay hefty bills. Once we had received a bill of Rs.2500/-. If they disconnect the water supply due to non payment, there is no alternative water source from where we can collect water from and we will have to plead our neighbours for water or people who have bore-wells at home. We are from the low income group, the rates of all essential commodities have gone up, we are paying for water too and the water tariff is hiked drastically, in such situations how does one expect people to survive or to lead a life with dignity?

We demand the government to revive all the bore-wells and reinstall public taps otherwise the citizens will die paying water bills. It is the responsibility of the government to provide free education, health and water to all its citizens but it is attaching a price tag to all of these services and converting them into commodities. Now, the government says if you give us money we will give water.

Name of the interviewee:
Jagadevi

Address: Ward No.44, Gazipur
Gulbarga district

Interview-5

I am Jagadevi; I live with my children here. My husband works in another district, he comes home once in a month and I am left with the responsibility of looking after our children. I am daily wage labourer.

Earlier the government supplied water once in 2 to 3 days if not we would collect water from bore-wells and public taps but now we are completely dependent on the 24X7 water supply. This scheme was introduced around 5 years ago i.e. during 2009. Recently, I have learnt that a private operator is supplying water to us. In a meeting that was held here before introducing this scheme, we were told that we will be provided water for 24 hours a day and it will be free of cost but once they introduced it we were issued water bills. They came to fit the taps and installed new meters. We did not pay for the meters then but even now we are charged Rs.30/- per month as meter installation charge this is included in the water bills that we receive.

In the past there were public taps, bore-wells and lakes from where we could collect water whenever the water supply was stopped but now public taps and bore wells do not exist. Lakes are dry and have been encroached.

The bills have increased ruthlessly. If we do not pay the bills, they disconnect the water supply. Mine was disconnected twice as I was unable to pay the bills. Once, my water bill was Rs.4000/-, I paid Rs.1500/- and they restored the water connection. There was another instance when my water bill was Rs.4000/- and after I paid Rs.2000/- they restored the connection. I receive bills ranging from Rs.300/- to Rs.400/-. Now, I have pending water bills amounting to RS.5000/-, I will pay a little so that they do not disconnect water supply but the interest on the bill will keep increasing. If we do not pay the bill for a month, the next month we receive bills with the arrears and interest. When we are disconnected we plead our neighbours for water, they get angry but give us a little water. We buy water cans for Rs.20/- per can for drinking purposes and cooking. No one helps while we are disconnected; they restore the connection if we clear the bills.

If there are repairs going on, they disconnect water supply abruptly without prior information. With the promise of water supply 24 hours a day, we do not even store water after this was introduced. We were of the impression that the water will not be disconnected. Yesterday that is on 13th of February 2014, water supply was disconnected abruptly from 7 am to 3 pm without prior information. We had called up 24X7 water supply office, they just told us we will receive water and did not tell us when.

The quality of water that they supply is not consistent. If we receive clean water one day, the other day we receive dirty water which is green in colour unfit for any purpose.

In my opinion we need water for 24 hours a day but we cannot afford to pay heavy bills. We need government to supply water free of cost to us.

Name of the interviewee:**Roshni Bai**

Address: Ward No.44, Gazipur
Gulbarga district

Interview-6

We had come to this place 50 years ago. There were difficulties related to water supply then. Later, the municipality supplied water once in 2 to 3 days which was free of cost, we used get 3 to 4 pots of water a day but it was free and then we also managed water from the public taps and bore-wells outside.

The 24X7 scheme was introduced 6-7 years ago during 2007- 2008. In the meeting that was held before this scheme was implemented here, they had informed us that we will have to pay 1 rupee per day for water. In the beginning we paid Rs.70/- p.m. but now the bills have increased drastically. We have ended up paying Rs.2 per pot per day. We do not know if the water is supplied by the government or a private operator and they had never told us that a private operator will supply water then.

They came to fit the tap and install a meter, they did not ask us money for installation of new meters but the bills we receive include charges of meter installation. We have been paying Rs.30/- as meter installation charges since this scheme was introduced. The public taps, bore-wells were stopped since they have introduced this scheme. Now we get water for 24 hours but during repairs the water supply is abruptly disconnected without prior notice.

We are 8 members in the family, 3 adult women and 5 children (3 daughters and 2 sons), all our children are studying. We clean the toilets in other houses, few pay us 50 rupees and few 100 rupees, we earn around Rs.4000/- p.m. The bills have definitely increased. Now, we receive bills ranging from Rs.400/- to Rs.600/- and more. We cannot save anything from our little earnings.

We have not been disconnected. We have to pay the bills regularly every month as we need water to survive. We save money just to pay our water bills. We face difficulties but if we do not pay the bills we will be disconnected and there are no alternative sources of water so we do not have any other go.

The government is right that we need water for 24 hours a day but they should charge us with minimum service charges.

Name of the interviewee:
Baburao Dandinkar, Activist

Address: Gulbarga district

Interview-7

In the city of Gulbarga, 24X7 water supply scheme was introduced 2006. In a meeting that was held before implementing this scheme, the then District Collector, Anjum Parvez had informed us in the pilot phase 11 wards in city were selected for this project. He had also informed that every household will have to pay only 1 rupee per day for the water supply.

In Gazipur one of the demonstration wards where poor families and the slum dwellers reside the public taps do not function but in the other demonstration ward named Shahpur where the rich reside, the public taps are functioning even today. We can see a clear discrimination. Families of poor, the slum dwellers, the families from low income groups and lower middle class are the most affected communities.

In the beginning people in these wards received amounting to Rs.48/- but now people are receiving bills ranging from Rs.200 to Rs.1000/- Under this project, many people have got disconnections as they were unable to pay the high bills. Today on 14th of February 2014, we have come across 3 disconnections in one of the demonstration wards named Gazipur. This area does not have any public taps and other alternative sources of water. There are many more such cases of disconnections.

In Shahpur where majorly people from upper middle class and rich reside, 24X7 continuous supply is working well and the public taps are also functioning.

People in Gulbarga are opposing 24X7 water schemes completely. We the people of Gulbarga demand the government to withdraw this scheme which is privatised and re-municipalise the water supply.

Name of the interviewee: Shareef

Address: Ward No. 52, Udayagiri,
Mysore district

Interview-1

I live in Udayagiri located in Mysore city. In the past, the government supplied water to us and we did not face any problems related to water then. We paid bills ranging from Rs.35/- to Rs.70/-. Around 3 years ago from now i.e. in 2010 the responsibility of water supply in Udayagiri was handed over to private operator named JUSCO (Jamshedpur Utilities & Services Company Limited). There were no consultations held with public before this scheme was introduced.

In Udayagiri, now the situation is that all the roads are dug up for laying the new pipelines for water supply which is causing inconvenience to the commuters. They have fit taps and installed new meters in every household but have stopped all the public taps and bore-wells from where we use to collect water in need. Some public taps are under repair but the corporation is not repairing them. **We are being supplied with water for 24 hours but the bills have increased drastically and we are unable to afford such high bills. The meters run even when the air passes through them and the readings go up.** Now, we receive water bills for Rs.210/- per month which is a minimum. My neighbours are receiving bills of Rs.2000/-, Rs.3000/- etc. per month and it is becoming difficult for people to pay bills. I run a footwear store, there is no guarantee of business and presently I am facing difficult time with my business. **People like us are the most affected community by water privatisation.** In our ward there many disconnections have taken place, they have been disconnected as they were unable to pay the bills. If the people register complaints about disconnections with the private operator, they ask them to clear the bills to get their connection restored.

We demand the government to supply water to us with minimum service charges instead of giving it to a private company. We request the government to visit the demonstration wards to take a note of the difficulties faced by the citizens.

Name of the interviewee:

Banu Mohan

Address: Ward No.21, Vijaynagar
Mysore city

Interview-2

Previously, when we were children we were supplied water for 24 hours by Vani Vilas Water Works that is under Mysore City Corporation and there were no meters then. After a few years the government installed meters, there used to be one meter for 3 houses and the bills that we received were Rs.10/- to Rs.20/- and my father used to go Vani Vilas Water Works office to pay the bills. Later, the water bills were increased to RS.50/- to Rs.60/- . From 2007 the responsibility of water supply has been handed over to private company called JUSCO.

The public consultations that are held are for namesake. They have their own representatives participating in them and their consent was taken before introducing any scheme. The common persons get to know about these meetings only after they are reported in the print or digital media.

We were informed that we will receive water 24 hours a day but what has happened now is that they supply water during midnight and stop it early in the morning. They do not even inform us if there would water supply the next day, they disconnect water supply abruptly without prior notice. When we take up these issues with the Mysore City Corporation, they tell us that are examining the complaints and JUSCO has been given 3 months to respond to us. They are just delaying but not giving us answers. JUSCO is not functioning properly. The taps in the streets and the small tanks for animals to drink water were also removed. The public taps served the migrants and others who did not have individual connections at home. People used them as alternative sources of water but all of them have disappeared.

Till recently i.e. 1-2 years ago we received bills for Rs.150/- but now the bills have drastically increased, people are now receiving bills for Rs.1500/- and beyond. Meters run even when the air passes through them, are these meters for air supply or water?

If the government has to transfer all its responsibilities to the private operator then why do we need the government? By transferring all its responsibilities to the private operator the government is burdening its citizens. Earlier, the Kings who ruled Mysore built dams to provide free water to their subjects. The government has pushed its people to a situation wherein we have to fight even for our basic fundamental rights.

Now, we citizens of Mysore demand the government to supply us water at minimum reasonable service charges and to throw JUSCO out of Mysore.

Name of the interviewee: Vadhiraaj

Address: Ward No.7, Ashokapuram
Mysore city

Interview-3

This area has families belonging to low income groups, backward communities and Dalits. We were facing many difficulties in water supply. As the population in Mysore increased and the water supply by Vani Vilasa Water Works reduced and became irregular. Hence, the water supply project was handed over to JUSCO.

Before JUSCO was given this responsibility, a public consultation was held here and we were told that we will be provided water 24 hours a day. The Corporation conducted surveys, roads were dug, pipelines were laid and every household was given a new individual connection. JUSCO fit the taps and installed meters after 6 months of laying new pipelines. The public taps were closed, only few exist here and there. In our area JUSCO laid the pipelines about a year ago and we learnt about JUSCO through the print media, they had announced this company will provide us water under National Urban Renewal Mission (NURM).

Only from the past 6 months i.e. approximately from Sep 2013, JUSCO is supplying water to us. We are not receiving bills as of now. They did not charge us for installation of new meters. They have not informed us if we will have to pay the bills in future and how much we will have to pay per month. Presently, we are supplied water free of charge. We receive water for 4 hours in the morning and 4 hours in the evening but even now we have to store water.

We still have Vani Vilasa Water Works connection too. We were supplied water for 10 to 12 hours a day and paid only Rs.20/-.

There is a difference in the quality of water that we are provided now. Vani Vilasa Water Works provided us water from Cauvery River which was very good and now, JUSCO provides Kabini River water which is not that good when compared to Cauvery Water.

Name of the interviewee: Rajesh

Address: Ward no.57, Raghavendra Nagar, Mysore city

Interview-4

Earlier, the Kings of Mysore state had built a water distribution network and supplied 24 hours water to all their subjects free of cost and no one was denied water. Later Vani Vilasa Water Works, a government institution supplied water to us but now this responsibility has been handed over to JUSCO which is a private firm.

In our area, JUSCO has started their work from about 5 months ago i.e. from October 2013, they have dug up the roads, new pipelines have been laid and connections to houses have been given but we have not been supplied water as of now. Presently, Vani Vilasa Water Works is supplying water to us. They provide us water for 4 hours a day and that is sufficient for us; we can store it and use the same. There are no water problems now and we do not want water 24 hours a day. Which company can supply water for 24 hours every day? It is highly impossible.

Now, we are receiving bills of Rs.120/- per month for water usage up to 25000 litres but in the near future if water supply in our area is given to a private company, water supply will become a business, water tariff will be hiked drastically and water would be in their control.

Presently, if we have any complaints with water supply, we can approach Vani Vilasa Water Works but in future we will be unable to approach JUSCO. After laying the pipelines, the roads have not been repaired. We have registered complaints regarding this with JUSCO 3 months ago but we have not heard from them. If this is case in the beginning, we are worried if our complaints regarding water supply will be entertained in future. Now, the roads are in bad condition, commuters are facing difficulties and there is dust that is leading to air pollution.

Once JUSCO gave individual water connections to ever household, the public taps were stopped. People from middle class and the poor would be the most affected among communities by water privatization. In future there will be situation which will demand people to pay and use water and if people cannot pay they will be denied water.

We are opposing JUSCO because it is a private firm. Water is our Right and it is nature's gift, it is not manufactured but how company from some part of India has been given a contract to supply water to us? This act of the government should be ridiculed publicly; they are selling our water to us. This is happening in connivance with the government, the government has signed an agreement with JUSCO. Politicians and elected representatives are benefitting from it.

Name of the interviewee:**M Basavaraj**

Address: Ward No.18, Kuvempu
Nagar, Mysore city

Interview-5

During 2006 when the sitting government's term was coming to an end and Mysore city was looking forward to the next election, NURM scheme was launched. NURM included water sectoral reforms and gave way to 24/7 water supply scheme. Though it was launched in 2006 this came into light in 2009 when the public consultations were held regarding this and we also received information from fellow campaigners that water supply in Mysore city has been handed over to a private company named JUSCO. We could not believe this because Vani Vilasa Water Works was doing an excellent job in providing water from around 125 years. After this, there were many publications in print media which announced about this scheme and we learnt from them that this project will be implemented in many phases.

The main reason to privatise water supply was to covert water into a commodity and control our waters but they deceived people by telling that they would provide water for 24 hours a day at a minimum charge. They pacified people by saying that most women are suffering as the water supply is untimely and they have to collect water and store it which is difficult for working women. They promised that all 65 wards in Mysore city will be provided water for 24 hours a day.

The agreement with JUSCO was signed when the local council was not in place. Mr P Manivannan, Deputy Commissioner and Mysore Municipal/MUDA commissioner signed this agreement without any consultations. The elections took place and the new government discussed this with newly elected representatives and they were also misled by the Deputy Commissioner saying this was good scheme and this is for the development of Mysore city.

This scheme included public participation and as per this, meetings were held in each ward but the agenda that was discussed in these meetings was different. In the community hall of Kuvempu Nagar a meeting was convened by Mr P Manivannan, Deputy Commissioner, Mysore but the agenda of the meeting was segregation of waste and the people participated registered their signatures. These signatures were considered as approval of 24/7 scheme and it was shown as people have given their approval for 24/7 scheme. The campaigners learnt about this betrayal after reading articles in print media stating that Mysoreans have given their approval for 24/7 scheme to be implemented in Mysore.

Firstly, they hired a private construction company to build 13 overhead tanks in Mysore city who dug the roads to lay new pipelines for bulk connections. After this for individual household connections they used the old water distribution network to give connections. They fit taps and installed meters. They did not repair the roads after they dug them up which have created problems for the commuters. They have not charged for the taps and meters but they will start charging as we have seen in Hubli-Dharwad, Belgaum and Gulbarga where people are being charged Rs 30 per month as meter installation charges.

Mysore is a heritage city; the Maharaja's of Mysore had built a well planned water distribution network with individual connections, public taps and tanks for animals and birds to drink water. After the launch of this scheme 98% of public taps and tanks do not exist. For example in

Ashok Nagar there were 189 public taps in 13 streets according to one of the RTI replies that we received but we do not find them now. Even the government schools which received free water earlier have meters now. All people from all classes - low income groups, backward class, Dalits and middle class except rich are the affected communities due to this water privatisation.

In the wards where JUSCO is supplying water now people used to pay Rs 120 as minimum charge for 25 kilo litres of water. Once the JUSCO started supplying water, the water bills were increased within 6 months, people who were paying Rs.120 started receiving bills for Rs.1200/- to Rs.1800/-. In one of area named Saraswathi Puram 14th Main, 17 households in the same lane received water bills above Rs 3000/-. When these households registered a complaint with the commissioner 2 years ago, he asked to pay Rs.120/- as earlier and the excess will be ignored.

The bills are issued under the name of Vani Vilasa Water Works even now. When the complaints regarding exorbitant bills were registered with JUSCO, they ask people to go to Vani Vilasa Water Works and Vani Vilasa Water Works say they cannot do anything about this. Then people protested in front of Commissioner's office of City Municipal Corporation after which their bills were reduced. There have been no disconnections as of now.

When Vani Vilasa Water Works supplied water they would warn people before hand if there was no water supply the next day through print media but it is not the case with JUSCO. They disconnect water supply abruptly without warning. There is no difference in the quality that is supplied by JUSCO when compared to Vani Vilasa Water Works. The water sources to Mysore have increased; there are 3 sources now namely Cauvery, Kabini Rivers and water source near Meghalapura.

My final opinion is that the Vani Vilasa Water Works is efficient and can supply water to the entire city of Mysore and Mysoreans do oppose water supply privatization.

Name of the interviewee:
Prof. Nanjaraj Urs
Retired. Professor- Mysore University
and Historian

Address: Srirampuram, Mysore City

Interview-6

I am a common man born and brought up in Mysore; I also wish to die here. I think that I am human being but in the eyes of our government we are not humans. Earlier, when Maharaja's ruled Mysore, they thought of their subjects as fellow beings but now the government do not treat us that way.

Our government have embraced globalisation, westernization or Americanization. The government takes loans from World Bank that is tied with conditions; they spend half the money and pocket the other half. To spend this half of the loan money received, the centre, the state and the local bodies prepare schemes and the local governments also pocket part of the money.

Clean air, water and sunlight are everyone's birth right which nature has bestowed on us. The Indian constitution also says that these are fundamental human rights. According to our constitution we are common persons but because of the effect of globalisation the government does not treat its people as citizens, it treats them as consumers. We are not at all citizens in government's view, we are only potential consumers.

Once the government takes tied funds from International finance institutions, it loses its freedom to provide any services to its citizens. They instil consumerism by attaching price tags to anything and everything.

If I have to talk about water particularly, our governments' pre and post independence made rules that all citizens should be supplied with a prescribed amount of litres of water per day per person free of cost and were distributed the same. Every household was given individual water connections and people stayed in temporary shelters, migrants, tourists, homeless were provided public taps and water tanks made out of stones for animals to drink water.

From when the government started treating its citizens as customers, they have come up with a policy which says water is a commodity; only those who can afford to pay, can pay for it and use it. What happens to those who cannot afford to pay? Nowadays if we visit houses of friends and families we cannot expect them to offer us water for drinking. This is the situation which we are in now and this is created by our governments in connivance with the private operators.

With this background, the World Bank has given a loan to the Government of India which in turn has given it to Government of Karnataka under Jawaharlal Nehru National Urban Renewal Mission. 80% of the fund is provided by GoI, 10% by GoK and 10% by the Urban Local Bodies.

Our elected representatives remain as common persons till they are elected and after they are elected they view all of us as stray dogs and not citizens. We have cast our votes and have selected them but after winning they are only worried about the commission that they can pocket by implementing anti-people policies and schemes.

In the case of water distribution too, though there were Corporators, high government officials, Committees in Mysore City Corporation, during 2006, the proposal for water privatisation sent by

the GoI to Mysore City Corporation was kept in dark by our elected representatives for 6 months and when the council was not in place the administrator passed an order that Vani Vilas water works is incapable of supplying water to Mysore city. From 125 years, the Vani Vilas water works had adequately supplied water to all the citizens in Mysore. This was the first organisation in the whole of India which adequately supplied water and maintained underground drainage system and was working well. Just to get the commission, the authorities lied that the Vani Vilas water works has not been working efficiently and hence, they said water supply responsibility should be outsourced. The government officials along with politicians also prepared an agreement to outsource this.

In 2007, a new government was elected and the newly elected representatives did not even question this move. They too wanted the commission. None of the elected representatives asked a basic question that water would be drawn from Cauvery river, it will be brought to the city by the City Municipal Corporation, It will be treated by the City Municipal Corporation, over head tanks will be built by City Municipal Corporation, water will be pumped to the overhead tanks by the City Municipal Corporation and the bulk supply will also be done by City Municipal Corporation. All these activities are carried out by the City Municipal Corporation and if we say that they are inefficient to distribute the water to households, this is a joke. The authorities gave this responsibility to a private operator named JUSCO.

The tragedy is that the JUSCO officials did not know how the water works are carried out; our government deputed their technicians, engineers, watermen and workers from Vani Vilas Water Works to work under JUSCO. Our government paid their salaries and JUSCO made profits.

JUSCO says that they are providing us water 24X7 but the truth is that we receive water for 24 hours in 7 days. The meters that are installed run even when the air passes through them. People who used to pay bills of Rs.10/- to Rs.20/- per month are now paying a minimum of Rs.800/- to Rs.1000/- per month. Government is making revenue out of our water. In case of difficulties people are made to run from pillar to post. Government officials and elected representatives are not bothered about this situation.

This system wherein the government in connivance with private companies is looting its people for money is unacceptable, fosters corruption and is damaging the social and democratic fabric of our state. The relationship between government and citizens has changed to company and consumer relationship. This system should be opposed. This system is harmful and citizens are citizens and not customers. Water is our right.

**ಬಡ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮೇಲೆ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣದ
ಪರಿಣಾಮಗಳು-
ಒಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ**

-ಕ್ಲೇರ್ ಗ್ರಹಾಂ ಮತ್ತು ಮೀನಾ ಪಿ

“ಒಂದು ದಿನ ಈ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು
ಆ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಕಾಯಿಸಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ

—ಧಾರವಾಡದ ಹೆಂಡಾರ್ ಓಣಿಯ ನಿವಾಸಿ

2002 ರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನೀರಿನ ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದಾಗಿನಿಂದ ಭಾರತ ಸರಕಾರವು ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ನಗರ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ನೀತಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಹೇರುತ್ತಿರುವ ನೀತಿ ಇದಾಗಿದ್ದು ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸಾಲದ ಷರತ್ತುಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧನಾಗಿ ಸರಕಾರವು ಇದನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಸ್ಥಳೀಯರ, ಸಂಬಂಧಿಸಿದವರ, ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮ ಎದುರಿಸುವವರ ಮತ್ತು ನಗರದ ನಾಗರಿಕರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನಾಗಲೀ ಒಳಗೊಳುವಿಕೆಯನ್ನಾಗಲೀ ಪಡೆಯಲು ಹೋಗಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣ ಆಗಬೇಕೆನ್ನುವವರು, ಖಾಸಗೀಕರಣಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನೀರಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಪೂರೈಕೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿ ಇದನ್ನು ಸರಿಮಾಡಲು ಖಾಸಗೀಕರಣವೇ ಸರಿಯಾದ ಅಮಾದರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ಕೊರತೆಗಳ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಬದಲಾಗಿ ಖಾಸಗೀಕರಣವನ್ನು ಅದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತವೆ ಈ ನೀತಿಯು ನೀರನ್ನು ಗ್ರಾಹಕ ವಸ್ತುವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈಗ ದಶಕಗಳ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ದೇಶದ ಒಳಗಡೆಯೂ ಮತ್ತು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿಯೂ ನೀರು ಪೂರೈಕೆಯ ಖಾಸಗೀಕರಣದ ವಿರೋಧ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಏನು, ಖಾಸಗೀಕರಣಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಮರಳಿವೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ತತ್ವ ಏನೆಂದರೆ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣದಿಂದ ಬಡ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರಿನ ಬಿಲ್ಲುಗಳ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಆರ್ಥಿಕ ಹೊರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಪರಿಣಾಮ ಎದುರಿಸಲಿರುವ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ದರದ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಸಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಕೂಡ ಈ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಳಗೆ ಅವರನ್ನು ನೂಕಲಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಸ್ಯಾಂಪಲ್ ಗಳು 24, ಅದರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟ ನಾಲ್ಕು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ 5 ಸಮುದಾಯದ ಸದಸ್ಯರು, ಮತ್ತು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು. ಇಡೀ ಜನಸಮುದಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬದಲಿಗೆ ಬಡಜನರು ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನೇ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಉಳಿದವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೊಳಪಡುವವರು ಇವರು ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಯಿತು.

ಅಧ್ಯಯನದ ಫಲಿತಾಂಶವೆಂದರೆ; ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯೊಂದರಿಂದ ನೀರು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾವಿ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದ ಬಡ ಜನವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜಾರಿಗೊಳ್ಳುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಜನರಿಗೆ ಇವರು ಖಾಸಗಿಗೊಳಪಡುತ್ತದೆಂಬ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. 24/7 ನೀರಿನ ದರವೇನು, ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬಿಲ್ ಬರಬಹುದೆಂದು ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಲಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಮೊತ್ತದ ನೀರಿನ ಬಿಲ್ಲುಗಳು ದೊಡ್ಡ ಹೊರೆಯಾಗಿ ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ನೀರಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಬಾವಿ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಳಗಳಿಂದ ಸಮುದಾಯದ ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದುದು ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿದುಕೊಂಡವರಿಗೆ ನೀರಿನ ಆಸೆಯೇ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ.

ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಇಡೀ ನಗರಕ್ಕೂ ಖಾಸಗಿ ನೀರಿನ ಪ್ರವೇಶವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಇನ್ನೂ ಅದು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೂ ಇನ್ನೂವರೆಗೆ ಏರಿದ ಬಿಲ್ಲುಗಳು ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೇ ಜನರಿಂದ ಸಿಕ್ಕ ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಬಡ ಜನ ಸಮುದಾಯ ವಿದ್ಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಸತತವಾಗಿ ಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದ ನೀರು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಈ ಮುಂದುವರಿದ ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಆದರವಿದೆ, ಇದರ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದೆಂಬ ಆಶಯವಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಮಾದರಿಯು ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳಿವೆ. ಒಂದೆಂದರೆ ನೀರಿನ ಏರಿದ ದರ. ಎರಡನೆಯದೆಂದರೆ ಬಿಲ್ ಕೊಡಲು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರುವಾಗ ಕಂಪನಿ ಅಥವಾ ಸರಕಾರದಿಂದ ಸಿಗದ ಬೆಂಬಲ. ಅಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಳದ ಸಂಪರ್ಕವೇ ಕಡಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಮುಂದಿನ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿ ಇನ್ನೂ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ಆಗಬೇಕು. ಭಾರತದಲ್ಲೂ ಹಾಗೂ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಖಾಸಗೀಕರಣ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು. ಕಾರಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೇ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಸ್ತಾರದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನಗಳಾಗಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಂಚಿತ ಸಮುದಾಯದ ಮೇಲೆ ಆಗಲಿರುವ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನಗಳಾಗಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಖಾಸಗೀಕರಣ ಸರಿಯಾದ ಪರ್ಯಾಯವಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಬಡವರ ಜೀವನದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚುವ ಬದಲಿಗೆ ಇರುವುದನ್ನೂ ಕಷ್ಟಕರ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನಲು ಹೆಚ್ಚಿಷ್ಟು ಪುರಾವೆಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಖಾಸಗೀಕರಣಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಮರ್ಶೆಗಳು ಬಂದೇ ಬಂದಿವೆ.

ಮನೆಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಹೆಚ್ಚು ನಿಯಮಿತ ಸರಬರಾಜಿಗಾಗಿ ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕು ಭಾರತದ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸತತವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಖಾಸಗಿ-ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕು ಮುಂದಿಡುತ್ತಿರುವ ಮಾದರಿ. ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವಾಗ ಬ್ಯಾಂಕು ದೇಶದ ಮುಂದಿಡುವ ಷರತ್ತು ಇದು. ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ನೀತಿಗಳ ಪ್ರಚಾರಕರು ಭಾರತದ ಶಹರಗಳಲ್ಲಿನ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜಿನ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಟೀಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶಹರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯ ನೀರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಬಂದರೂ ಒಂದೆರಡು ತಾಸು ಮಾತ್ರ. ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಶಹರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸತತ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಇತ್ತು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಹಳೆಯ ವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮನೆಗೆ ನೀರಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಇರಲೇ ಇಲ್ಲ, ಸಮುದಾಯದ ಒಂದು ನಳವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ನೀರು ಹೀಗೆಯೇ ಅಂತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಕಳಪೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ್ದಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದೊಂದು ಮನೆಗೂ ಒಂದೊಂದು ನಳವಿರಬೇಕು, ನಿರಂತರವಾಗಿ ನೀರು ಬರುತ್ತಿರಬೇಕು. ನೀರಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಒಳ್ಳೆಯದಿರಬೇಕು. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕೈಗೆಟಕಬಹುದಾದ ದರದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಖಾಸಗಿ ಸರಬರಾಜುದಾರರು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಅಸಾಧ್ಯ, ಖಾಸಗೀಕರಣದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದು ಅವರ ಅಂಬೋಣ. 2002 ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಲ ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ದೇಶ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಎಂಬುದರ ಮೂಲಕ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣ ಆರಂಭವಾಯಿತು. 2004ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕು ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಶಹರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಪುನಶ್ಚೇತನ ಯೋಜನೆಗೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡವು. ನಗರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿ ವಿಯೋಲದ ಮೂಲಕ ವಾರದ ಏಳೂ ದಿನಗಳು 24 ಗಂಟೆ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆ ಇದು. ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ವಾಣಿ ವಿಲಾಸದಿಂದಲೇ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಲ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದೇ ರೀತಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇನ್ನೆಲ್ಲ ನಗರಗಳಿಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಜಲ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ನೀರು ಸರಬರಾಜು. ಈಗ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡಗಳ ಆಯ್ದ 29 ವಾರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಿಂದ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಶುರುವಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ 24/7 ಎಂದೇ ಹೆಸರು. ಅಂದರೆ ಈ ಎಲ್ಲ ವಾರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ವಾರದ ಎಲ್ಲಾ ದಿನಗಳಲ್ಲೂ ದಿನದ 24 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲವೂ ನೀರು ಬರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ ಎಂದರ್ಥ. ಇದರ ಹಿಂದೆಯೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಜೆಸ್ಕೋ ಮೈಸೂರಿನ 65 ವಾರ್ಡುಗಳಿಗೆ 24 ಗಂಟೆ ನೀರು ಕೊಡುವ ಗುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡಿತು. ಇನ್ನೂವರೆಗೆ ಖಾಸಗೀಕರಣ ಈ ಎಲ್ಲ 65 ವಾರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿಯಾಗದ ಕಾರಣ ಅನೇಕ ವಾರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿಯೇ ನೀರು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಮೈಸೂರಿನ ನೀರು ಖಾಸಗೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ವಿರೋಧ ಇರುವುದು ಏಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಗರಸಭೆ ಅಮಾನತ್ತಿನಲ್ಲಿರುವಾಗ ಜನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ನೇರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಲ್ಲದೆಯೇ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಖಾಸಗೀಕರಣವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಂದೋಲನಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಪೈಲಟ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಗಳು ಯಶಸ್ವಿ ಎಂದು ತೋರಿಸಿದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ನಗರಗಳಲ್ಲೂ ಖಾಸಗೀಕರಣ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣವಾದರೆ ನೀರಿನ ಬೆಲೆಯು ಬಹಳವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ, ಹಾಗೆಂದು ನೀರಿನ ಗುಣಮಟ್ಟವೇನೂ ಉತ್ತಮವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣ ದಶಕಗಳಿಗಿಂತಲೂ ನಡೆದೇ ಇದೆ. ದಕ್ಷಿಣದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿತ್ತ ನಿಧಿಯ ಬೆಂಬಲದಿಲ್ಲದೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕು ಮತ್ತು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿತ್ತ ನಿಧಿ ಎರಡೂ ಸರಕಾರಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಷರತ್ತು ವಿಧಿಸಿ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಎಷ್ಟೋ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಸಗೀಕರಣಗೊಂಡ ನೀರು ಮತ್ತೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣದೊಳಕ್ಕೆ ಬಂದ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬೊಲಿವಿಯಾದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಬೆಂಬಲ ಪಡೆದ ಖಾಸಗೀಕರಣ ಪ್ರಯತ್ನವು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೊಚಬಂಬಾ ಹೋರಾಟಗಳಿಗೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ನೀರಿನ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಜನರು ಬೀದಿಗಳಿದರು. ಕಡೆಗೆ ಬೊಲಿವಿಯಾ ಸರಕಾರವು ನೀರಿನ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ಮತ್ತು ಜನರ ವಿರೋಧಕ್ಕೆ ತಲೆಬಾಗಿ ಖಾಸಗೀಕರಣವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು. ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯ ಮುಂದಿನ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. 2003, 2004 ರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ ಸರಕಾರವು ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ನೀರಿನ ಬಿಲ್ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಆಗದ್ದರಿಂದ 10 ದಶಲಕ್ಷ ಮನೆಗಳಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜನ್ನೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿತು. ಎಷ್ಟೋ ಮನೆಗಳಿಗೆ ನೀರೇ ಬಾರದೆ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಜನರು ಅಸುರಕ್ಷಿತ ನೀರನ್ನು ಬಳಸಬೇಕಾಯಿತು. ಇಂಥಹುದೇ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಏಶಿಯಾದ ವಿಯೆಟ್ನಾಂ, ಚೈನಾ ಮತ್ತು ಮಲೇಶಿಯಾಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡಬಹುದು. ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣವು ವಿಫಲಗೊಂಡ ಅನೇಕ ಪ್ರಕರಣಗಳಿವು. ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಭತ್ತೀಸಗಡ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಭತ್ತೀಸಗಡ ರಾಜ್ಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮವು ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿ ರೇಡಿಯಸ್ ವಾಟರ್ ಎನ್ನುವ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗೆ 23.6 ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದದ ಶಿವನಾಥ ನದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿತು. 22 ವರ್ಷಗಳ ಗುತ್ತಿಗೆಯದು. ಕಂಪನಿಯು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನೀರು ಸರಬರಾಜನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೇ ಷರತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಯೋಜನೆ ವಿಫಲವಾಯಿತು. ಗುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ಎಷ್ಟೇ ಇರಲಿ ಕಂಪನಿಗೆ ಪ್ರತಿ ದಿನಕ್ಕೆ 40 ಲಕ್ಷ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸರಕಾರವು ಭರಿಸಲೇಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಫಲವಾಗಿ ಭತ್ತೀಸಗಡ ಕೈಗಾರಿಕಾ

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮಕ್ಕೆ ಡಿಸೆಂಬರ್ ನಿಂದ ಜೂನ್ ವರೆಗೆ 12.9 ದಶಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಷ್ಟ ಆಯಿತು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕಂಪನಿಯು ತನ್ನ ನದಿ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಮೀನು ಹಿಡಿಯಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ನದಿ ನೀರು ಬಳಸಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಿತು. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸರಕಾರವು ತೀವ್ರ ವಿರೋಧವನ್ನೆದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಖಾಸಗೀಕರಣವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಒತ್ತಡ ಬಂದಿತು. ಭತ್ತೀಸಗಡಕ್ಕೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವಾಗ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಲಾಭವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಹೊರತು ಜನರಿಗಾಗಲೀ, ಸರಕಾರಕ್ಕಾಗಲೀ ಅದು ಬದ್ಧವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸಮಸ್ಯೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಟ್ಯಾಂಕರುಗಳಿಂದ ನೀರು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗಗಳೂ ಬಂದವು. 2013ರ ವರೆಗೂ ತನ್ನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಕಂಪನಿಯು ಹೊರಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. 2012 ರಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ, ಏರಿದ ಬಿಲ್ಲುಗಳು ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಸರಬರಾಜು ಇವೆಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಗೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾದ ಜನಾಂದೋಲನಗಳು ಆದವು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಜೆಸ್ಕೋ ಕಂಪನಿಯು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಗುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತು. ಅದು ಇನ್ನೂ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಿದೆ.

ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣವು ಬಡವರಿಗೆ, ಮೂಲೆಗುಂಪಾದವರಿಗೆ ಅಂಚಿಗೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾದುವು ಎಂದು ತೋರಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಖಾಸಗೀಕರಣಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮುಂದೆ ಏರಬಹುದಾದ ನೀರಿನ ದರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ತಪ್ಪು ಮಾಹಿತಿ, ಸುಳ್ಳು ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಜನರನ್ನು ವಂಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊಸ ಮೀಟರು, ಹೊಸ ನಳಸಂಪರ್ಕ ಆದಾಗ ಮುಷಿಗೊಳ್ಳುವ ಜನರಿಗೆ ಏರಿದ ಬಿಲ್ಲುಗಳು ತಾವು ಬಿದ್ದ ಜಾಲದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಆನರು ಬಿಲ್ ತುಂಬುವುದಿಲ್ಲ, ಮರುತಿಂಗಳು ಅದನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿದ ಬಿಲ್ಲು, ಮರುತಿಂಗಳು ಈ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಬಿಲ್ಲು ಹೀಗೆ ತಿಂಗಳು ತಿಂಗಳು ಏರಿದ ಬಿಲ್ಲುಗಳು ಬರುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ, ಒಂದು ದಿನ ನಳ ಸಂಪರ್ಕ ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ಬದಲು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದರ ಪರಿಣಾಮ ಬಡ ಸಮುದಾಯದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಆಯಿತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಮೊದಲು ಏನೇನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದವು, ಈಗ ಏನೇನಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಅಭ್ಯಸಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಐದು ಜನರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಪದ್ಧತಿ ಹೇಗಿತ್ತು, ಈಗಿನ ಖಾಸಗೀ ಸರಬರಾಜು ಹೇಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೊಸ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲಿಂಗ್ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿದೆಯೇ ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿ. ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮ ಎದುರಿಸಿದವರಾರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ. ನಾಲ್ಕು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಸಗೀಕರಣವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮೇಲಾದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಸರ್ವೆಗೆ ಖಾಸಗೀಕರಣಗೊಂಡ ವಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಜೊತೆಗೆ ಬಡ ಜನರಿರುವ ಬಡಾವಣೆಗಳನ್ನು ಆರಿಸಲಾಯಿತು. ಒಂದೊಂದು ಸಮುದಾಯದ 5 ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಲಾಯಿತು. ಜೊತೆಗೆ ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ ಒಬ್ಬ ಕಾರ್ಯಕರ್ತ, 25 ರಿಂದ 65 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಪುರುಷರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಮಹಿಳೆಯರೇ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರಿಂದ 65% ಮಹಿಳೆಯರ ಮತ್ತು 35% ಪುರುಷರ ಸಂದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ದುಡಿದು ಗಳಿಸುವವರು. ಒಂದು ಮಾತ್ರ ಮಹಿಳಾ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನವರಲ್ಲ ಹಿಂದೂಗಳಿದ್ದರೂ ಧಾರವಾಡದ ಒಂದುವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮುಸ್ಲಿಂ ಕುಟುಂಬಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಿಕ್ಕವು. ಹೀಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ನೀರಿನ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವವರು, ಎಲ್ಲಾ ಜನಾಂಗದವರೂ ಚರ್ಚೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಂತಾದರು. ಸಮುದಾಯದವರೊಂದಿಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಸಮುದಾಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರನ್ನೂ ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣವಿರೋಧಿ ಜನ ಆಂದೋಲನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದವರು ಅವರು. ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಾಗಿ ಕೂಡ ಅವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಯಿತು. ಅವರು ನೀರು ಖಾಸಗೀಕರಣದ ವಿರೋಧಿ ಆಗಿರಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಖಾಸಗೀಕರಣಕ್ಕೊಳಗೊಳ್ಳುವ ಅದರಲ್ಲೂ ಬಡ ಸಮುದಾಯದ ಜೊತೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಬಂಧ ಉಳ್ಳವರಾಗಿರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನೀರು ಖಾಸಗೀಕರಣಗೊಂಡ ವಾರ್ಡುಗಳ ನಾಲ್ಕು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಪುರುಷ, ಇಬ್ಬರು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಕಾರ್ಯಕರ್ತರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ತಂಡವು ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಸಂದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿತು. ಅವರಿಗೆ ಸಮುದಾಯದ ಜನರ ಪರಿಚಯವಿದ್ದುದರಿಂದ ಸಂದರ್ಶನಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಸುಲಭವೆನಿಸಿದವು.

ಬಡ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣವು ಲಾಭದಾಯಕವಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲ ಹುರುಳು. ಬದಲಿಗೆ ನೀರಿನ ದರ ಏರಿಕೆಯಿಂದ ಜನರಿಗದು ಖರೀದಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯದ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಬಿಲ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ನೀರಿನ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನೇ ಕಡಿದು ಹಾಕಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ಸುರಕ್ಷಿತ ನೀರು ಈ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಶಹರಗಳ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ, ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಬಳಸುವ ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಬಳಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಬಿಲ್ ತೆರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಹೀಗಾಗಿ ಅದು ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಹೊಡೆತ ಕೊಡುತ್ತದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅವರ ಜೀವನ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಆದಾಯದ ಮೇಲೂ ಹೊಡೆತ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಸಮುದಾಯವನ್ನೇ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಇಡೀ ಖಾಸಗೀಕರಣವನ್ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣವು ಇಡೀ ಸಮುದಾಯದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದವರ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೂಡ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿದ ಅಧ್ಯಯನವಿದು. ದೇಶದ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅಧ್ಯಯನಗಳೊಂದಿಗೆ ಇದನ್ನು ಸಮೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಒಂದೊಂದು ನಗರದ ಒಂದೊಂದು ವಾರ್ಡಿನ ಕೇವಲ ಐದು ಜನರನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾವು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣ-ಕೊಳ್ಳಗಾದ, ಒಳಗಾಗುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಲಂ ಗಳನ್ನೂ ಅದೇ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಿತ್ತೇನೋ, ...

ಸಮುದಾಯ

ಖಾಸಗೀಕರಣಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು

ಬೆಳಗಾಂ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಧಾರವಾಡ ಯಾವುದೇ ನಗರದಲ್ಲೂನಾವು ಮಾತನಾಡಿಸಿದ ಜನರಿಗೆ, ಅಲ್ಲಿ ಜನ ಸಂಪರ್ಕ ಸಭೆಗಳು ಆಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಿಂದ ತಮಗೆ ನೀರು ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು ಕೂಡ. ಆದರೂ ನೀರನ್ನು ಖಾಸಗಿಯವರು ಕೊಡಲಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರವೇ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲಿದೆ ಎಂದೇ ಅವರು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದರು.. ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂವಾದಗಳ ಕುರಿತು ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಯೋಜನೆಯ ಜಾರಿಗೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂವಾದಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಯಾದ ನಂತರವೇ ಜನರಿಗೆ ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದು, ಮೈಸೂರಿನ ಹೊರತಾಗಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲ ಶಹರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದು ನಿರಂತರ ನೀರಿನ ಪ್ರಯೋಗ, 24/7 ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಎಂದೇ ಪ್ರಚಾರವಾಯಿತೇ ಹೊರತು ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಎಂದೂ ಪ್ರಚಾರಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವವರು ಯಾರು ಎಂದು ಹೇಳದೆಯೇ, ದರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳದೆಯೇ ಜನರಿಂದ ಯೋಜನೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯಲಾಯಿತು. ಮೈಸೂರು ಹೊರತಾಗಿ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ನಗರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೀಗಿಸಲಾಗದಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಿಲ್ಲುಗಳು ಬಂದಾಗಲೇ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಖಾಸಗೀಕರಣಗೊಂಡಿದ್ದು ಜನಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದು, ತಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಸತ್ಯ ಬಚ್ಚಿಡಲಾಯಿತು ಎಂದು ಜನರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಂದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದಾಗ ಇನ್ನೂವರೆಗೆ ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಖಾಸಗೀಕರಣ ನಡೆದೇ ಇತ್ತು. ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಕೆಲವೊಬ್ಬರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೀರು ಸರಬರಾಜೇ ಇತ್ತು. ಇನ್ನು ಕೆಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಸಗೀಕರಣ ಆಗಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂವರೆಗೆ ಬಿಲ್ಲು ಬರಲು ಆರಂಭವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೀಟರಿನ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾತ್ರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಜನರಿಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ಚಾರ್ಜ್ 0 ದಿಂದ 150 ರವರೆಗೂ ಇತ್ತು. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಭಾಗವಾಗಿ ಹೊಸ ಮೀಟರುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಜನರಿಂದ 200 ರಿಂದ 1000ದ ವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಛಾರ್ಜ್‌ನ್ನು ಹೇರಲಾಯಿತು.

ಸುಮಾರಾಗಿ ಹೊಸ ಮೀಟರನ್ನು ಕೂಡಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಹಣ ಪಡೆಯದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಮೀಟರ್ ಅಳವಡಿಕೆಗೆ 50 ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ 1500 ವರೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಿದೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಮೀಟರ್ ಅಳವಡಿಕೆಗೆ ಯಾರಿಂದಲೂಹ 'ಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಅದರ ದುಡ್ಡು ಪ್ರತಿತಿಂಗಳಿನ ನೀರಿನ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಈಗ 8 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರವೂ ಬರುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿಯೂ ಅಷ್ಟೇ, ಇನ್ನೂವರೆಗೆ ಜನರು ನೀರಿನ ಬಿಲ್ಲಿನೊಂದಿಗೆ ಮೀಟರ್ ಬಿಲ್ ಎಂದು 30 ರೂ. ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹಣ ತುಂಬುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನೀರ್ನ ಪೈಪ್ ಗಳಿಗಾಗಿ ಇಡೀ ನಗರದ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಅಗೆದಿಟ್ಟು ಇನ್ನೂವರೆಗೆ ರಸ್ತೆಗಳೆಲ್ಲ ಬಯ್ಯೆರೆದುಕೊಂಡೇ ಇವೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂವರೆಗೆ ರೋಡು ರಿಪೇರಿ ಆಗಿಲ್ಲ.

ಖಾಸಗೀಕರಣ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಳಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಜನರೇ ಹೇಳಿದರು. ಬಾವಿಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳು, ಪಂಪುಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಈಗ ಮಾಯವಾಗಿವೆ. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಪೂರ್ತಿ ಮಲಿನಗೊಂಡ ನೀರು ತುಂಬಿರುವ ಆ ಬಾವಿಯಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲಿರುವ ರೈತರೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ನೀರು ಕುಡಿಸಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊಳವೆಬಾವಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದ ಸರೋವರಗಳೆಲ್ಲ ಈಗ ಬತ್ತಿ ಬಾಯ್ಬಿರೆದುಕೊಂಡು ನಿಂತಿವೆ.

ಖಾಸಗೀಕರಣದ ನಂತರ

ಖಾಸಗಿ ಸರಬರಾಜಿಗೊಳಪಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಏನು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಜನರ ಒಕ್ಕೊರಲುತ್ತರ, ಬಿಲ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು. ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾಗಿರುವುದು ಯಾರಿಗೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಎಲ್ಲರ ಉತ್ತರ ಬಡವರಿಗೆ ಎಂದು. ಒಬ್ಬ ಒಚಿಟಿ ಮಹಿಳೆಯಂತೂ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಾನೊಬ್ಬಳೇ ಗಳಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇಬ್ಬರು ಗಳಿಸುವ ಬೇರೆ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗಿಂತ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದಳು. ಆ ವಾರ್ಡಿನ ಎಲ್ಲರೂ ತಾವು ಬಡವರಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಮತ್ತು ದಿನಗೂಲಿ ಮಾಡುವವರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತಮಗೆ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದ ನೀರಿನ ಬಿಲ್ ಭರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟರು. ಅವರಲ್ಲಿ ರೈತರು, ರಿಕ್ಷಾ ಚಾಲಕರು, ಜಟಕಾ ಬಂಡಿ ಎಳೆಯುವವರು, ದಿನಗೂಲಿಗಳು, ಪಾಲಿಕೆ ಪೌರ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಡಿ ತಳ್ಳುವವರು, ತರಕಾರಿ ಮಾರುವವರು, ಕಸ ಒಯ್ಯುವವರು ಇವರೆಲ್ಲ ಇದ್ದರು. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾತನಾಡಿಸಿದ ಹಿಂದು ಸಮುದಾಯದವರು, ತಮಗಿಂತಲೂ ಅತಿ ಬಡವರಾದ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣದಿಂದ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು.

ಖಾಸಗೀಕರಣಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನೀರು ಜನರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು, ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ 50 ರೂ. ಬಿಲ್ಲು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಖಾಸಗೀಕರಣದ ನಂತರ ಮೊದಲು ಒಂದು ವರ್ಷ 50 ರೂಪಾಯಿಯೇ ಬಂದು, ನಂತರದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಗೇ ಏರತೊಡಗಿತು. ಈಗ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ 200-250 ಇದ್ದರೆ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ 180-400 ರೂಪಾಯಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ 200-600 ಇದ್ದರೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ ಬರುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಅತಿ ಕಡಿಮೆಯೆಂದರೆ 210 ರೂ. ಇದೆ. ಬಿಲ್ ಬಾರದವರಿಗೆ ಇನ್ನೂವರೆಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿಯೇ ನೀರು ಸಿಗುತ್ತಿದೆ. ಕ್ರೂಡೀಕಾರಿಸಿದ ಬಿಲ್ಲುಗಳಂತೂ 1000-8000 ವರೆಗೆ ಇದೆ. ಇಷ್ಟು ಮೊತ್ತದ ಬಿಲ್ ಭರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದಿದ್ದರೆ ಅವರ ನಳ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಜನರು ತಮ್ಮ ನಳ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಭಯದಿಂದ ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ ಬಿಲ್ ತುಂಬುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮನೆಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರುವುದು, ತಾವು ಉಪವಾಸ ಬಿದ್ದರೂ ಸರಿ. ಒಂದು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಗೆ ಸಿಸ್ಟೇರಿಯನ್ ಹರಿಗೆಯಾಗಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವೆಚ್ಚ ಬಹಳವಾಗಿತ್ತು. ಆಗಲೂ ನೀರು ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿಯಬಾರದೆಂದು ಆಕೆ ತನ್ನ ಬಂಗಾರದ ಕಿವಿಯೋಲೆ, ಮಂಗಲ ಸೂತ್ರ, ಮೊಮ್ಮಗುವಿನ ಕಾಲ ಜೈನುಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಬಿಲ್ ತುಂಬಿ ಬಂದಳು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ತಮಗೆ ಬಿಲ್ ತುಂಬಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತುಮ್ಮದೇ ಬಿಟ್ಟರು, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ನಳ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿತಗೊಂಡಾಗ ತಮಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಪಕ್ಕದವರಿಂದ ನೀರು ಖರೀದಿಸಿಯೋ, ಕಡಿದಿದ್ದ ನಳಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡೋ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕುಟುಂಬ, ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕುಟುಂಬಗಳು, ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ನಳ ಸಂಪರ್ಕ ತೆಗೆಯಲಾಗಿದೆ. ಯಾರ ನಳಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿದಿದೆ ಎಂಬುದು ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಇನ್ನು ನೀರು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬರುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಸರಬರಾಜು ಇದೆ, ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಸರಿಯಾಗಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕ್ರಮೇಣ ಅದು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತ ಹೋಯಿತು, ಈಗ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಮೊದಲ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ನೀರಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಚೆನ್ನಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು 30 ರೂ. ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಬಿಲ್ಲೇನೂ ಕಡಿಮೆ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಸರಬರಾಜು ಇಲ್ಲ. ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಯಾವುದೇ ಮುನ್ನೂಚನೆ ಕೊಡದೆ ಬಂದು ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮುನ್ನೂಚನೆ ಇಲ್ಲದೆ ನೀರು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನರು ಬಾಟಲ್ ನೀರಿಗೇ ಮೊರೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ನೀರು ಶುದ್ಧವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಕೂಡಾ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಅದರೊಳಗೆ ಹುಳಗಳು

ಕೂಡ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀರು ಇರುವುದೇ ಇಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಪದೇ ಪದೇ ಯಾವುದೇ ಮುನ್ನೂಚನೆ ಇಲ್ಲದೆಯೇ ನೀರು ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲು ಕಾವೇರಿ ನೀರು ಬರುತ್ತಿತ್ತು, ಈಗ ಕಬಿನಿಯ ನೀರು ಬರುವುದರಿಂದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಅಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

24 ಗಂಟೆಗಳ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ನಿಜವಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಬಹುತೇಕ ಜನರು ಅದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಬಂದ್ ಮಾಡುವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ನಿರಂತರ ನೀರು ಒಳ್ಳೆಯ ಯೋಜನೆಯೇ, ಆದರೆ ನೀರನ್ನು ಸರಕಾರ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಖಾಸಗಿಯವರಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು

ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ಮೂಲೆಗೊತ್ತಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾಗುವ ವಿಚಾರಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದವು. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂವಾದವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ ಬಾಗಿಲಿನ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. 200 ಜನರನ್ನು ಕರೆಯಲಾಗಿತ್ತು, ಅದರಲ್ಲಿ 20 ಜನರು ಬಡ ಸಮುದಾಯದವರು. ಸಭೆಯಲ್ಲೇನೂ ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜಿನ ಹೊಣೆ ಕೊಡಲಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂವರೆಗೆ ನೀರು ಖಾಸಗೀಕರಣವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಅರಿವು ಜನರಿಗಿಲ್ಲ. 'ಲಾಭಕೋರ ಕಂಪನಿಗಳ ಪರವಾಗಿರುವ ಸರಕಾರದವರು ಜನರನ್ನು ಇನ್ನೂವರೆಗೆ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ' ಎಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರೊಬ್ಬರು ಆಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಯ್ದ ವಾರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಇರಲಿದೆ ಎಂದು ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡಲು ಸಭೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇದು ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯಿದ್ದು ಸರಬರಾಜು ಆಗುವ ನೀರು ಎಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಜನರ ಜೊತೆ ಸಭೆ ನಡೆಸಿದರು. ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು 'ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನೀವು ನೀರಿಗೆ ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ 1 ರೂ.ಮಾತ್ರ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರಷ್ಟೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆ ನಡೆಯಿತಲ್ಲದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರ ಕೂಡ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆಯೂ ಬಡ ಜನಸಮುದಾಯ ಇರುವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಳಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ತೆಗೆಯಲಾಗಿದೆ. ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಸಮೀಪದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಳ ತೆಗೆದದ್ದರಿಂದ ಬಹಳ ದೂರ ನಡೆದು ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಬಡಜನರಿಗೆ ಖಾಸಗಿ ನೀರು ಖರೀದಿಸಲು ತಾಕತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಬಹುದೂರ ನಡೆದು ನೀರು ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಂತರು ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಳಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿಲ್ಲ. ಇದು ಶಹಾಪೂರದ ಕತೆ. ನೀರಿನ ಗುಣಮಟ್ಟವೇನೂ ಬದಲಾಗಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಬಾವಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೀರು ತರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನಿತರ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಮನೆಗಳಿಗೆ ನಳ ಸಂಪರ್ಕ ಬಂದಿದೆ.

ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಜನರ ಬಳಿ 10,000 ದಿಂದ ಹಿಡಿದು 54,000 ದ ವರೆಗೆ ಪಾವತಿಸಬೇಕಾದ ಬಿಲ್ಲುಗಳು ಜನರ ಕೈಯಲ್ಲಿವೆ. 8000 ಲೀಟರಿಗೆ 120 ರೂ. ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ 48 ರೂ. ಬಂದಿದ್ದು ಈಗ 200 ರಿಂದ 1000 ದ ವರೆಗೆ ಬಿಲ್ಲುಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಆನರು ಬಿಲ್ ಭರಿಸದಿದ್ದರೆ ಅವರ ನಳ ಸಂಪರ್ಕ ಕಟ್. ಈ ಸಂದರ್ಶನ ನಡೆದಿದ್ದಾಗಲೇ ಮೂರು ಜನರನ್ನು ನಳಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿತಗೊಂಡ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಉಚಿತವಾಗಿ ನೀರು ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಆಗಲೇ 210 ರೂ. ಗಳ ಬಿಲ್ ಬರುತ್ತಿದೆ. ನೀರಿನ ಹೆಚ್ಚಿದ ಬಿಲ್ಲುಗಳ ನೇರ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದಲಿತರು ಮತ್ತು ಇತರ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರು. ನಳಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿತಗೊಂಡ ಈ ಬಡ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಬಿಲ್ ತುಂಬಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಲದ ಹೊರೆ ಹೊರುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದೆ. ಹಣ ಕೊಡದವರಿಗೆ ನಳ ಸಂಪರ್ಕ ಇಲ್ಲ, ನಳಸಂಪರ್ಕವೇ ಕಡಿತಗೊಂಡಾಗ ಸರಕಾರದಿಂದಾಗಲೀ ಖಾಸಗೀ ಕಂಪನಿಯಿಂದಾಗಲೀ ಇವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ನೆರವಾಗಲೀ, ಅಥವಾ 'ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಭಾವವಾಗಲೀ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಈ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅಸಮಾಧಾನವಿದೆ.

ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣವೆನ್ನುವುದು ಹೊಸ ವಿಚಾರವೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಜಗತ್ತಿನೆಲ್ಲೆಡೆ ಅದರ ಪ್ರಯೋಗ ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಅದರ ಯಶಸ್ಸು, ಅಪಯಶಸ್ಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ, ವಾದಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಜನರಿಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನೀರು ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದೇನೂ ಈ ಅಧ್ಯಯನ ಸಾಧಿಸಲು ಹೊರಟಿಲ್ಲ. ಅದು ಇರಲಿ ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗಕ್ಕಂತೂ ನಿರಂತರ ನೀರು ಸಿಗುತ್ತಿರುವುದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಅಷ್ಟು ಬಿಲ್ ತುಂಬುವುದು ಅವರಿಗೇನೂ ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯವೇ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಡ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ವಿಷಯವೇ ಬೇರೆ ಎಂದು ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದೆ. ಬಡ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ನಿರಂತರ ನೀರು ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣ ಎಂಬುದು ಋಣಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದೆ. ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲಾ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲೂ ಜನರಿಗೆ ನಿಜ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದೆಯೇ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಹೊರೆ ಬೀಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಜನರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ನಳ ಸಂಪರ್ಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಿಲ್ಲುಗಳು ಬರತೊಡಗಿದಾಗ, ಅದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯುಂಟುಮಾಡಿತು. ಬಿಲ್ ತುಂಬಲಾಗದೇ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಳ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಬಿಲ್ ತುಂಬಿದಾಗಲೇ ನಳದ ಮರುಜೋಡಣೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣವು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಒಂದು ಋಣಾತ್ಮಕ ಅನುಭವ ಎಂದು ನಾವು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಸಮುದಾಯಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿವೆ. ನೀರಿನ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಎರಡು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿವೆ. ಗುಣಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಣೆ ಆಗದಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಸಗೀಕರಣ ಬೇಕಿತ್ತೇ? ಯಾಕೆ ಬೇಕಿತ್ತು? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿವೆ. ನೀರಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಿಸಿದ ಕಡೆಗೂ ಕೂಡ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನೀರು ಕೊಡುವುದು ಅಯಶಸ್ವಿ ಯೋಜನೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿದ್ದಂತೆ ಸಾಮುದಾಯಿಕ ನೀರು ಬೇಕು ಎಂಬುದು ಅವರ ವಿಚಾರ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ನಿರಂತರ ನೀರು ಒಳ್ಳೆಯ ಯೋಜನೆ , ಆದರೆ ಸರಕಾರವೇ ನೀರು ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹೊರೆಯಾಗಬಾರದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಖಾಸಗೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿಯೇ ದೋಷಗಳಿರುವುದು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಜನರಿಗೆ ಅವರು ತೆರಬೇಕಾದ ಬೆಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ಅವರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆಯಲ್ಲದೆ ಅದು ಜನರಿಗೆ ಈಗ ಬದುಕಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ನಿರ್ಣಯವೇನೆಂದರೆ ಒಂದೋ ಸರಕಾರವು ನಿರಂತರ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು, ಅಥವಾ ತಾನೇ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊರಬೇಕು. ಜನರ ಮೇಲೆ ನೀರಿನ ಬಿಲ್ಲು ತೆರಲಾಗದಂಥ ಆರ್ಥಿಕ ಹೊರೆಯಾಗದಂತೆ ದರವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಚಾರ ತೀರಾ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಬಡ ಸಮುದಾಯಗಳು ಇರುವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಪರಿಣಾಮದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಜನರಿಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ, ತಮ್ಮ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಪೂರ್ತಿ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಬಿಲ್ಲುಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಹೊರೆಯು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಇದ್ದು, ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಹೊರಗಿನ ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಬಿದ್ದಿರಬಹುದು ಎನ್ನುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದು ಕೂಡ ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಬಲ ಆಗಿದೆ.

ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತಾರದ ಸಮುದಾಯಗಳ, ಹೆಚ್ಚು ಜನರ ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಖಾಸಗೀಕರಣಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತ ಜನರಿಂದಲೂ ಕೇಳಬಹುದು. ಆಗ ನಿಜವಾಗಿ ಮೊದಲು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ದರವನ್ನು ಹೇರಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಬಹುದು.

ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಅನುಸರಣೆಯಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಕಡೆ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣ ಆಗಿದ್ದರ ಅನುಭವಗಳ ಮತ್ತು ಜೆಸ್ಕೋ ಅಥವಾ ವೈಯೋಲಾ ಕಂಪನಿಗಳಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿದ್ದರ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಬಹುದು.

ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣ ಜನರಮೇಲೆ ಖೇಲಿರುವ ಪ್ರಭಾವ ಜನರೊಂದಿಗಿನ ಸಂದರ್ಶನದ ಹಾರಾಂಶ

ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ

ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಂದರ್ಶನಕಾರರು ನೀಡಿದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಅಧ್ಯಯನದ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಮುನ್ನ

1. ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣ ಕುರಿತು ನೀವು ಯಾವಾಗ ಹಾಗೂ ಹೇಗೆ ತಿಳಿದಿರಿ?
2. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀರು ಏಕೆ ಖಾಸಗೀಕರಣಗೊಂಡಿದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದಿದೆಯೇ?
3. ನೀರನ್ನು ಖಾಸಗೀಕರಣಗೊಳಿಸುವ ಮೊದಲು ಆರಂಭದ ಹಂತದಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು?
4. ನೀರನ್ನು ಹೇಗೆ ಖಾಸಗೀಕರಣಗೊಳಿಸಿದರು? ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ನಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿದರೇ? ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳನ್ನು ಬಂದುಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ನೀವು ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ಬದುಕಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಒದಗಿಬಂದಿತ್ತೇ?

ಖಾಸಗೀಕರಣದ ನಂತರ

1. ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣವು ಯಾರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ?
2. ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣ ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಬದಲಾವಣೆಗಳೇನು?
3. ನಿಮ್ಮ ನೀರಿನ ಬಿಲ್ ಮೊತ್ತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೇ?
4. ಎಂದಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ನೀರಿನ ಕನಕ್ಷನ್ ರದ್ದು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತೇ? ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಯಾರು ನೆರವಿಗೆ ಬಂದರು?
5. ನೀವು ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಹಾಗೂ ಗುಣಮಟ್ಟ ಬದಲಾಗಿದೆಯೇ?

ಬಹದ್ದು ಶೀಲವಂತರ್ ಮತ್ತು ಮಲ್ಟಿಪ್ಲೆ ಸಿ. ಶೀಲವಂತರ್
ಪೆಂಡರ್ ಓನಿ ವಾರ್ಡ್ 11, ಧಾರವಾಡ ನಗರಪಾಲಿಕೆಯ
ನಿವಾಸಿಗಳು.

ಸಂದರ್ಶನ ಒಂದು

ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 45 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮದು ರೈತಾಪಿ ಕುಟುಂಬ. ನಮ್ಮ ಬಳಿ ಎತ್ತು, ಹಸು, ಕರುಗಳಿವೆ. ಈ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ನಗರಪಾಲಿಕೆ ನೀರನ್ನು ನಮಗೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ನಮಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿರುವಹಾಗೆ ಖಾಸಗೀ ಕಂಪನಿಯೊಂದು ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೇ, ನಮಗೆ ಇನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಜಲಮಂಡಳಿ ಹುಬ್ಬಿ ಧಾರವಾಡ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಲ್ ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಯಾದನಂತರ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಳೆಯ ಮೀಟರ್‌ಬದಲು ಹಸ ಮೀಟರ್ ಜೋಡಿಸಿ ಮನೆಮುಂದೆ ಹೊಸದಾದ ನಲ್ಲಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಈ ಹೊಸಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಂದಮೇಲೆ, ನಮ್ಮ ನೀರಿನ ಬಿಲ್ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ನಾವು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಕನಿಷ್ಠ 250 ರೂಗಳನ್ನು ಪಾವತಿಸುತ್ತೇವೆ. ಏರುತ್ತಿರುವ ಬಿಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದರೇ ಯಾರು ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ನೀಡುವವರಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲದವರನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಟವಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಮಗೆ ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸವಿರುವ ಕಾರಣ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಲು ನಮ್ಮ ಬಳಿ ಸಮಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಸುಮ್ಮನೇ ಇರುವಂತಾಗಿದೆ. ಇಂದಿಗೂ ಸಹಾ ರೂ 30ನ್ನು ಮೀಟರ್ ಜೋಡಣಾ ವೆಚ್ಚ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಈ 7 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳು ಕಾಣದಂತೆ ಮಾಯವಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸುತ್ತಲಿನ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿಗಳೂ ಸಹಾ ಕಲುಶಿತಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದನಗಳ ಮೈತೊಳೆಯುವಂತಿಲ್ಲ, ನೀರು ಕೊಡಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ನೀರನ್ನು ಬಳಸೋಣವೆಂದರೇ ಹೆಚ್ಚು ಬಿಲ್ ಬರುವುದೆಂಬ ಭಯ. ರೈತರಿಗೆ ನೀರಿನ ಬಳಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಪೂರೈಸುವಹಾಗಿಲ್ಲ.

ನೀರಿನ ಕರ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕುರಿತು ದೂರು ಸಲ್ಲಿಸಿದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳುವವರಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಕನಕ್ಷನ್ ತಪ್ಪಿಹೋಗುವುದೋ ಎಂಬ ಹೆದರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನೀರಿನ ಕರವನ್ನು ತುಂಬುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ನೆರೆಕರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಕರ ತುಂಬದಿದ್ದ ದಿನಗೂಲಿ ಮಾಡುವ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಕುಟುಂಬದ ನೀರಿನ ಕನಕ್ಷನ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈಗ ನಮ್ಮ ಕೊನೆಯ ಮಗನ ಕುಟುಂಬ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ನೀರಿನ ಕರ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುವುದೋ ಎಂಬ ಚಿಂತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ದಿನ 24 ತಾಸು ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ. ಏನಾದರೂ ದುರಸ್ತಿ ಕೆಲಸವಿದ್ದರೇ ಹೇಳದೇ ಕೇಳದೆಯೇ ನೀರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೇ ನೀರಿನ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಾಗಲೀ ನಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯದಲ್ಲಾಗಲೀ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಮದುವೆ ಆದ ಬಳಿಕ ಈ ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ಸದ್ಯ ನನ್ನ ಮಗನ ಕುಟುಂಬದೊಂದಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಮುದಾಯದವರು ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡಸರು ಗಾರೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರು ಮನೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಹೊರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಗರಿಷ್ಠ ನೂರು ನಮ್ಮ ದಿನದ ಆದಾಯ.

ಈ ಬಡಾವಣೆಗೆ ನಮ್ಮ ನಗರಪಾಲಿಕೆ ಈ ಮೊದಲು ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ನೀರಿಗೆ ಹಣ ಪಾವತಿಸಬೇಕೆಂದು ಯಾರೂ ನಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. “ನಿರಂತರ ನೀರು ಯೋಜನೆ 24/7 ಜಾರಿಯಾಗುವುದರ ಮೊದಲು ನಮಗೆ ಸರ್ಕಾರವೇ ನೀರನ್ನು ನೀಡುವುದಾಗಿ ಅದು ದಿನದ 24 ಗಂಟೆಯೂ ಬರುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದುದರಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಮೀಟರ್ ಕೂ-ರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಪ್ಪಿದೆವು.

ಈ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಯಾದನಂತರ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಳೆಯ ಮೀಟರ್‌ಗಳು ಹಸಿ ಮೀಟರ್ ಜೋಡಿಸಿ ಮನೆಮುಂದೆ ಹೊಸದಾದ ನಲ್ಲಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಈ ಮೀಟರ್ ಕೂರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು 1000 ರೂಗಳನ್ನು ಪಾವತಿಸಿದ್ದೆವು. ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಂದಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ನೀರಿನ ಬಿಲ್ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಈಗ ನಾವು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಕನಿಷ್ಠ 300ರೂಗಳನ್ನು ನೀರಿಗಾಗಿ ಕರ್ತುಮಾಡಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇದೆ. ನೀರಿನ ದರ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದೆಂಬ ಕಿಂಚಿತ್ತು ಸುಳಿವನ್ನೂ ನೀಡದೆಯೇ ನಮಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಮೋಸ ಮಾಡಿದೆ.

ಆರು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಮೊದಮೊದಲು ನಮಗೆ 50 ರೂ ಬಿಲ್ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಕ್ರಮೇಣ 90, 130, 200 ಹೀಗೆ ಏರುತ್ತಲೇ ಹೋಯಿತು. ಈಗ 300ಕ್ಕು ಹೆಚ್ಚು ಬಿಲ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಏಳು ಜನರಿರುವ ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೇ ದುಡಿಯುವವರು. ತಿಂಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ 3000 ಅದೂ ಪೂರ್ತಿ ತಿಂಗಳು ಕೆಲಸವಿದ್ದರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಗಗನ ಚುಂಬಿ ಬಿಲ್ ಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ನೀಡುವುದು? ಈಗ ನಮ್ಮ ಬಳಿ 10000/13000ಕ್ಕು ಹೆಚ್ಚು ಮೊತ್ತದ ಪಾವತಿಸದೇ ಇರುವ ಬಿಲ್ಲುಗಳಿವೆ. ಇದನ್ನು ಕಂತಿನಲ್ಲಿ ನೀಡುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಬಡ್ಡಿ ಸೇರಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಮುಳುಗಿಸುವುದೆಂಬ ಚಿಂತೆ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ನಮಗರಿವಾಗಿದೆ ಈ ಯೋಜನೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಾ ಬದಲಾಗಿ ಕಾಸಗೀ ಕಂಪನಿಯದು ಎಂದು. ನಿರಂತರ ನೀರಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನೀರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಬೆದರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳ ಕನಕ್ಟ್ ಅನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ನಮಗೆ ಬಂದಿರುವ ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಕಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ನೀರಿನ ಕನಕ್ಟ್ ಅನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಲು ಬಂದಿದ್ದರು. ಆದರೇ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿಲ್ಲ. ನಾವು ಯಾರು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಬಿಲ್ ಪಾವತಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ನೀರು ದೇವರ ಕೊಡುಗೆ, ಅದನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಮಾಡಬಾರದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಶಾಂಶನಿಕ. ನಮಗೆ ನಗರಪಾಲಿಕೆಯವರೇ ನೀರನ್ನು ಬಿಡಲಿ. ಈ ಕಂಪನಿಯವರು ನಮಗೆ ಬೇಡ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಬಡಜನರು. “ನೀರಿನ ದರ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ದಿನಗೂಲಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ ಕೆ.ಎಮ್ ಜೈದ್ರಿ.

ಈ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮುಸ್ಲಿಮ್‌ಮುದಾಯದವರು ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿಗಾಗಿ ಮನೆಗೆಲಸ, ಆಟೋ ಚಾಲನೆ, ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಸಗುಡಿಸುವ, ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಬಡಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು.

ನಮಗೆ ನಗರಪಾಲಿಕೆಯವರು ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನೀರು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕ್ರಮೇಣವಾಗಿ ವಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡು/ಮೂರು ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನೀರು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ನಾವು ನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆಗ ನಾವು ನೀರಿಗಾಗಿ ಹಣ ಕಟ್ಟುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

2007/2008ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದ ವಿಷಯವಿದು. ಇನ್ನುಮುಂದೆ ನಮಗೆ ದಿನದ 24 ತಾಸು ನೀರನ್ನು ಪೂರೈಸಲಾಗುವುದು. ತಿಂಗಳಿಗೆ ಕೇವಲ ರೂ 30ಅನ್ನು ನಾವು ನೀಡಬೇಕು. ಈ ಸುದ್ದಿ ನಮಗೆ ಸಂತಸವನ್ನು ತಂದಿತು. ನೀರನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ, ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೂ ಕರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಸದಾಬರುವುದೆಂದು ನಂಬಿಕೊಂಡು, ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದೆವು. ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಮೀಟರ್ ಹಾಗೂ ನಲ್ಲಿಯ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಮೀಟರ್ ಹಾಗೂ ನಲ್ಲಿಗಳು ಮನೆಗೆ ಬಂದವು.

ಹೊಸ ಜೋಡಣೆಗೆ ಕೆಲವರು 200 ರೂಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವೇಸಮಯದ ನಂತರ 24/7 ಬಿಲಿಂಗ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಾವು ರೂ 90 ಪ್ರತಿತಿಂಗಳು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಈ ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಇಲ್ಲಿ ತೆರೆದ ಭಾವಿಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಕೊಳವೆ ಭಾವಿಯಾಗಲೀ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಈಗ ನಾವು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಕನಿಷ್ಠ 300ರೂಗಳನ್ನು ನೀರಿಗಾಗಿ ಕರ್ಚುಮಾಡಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಜಲಮಂಡಳಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು “ನಿರಂತರ ನೀರು” ಯೋಜನೆ ಅಡಿ ನೀರಿನ ಕನಕ್ಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರು. ನೀರಿನ ದರ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದೆಂಬ ಕಿಂಚಿತ್ತು ಸುಳಿವನ್ನೂ ನೀಡದೆಯೇ ನಮಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಮೋಸ ಮಾಡಿದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಯಾದ ಆರಂಭದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಬಳಸುವ ಮೊದಲು 5/6 ಕೊಡ ನೀರನ್ನು ಚೆಲ್ಲಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ 1000 ಬಿಲ್ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೇ 27/4 ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೇವಲ ರೂ 30ನ್ನು ನಮ್ಮಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೇ ಈಗ ನಮ್ಮ ನೀರಿನ ಬಿಲ್ ಏರುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ನಾವು ಈಗ ವಿದ್ಯುತ್ಗಿಂತ ನೀರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನೀರಿಗೆ ರೂ 200 ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ನೀಡಿದರೇ ವಿದ್ಯುತ್ಗೆ ರೂ 50 ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ನಮ್ಮಿಂದ ನೀರಿಗಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಕರ್ಚು ಮಾಡುವಷ್ಟು ಆದಾಯವಿಲ್ಲ. ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡುಬಾರಿ ಊಟಮಾಡುವ ನಾವು ಈ ದುಬಾರಿ ಬಿಲ್ ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾರವು. ಬಿಲ್ ಪಾವತಿಸದೇಹೋದರೆ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಚಕ್ರಬಡ್ಡಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಆದಾಯಕ್ಕೂ ಮೀರಿ ನೀರನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆಹೇಗೆ? ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣ ನಮ್ಮಂತಹ ಬಡ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಾವು ಆರಿಸಿದ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ನಮಗೆ ಏನನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸೈಯದ್ ಎ. ಹಾವೇರಿ ಹೇಳುವಂತೆ “ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಈ ಬಿಲ್ಲುಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಘಾಸಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿವೆ.”

ಬಾನು ಬಾಯ್ ಅವರ ಧಾರುಣ ವ್ಯಥೆ.

ನಾನು ನನ್ನ ಸಂಭಂದಿಯೊಂದಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಬದುಕು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ವಾಸಿಸುತ್ತೇವೆ. ನನ್ನ ಗಂಡ ತೀರಿಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ನನ್ನ ಜೊತೆ ಇಲ್ಲ. ಎರಡು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಕೇವಲ 500 ರೂಗಳನ್ನು ನಾನು ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನೀರಿನ ಬಿಲ್ ಪಾವತಿಮಾಡದಹೋದುದರಿಂದ ನನ್ನ ನೀರಿನ ಕನಕ್ಷನ್ ತಪ್ಪಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಈಗ ನಾನು ಪಾವತಿಸಬೇಕಾದ ಒಟ್ಟು ಬಿಲ್ಲಿನ ಮೊತ್ತ 10 ಸಾವಿರ. ನೆರೆಕರೆಯವರು 15 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ನನಗೆ ನೀರು ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೇ ಅವರ ಮನೆಯ ನೀರಿನ ಬಿಲ್ ಹೆಚ್ಚಾದುದರಿಂದಅವರಿಗೆ ನೀರನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಎಷ್ಟು ಬೇಡಿಕೊಂಡರೂ ಕಂಪನಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನೀರನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ನೆರೆಹೊರೆಯವರು ಕಾರ್ಪೊರೇಟರ್ ಹಾಗೂ ಎಮ್.ಎಲ್.ಎ. ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೂ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಂದರೂ. ಆದರೇ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಕಂಪನಿಯವರ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆಯೇ ನಮ್ಮ ಓಣಿಯ ಮಹಿಲೆಯರ ಹಾಗೂ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮತ್ತೆ ಕನಕ್ಷನ್‌ನಡೆ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದ ಕಂಪನಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅದನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಲು ನಾಕೈದು ಸಲ ವೃಥಾ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

ಈಗ ನಾನು ಕಂಪನಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಮೀಟರ್ ಅನ್ನು ಹಾಕಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಿಲ್ ನೀಡಿಯೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಅವರು ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಬಾನು ಅವರಿಗೆ ಆದ ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ನಾವು ನಿಂತೆವು. ನಾವು ಅವರಿಗೆ ನೀರು ಕೊಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ನೀರ ಬಿಲ್ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದರಿಂದ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಅನಧಿಕೃತ ಕನಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದೆವು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಪೊಲೀಸಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಹೆದರಿಸಿದರು. ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ಜಿಗ್ಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸತತವಾಗಿ ಎಂಟು ದಿನ ಅವರ ಮನೆಯ ಕನಕ್ಷನ್ ತೆಗೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದರು. ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾವುಯಾರು ಬಿಲ್ ಪಾವತಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ನಮಗೆ ಬಿಲ್ ನೀಡಕೂಡದೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಬಿಲ್ ನೀಡಿದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು ನೀರು ಕಾಯಿಸಿ ಜಳಕಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅನಧಿಕೃತ ಕನಕ್ಷನ್ ಪಡೆದು ನೀರನ್ನು ಬಳಸುತ್ತೇವೆ. ಯಾವ ಪೊಲೀಸ್ ಬಂದರು ನಮಗೆ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ.

ನಮಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಕೊಡುವ ಜನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಮತ. ನಮಗೆ 24 ಗಂಟೆ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆ ಬೇದವೇಬೇಡ. ನಮಗೆ ನಗರಪಾಲಿಕೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಡಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ಕನಿಷ್ಠ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನಾವು ಭರಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ನೀರಿನ ಕನಕ್ಷನ್ ತಪ್ಪಿಹೋಗಿದೆ. ಅವರು ಈಗ ಕಂಪನಿಗೆ ಕಟ್ಟಬೇಕಾದ ಹಣದ ಮೊತ್ತ 54000. ಇದು ಇನ್ನು ಸಾಕು.

2005ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ ನಮಗೆ ಹುಬ್ಬಿ ಧಾರವಾಡ ನಗರಪಾಲಿಕೆ ನಿರಂತರ ನೀರು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಚಾರದಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿತು. ಧಾರವಾಡದ ವಾರ್ಡ್ 9, 10, 11, ಹಾಗೂ 12ನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಆರಿಸಿಕೊಂಡರು.. ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಯಿತು. ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೆಲ್ಲ ಸೇರಿಕೊಂಡು 200 ಜನರ ಒಂದು ತಂಡ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಯಾವುದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಲಾಗದಂತ 20 ಬಡ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರನ್ನು ಆ ಸಮಾಲೋಚನೆಗೆ ಕರೆದಿದ್ದರು. ಸಿ.ಡಿ.ಎಮ್ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಗುಪ್ತ ಸಮಾಲೋಚನೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಎಂದು ಹೆಸರಿಡಲಾಯಿತು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಜನರಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಬಳಿ ಈ ಸಮಾಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದವರ ಪಟ್ಟಿಯಿದೆ.

ಈ ಸಮಾಲೋಚನೆಯ ನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಜಲ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆಯ್ದ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಮೀಟರ್ ಹಾಗೂ ನಲ್ಲಿಗಳನ್ನು ಕೂರಿಸಿದರು. ಕುತುಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳನ್ನು ಮಾಯವಾಗಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಜನರು ಒಡ್ಡಿದ ಪ್ರತಿರೋಧದ ಫಲವಾಗಿ ಈಗ ಕೆಲವು ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳು ಜೀವಂತವಾಗಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಜಲ ಮಂಡಳಿ ಜನರಿಗೆ ಬಿಲ್ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ನಿರಂತರ ನೀರಿನ ಬಿಲ್ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೌಂಟರ್ ತೆಗೆಯಲಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿನ ನಿವಾಸಿಗಳು ನೀರಿನ ಸೇವೆಗಾಗಿ ನಗರಪಾಲಿಕೆಗೆ ಕೇವಲ ರೂ 40ನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನರು ಕಡಿಮೆ ಧರದಲ್ಲಿ 24 ಗಂಟೆ ನೀರನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿ ಸರ್ಕಾರ ಜನರನ್ನು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸಿದೆ. 8000 ಲೀಟರ್ ಗೆ ಕೇವಲ 120 ಎಂದು ಧರವನ್ನು ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಿ ಈಗ 9000 ಲೀಟರ್ ಬಳಸಿರುವ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ 500ಕ್ಕು ಹೆಚ್ಚು ಬಿಲ್ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಮೀಟರ್ ಜೋಡಣಾ ವೆಚ್ಚವೆಂದು ತೋರಿಸಿ ಮತ್ತು ರೂ 30ನ್ನು ಜನರಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸದ್ಯ ಕೆಲವು ಜನರಬಳಿ 10 ಸಾವಿರದಿಂದ 30 ಸಾವಿರದವೊರೆಗು ಪಾವತಿಸದೇ ಇರುವ ಬಿಲ್ಲುಗಳಿವೆ.

ಹೀಗೆ ಗಗನಕ್ಕೇರುತ್ತಿರುವ ನೀರಿನ ಧರ ಕುರಿತು ನಗರಪಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಜಲ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಿದರು.ಆಗ ನಮಗೆ ಈ ಅವಳಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಆಯ್ದ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಯಿತು.

ಸ್ವಂ ಜನಾಂದೋಲನ ನಗರವಂಚಿತ ಸಮುದಾಯದೊಂದಿಗೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಮುದಾಯಸಂಘಟನೆ ಸರ್ಕಾರದ ಈ ಜನ ವಿರೋಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿತು.ಆದರೇ ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಉಪ್ಪುಸೊಪ್ಪು ಹಾಕಿದ ಸರ್ಕಾರ ಜನರ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಿದೆ.ಇದುವೊರೆಗು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಫ್ರೆಂಚ್ ಕಂಪನಿ ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಜುಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಜನರನ್ನು ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣವನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ನಮ್ಮ ಘನ ಸರ್ಕಾರ.

2007ರಲ್ಲಿ ನಗರಪಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಗೆರಾವು ಮಾಡಿ ಈ “ನಿರಂತರ ನೀರು ಯೋಜನೆಯನ್ನು” ಹಾಗೂ ದುಬಾರಿ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯುವಂತೆ ಹಕ್ಕೊತ್ತಾಯದ ಮನವಿಯನ್ನು ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ನೀಡಿದವು. ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಜಲ ಮಂಡಳಿಯ ನಿರ್ವಾಹಕರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಿದರು. ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದರೇ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಳಿ ಹೋಗಿಯೆಂದು ಹೇಳಿ ಕೈಚೆಲ್ಲಿದರು. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ನಗರಪಾಲಿಕೆಯ ಮೇಯರ್ ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಎಂದುಬಿಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬರಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಫುಟ್ಟಾಲ್ ಆಗುತ್ತಾ ಮೇಯರ್ ಬಳಿಬಂದೆವು. ಅವರು ನನ್ನ ಅಧಿಕಾರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲಾ, ಜನರಮೇಲೆ ಹೇರಿರುವ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯುವಂ ತಾಕೀತು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದರು. ಇವರು ನಿವೃತ್ತಿಯಾದ ಬಳಿಕ ಜನರು ಯತ್ನಾಸ್ಥಿಯಾಗಿ ದುಬಾರಿ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಹೋದರು.

ಈ ನಿರಂತರ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆಯಿಂದಾಗಿ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಜೀವನದ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಾಗಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ನೀರಿನ ಗುಣ ಮಟ್ಟ ಸಹಾ ಬದಲಾಗಿಲ್ಲ. ಜನರು ಹೇಳುವಂತೆ ಈ ಮೊದಲು ನಾವು ತೆರೆದ ಭಾವಿ, ಹೊಳೆ, ಕೊಳ್ಳ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಈಗ ಇದೇ ಮೂಲದಿಂದ ನೀರನ್ನು ಕಂಪನಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ತಲುಪಿಸುತ್ತಿದೆ ಅಷ್ಟೆ.

ನಮ್ಮ ನಗರದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ನೀರು ಯೋಜನೆ ಜಾರಿ ಮಾಡಲು ಕಾರಣ, ಸಮೀಪವಿರುವ ಮಲಪ್ರಭ ನದಿ. ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದನೀರನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಳೆ ಕೈಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ.

ಕೋಟಿಗಡ್ಡಲೆ ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇಂದ ಸಾಲಪಡೆದು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತಿದೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ. ಬಹುತೇಕ ಸಚಿವರು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆಗೆ ಹಣಬಂದಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೇ ಆ ಹಣದ ಮೂಲವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನೀರಿನ ಧರ ಏರಿಸಿ ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಬಡ್ಡಿ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ.

ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣ ಸಿರಿವಂತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಕಾರಿಯಾದರೇ ಬಡವರಿಗೆ ನೀರಿನ ನಿರಾಕರಣೆಯ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ. ಹಣವಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ನೀರಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ.

ಆದುದರಿಂದ ಸಿರಿವಂತರು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪರವಾಗಿದ್ದರೆ ಮಧ್ಯಮ ಹಾಗೂ ಬಡ ಸಮುದಾಯಗಳು ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯೆಂದು ಪ್ರಚಾರಕೊಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಒಂಚಿಸುತ್ತಿದೆ. ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳೇ ಬತ್ತಿಹೋದರೇ “ನಿರಂತರ ನೀರು” ಯೋಜನೆ ಹೇಗೆತಾನೆ ನಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ?

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣ 1990ನಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಮೊದಲ ಪ್ರಯತ್ನ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ. ಅದು ಕೈಗೂಡಲಿಲ್ಲ. ನಂತರ, ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಯತ್ನಗಳು ಸರಿಯಾದ ಬೆಂಬಲ ಸಿಗದ ಕಾರಣ ವಿಫಲವಾಯಿತು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಎಮ್. ಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಮೊದಲ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಿತು. ಅವರಿಗೆ ಆಡಳಿತದ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರದ ಬೆಂಬಲ ದೊರಕಿತ್ತು. ಖಾಸಗೀ ಕಂಪನಿಗಳೊಡನೆ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಮಣಿದು, ಅವರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಂತಹ ಹಾಗೂ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಏಶ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡುಬಂದರು. ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಬೆಂಬಲಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಿಗಮವನ್ನು, ಕೆ.ಯು.ಐ.ಡಿ.ಎಪ್.ಸಿ. (ಕರ್ನಾಟಕ ನಗರ ಮೂಲಬೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ) ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಎ.ಡಿ.ಬಿ ಹಾಗೂ ಕೆ.ಯು.ಐ.ಡಿ.ಎಪ್,

ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ತಂಡ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರ, ಅತಿ ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ಅಪ್ಪಿತಪ್ಪಿಯೂ ಇದನ್ನು ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣವೆಂದು ಎಲ್ಲೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿಲ್ಲ.

ಆದರೇ ಲಾಭಗಳಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ ಎಂಬುವುದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ತು ಸಂಶಯವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಹವಾಲು ನಡೆದಾಗ ನಾವು ಅದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದೆವು. ನಾವು ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದೆವು. ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬರಗಾಲನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಖೇಡಿಸುತ್ತಿದೆ. 10 ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನಗರಪಾಲಿಕೆ ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಜನರ ಆಕ್ರೋಷಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಕಂಪನಿಗಳು “ನಿರಂತರ ನೀರು” ಯೋಜನೆಗೆ ಪ್ರಚಾರಮಾಡಿತ್ತು. ದಿನದ 24 ತಾಸು ನೀರನ್ನು ನೀಡುವುದಾಗಿ ಹಾಗೂ ಈಗಿರುವ ಶೇಕಡ 40ರಷ್ಟು ಸೋರಿಕೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿತ್ತು.

ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳೇ ಬತ್ತಿಹೋಗಿರುವಾಗ ಎಲ್ಲಿಂದ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವಿರಿ? ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೆವು. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ದೂರದ ಗೋವ ರಾಜ್ಯದ ಮಾಂಡ್ಲಿ ನದಿಯಿಂದ ನೀರಾವರಿಗೂ ಹಾಗೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆಗೂ ನೀರನ್ನು ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದರು.

ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ತಣ್ಣಗಿತ್ತು. 2005ರಲ್ಲಿ ಜನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದವರು ಸಾಲದ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿದರು. ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣ ಮಾಡುವುದು ಅದರ ಒಂದು ಕಟ್ಟಲೆಯಾಗಿತ್ತು. 24 ಗಂಟೆ ನೀರು ಪೂರೈಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನೇ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಆರಿಸಿಕೊಂಡರು. ರೈತಾಪಿ ಸಮುದಾಯವಿದ್ದ 2 ವಾರ್ಡ್ ಜನರಿಗೆ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಅವರ ಹಸು ಕರುಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಾಗಿ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಯಾವದೇ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಸರ್ಕಾರದ ಈ ನಡೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ ನಾವುಗಳು ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ಧ್ವನಿಯುತ್ತುಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆವು. ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣದ ವಿರುದ್ಧ ಆಂದೋಲನವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡೆವು. ನಾವು ಸಮುದಾಯದೊಂದಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣದ ದುರ್ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಜನರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದೆವು. ನೀರು ಅನುಚ್ಛೇದ 21 “ಬದುಕುವ ಹಕ್ಕು” ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಮೂಲಭೂತಹಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ನೋಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಬದುಕುವಂತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ನೀರನ್ನು ವಸ್ತುವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕಂಪನಿಗಳು ಲಾಭಗಳಿಸಲು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಅನುವುಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಹಣವಿದ್ದವರಿಗೆ ನೀರು ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ನೀರಿನ ನಿರಾಕರಣೆಯಾಗುವುದೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಮನದಟ್ಟುಮಾಡಿಕೊಡಲು ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರು ಆಂದೋಲನಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಸೂಚಿಸಿದರು.

ಜಲ ಮಂಡಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಎನ್ವಿನಿಯರ್ಸ್ ಬಹಳ ಸಮರ್ಥರು ಹಾಗೂ ನುರಿತರೂ ಆಗಿರುವಾಗ ವಿದೇಶೀ ಸಲಹೆಗಾರರ ಅಗತ್ಯವೇನು? ಈ ವಿಷಯ ಕುರಿತು ನಡೆದ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಜಲಮಂಡಲಿಯ ಎನ್ವಿನಿಯರ್ ನಮ್ಮ ವಾದವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜನ್ನು ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಬಾರದೆಂಬ ಆಂದೋಲನದ ನಿಲುವಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಸೂಚಿಸಿದರು. ಆದರೇ ಅವರನ್ನು ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿದರು.

ನಗರದ ಮೇಯರ್ ನಾವು ಆಯೋಜಿಸಿದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ನಾವು 24 ತಾಸು ನೀರು ಬಿಡುವುದರ ವಿರುದ್ಧವಿಲ್ಲ ಬದಲಾಗಿ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜನ್ನು ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡುವುದರ ವಿರುದ್ಧವಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆವು. ಮೇಯರ್ ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ದಾರಿ ಕಾಣದೆ “ನಾನು 24ಗಂಟೆ ನೀರು ಬರಬೇಕೆಂಬ ವಾದವನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ, ಆದರೆ, ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜನ್ನು ನೀಡುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದಿದ್ದರು. ಇವರು ಕರ್ಮೋರೇಟರ್ ಆಗಿದ್ದಾಗ ರಮೇಶ್

ರಾಮನಾತನ್ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾತಿ ರಾಮನಾತನ್ ಅವರನ್ನು ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಕರೆಸಿಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ನಾವು ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದೆವು. ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣದಲ್ಲಿ ವಹಿಸಿದ ಪಾತ್ರ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರಿಂದ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಅನಾಹೂತವನ್ನು ಅರಿತು ನಮ್ಮ ವಿರೋಧವನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಿದ್ದೆವು.

ಈ ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಅದರಲ್ಲೂ ಬಡವರು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದಿದ್ದರು. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಜನರು ಅಂದಿನ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಮಣಿವಣ್ಣನ್ ಅವರನ್ನು ತರಾಡೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು.

ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜನ್ನು ಖಾಸಗೀ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಲು ಇರುವ ಕಾರಣವೇನು? ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಏಕೆಬೇಕು? ಈ ಮಹತ್ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನಾವು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮತನೀಡಿ ಆರಿಸಬೇಕು? ನಿರಂತರ ನೀರು ಯೋಜನೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರುವಿರಿ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ತಟಸ್ಥವಾಯಿತು.

ಇದಾದ ಕೆಲವೇ ತಿಂಗಳುಗಳ ನಂತರ ಸರ್ಕಾರ ಇಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಕೆಲವರನ್ನು ಪುಸಲಾಯಿಸಿ ಕೈ ಬೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಿ ಜನರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಲು ಮನೆ ಮನೆಗೂ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವಂತೆ ನೇಮಿಸಿದರು. ಅವರು ಜನರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಲು ಹೇಳಿದೇ ಇರುವ ಸುಳ್ಳುಗಳೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಯಾದ ಆರು ತಿಂಗಳವೊರೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಬಿಲ್ ಪಾವತಿಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ, ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ನಿಮಗೆ 24 ತಾಸು ನೀರುಬರುವುದೆಂಬ ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು, ನಿಮ್ಮ ಬಳಿ ಎರಡೂ ಕನಕ್ಟ್ ಇರುತ್ತದೆ, ಯಾವುದನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ನೀವು ಬಳಸಬಹುದು. ನಿಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕರ್ಚು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಏನೇನೋ ಹೇಳಿ ಜನರ ಮನವಲಿಸಲು ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದರು.

ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ರೂದ ಎನ್ನುವ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಪರವಾಗಿ ದುಡಿಯಿತು. ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ಆಂದೋಲನ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವವರು ಜನರನ್ನು ತಪ್ಪು ದಾರಿಗೆ ಎಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪ್ರಚಾರಕೊಟ್ಟರು. ಕೊನೆಗೆ ಆಂದೋಲನತನ್ನ ಜೀವಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಹಾಗೆ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವನ್ನುಮಾಡಿತ್ತು.

ಮನೆಮನೆಗೂ ಹೊಸ ಮೀಟರ್ ಹಾಗೂ ನಲ್ಲಿಗಳನ್ನು ಕೂರಿಸಲಾಯಿತು. ಮಹಿಳೆಯರೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಮಯ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಂಪನಿಯವರು ಮುಗಿಸಿದರು.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿದರು. ತೆರದ ಭಾವಿ, ಬೋರ್ವೆಲ್ಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ನೀರಿನ ಟ್ಯಾಂಕನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದರು. ಈ ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರುಬಡವರು ಹಾಗೂ ಸಣ್ಣ ರೈತರು. ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಇವರೇ ಹೆಚ್ಚು ಬಾಧಿಸಲ್ ಪಟ್ಟವರು.

ಮತ್ತೆ ಈದೇ ಜನ ನಿರಂತರ ನೀರು ಯೋಜನೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಸಿಡಿದೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ನಗರಪಾಲಿಕೆ ನಾಲ್ಕು ದಿನಕೊಮ್ಮೆ ನೀರನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ನಾವು ಯಾವ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಅಗತ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಏಳು ವರ್ಷಗಳಿಂದ 24 ತಾಸು ನೀರು ಬಿಡುವ ಯೋಜನೆ ಬಂದಿದೆ. ಒಂದು ದಿನ ನಡೆದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವೆ 24 ಗಂಟೆ ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದಾಗಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ರೂ 75 ಕಟ್ಟಿದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ನೀರು ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಕಳೆದ ಒಂದುವರೆ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದುಬಾರಿ ಬಿಲ್ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲವು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ಹೆರಿಗೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದ್ದ ಹಣವನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಕರ್ಕು ಮಾಡಿದ್ದೆ. ನೀರಿನ ಬಿಲ್ ಕಟ್ಟಲು ಹಣವಿರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಬಳಿ ಇದ್ದ ಕಿವಿ ಓಲೆ, ತಾಳಿ, ಹಾಗೂ ಮೊಮ್ಮಗುವಿನ ಗೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಮಾರಿ ನೀರಿನ ಬಿಲ್ ಕಟ್ಟಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ನೀರಿನ ಕನಕ್ಷನ್ ಅನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ನೀರಿಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದು? ಇದ್ದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿ, ಬೋರ್ ವೆಲ್ ಮುಚ್ಚಿದ್ದವು.

ನಮ್ಮಿಂದ ಈ ದುಬಾರಿ ವ್ಯಚ್ಛವನ್ನು ಬರಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯ. ನಮಗೆ ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಕೊಡಲಿ. ಈ ನಿರಂತರ ನೀರು (24/7) ಬೇಡವೇ ಬೇಡ.

ಈ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ನಗರಪಾಲಿಕೆ ನಾಲ್ಕು ದಿನಕೊಮ್ಮೆ ನೀರನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಬಳಕೆಗೆ ನೀರು ಸಾಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಾವು ಯಾವ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಅಗತ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಏಳು ವರ್ಷಗಳಿಂದ 24 ತಾಸು ನೀರು ಬಿಡುವ ಯೋಜನೆ ಬಂದಿದೆ. ಒಂದು ದಿನ ನಡೆದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವೆ 24 ಗಂಟೆ ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದಾಗಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ರೂ 75 ಕಟ್ಟಿದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗೂ ಹೊಸ ನಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮೀಟರ್ ಬಂದವು.

ಈ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಯಾದ ಕೆಲವೇ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ನೀರಿನ ದರ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರ ನೀರಿಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದ ದರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ 10000/20000ರಷ್ಟು ಬಿಲ್ ಬಂದಿರುವ ನಿದರ್ಶನವಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಬಹುಜನರ ಆದಾಯ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ. ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸಮಾಡುವವರು, ಬೀದಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ದಿನಗೂಲಿ ಮಾಡುವವರು, ನಗರವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವವರು ಇಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಆದಾಯ ದಿನಕ್ಕೆ 100 ಇದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಇಷ್ಟು ದುಬಾರಿ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಾವತಿಮಾಡುವುದು? ಇಷ್ಟು ವರ್ಷ ಕಳೆದರೂ ಇನ್ನೂ “ಬಂಡವಾಳದರ” ಎನ್ನುವ ತಲೆಬರಹದಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿತಿಂಗಳೂ ರೂ 30ನ್ನು ನಮ್ಮಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ನಮ್ಮ ಬಿಲ್ ಏರುತ್ತಲೇ ಇದೆ.

ಹಿಂದೆ ನಮಗೆ ನೀರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾದಾಗ ನಾವು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಬೋರ್ ವೆಲ್ ಇಂದ ನೀರು ತರುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಈಗ, ಇದು ಸಹಾ ಮುಚ್ಚಿಹೋಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ “ನಿರಂತರ ನೀರು” ಯೋಜನೆಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣವೂ ನಮ್ಮಂತಹ ಬಡಜನರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ನೀರಿನ ಕನಕ್ಷನ್ ತಪ್ಪಿಸಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ದುಸ್ಥಿತಿನಮಗೆ ಯಾವಾಗ ಬರುವುದೋ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹಣ ಪಾವತಿ ಮಾಡದೇಯಿರುವ ಎಷ್ಟೋ ಕುಟುಂಬದನೀರಿನ ಕನಕ್ಷನ್ ಅನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಿರಂತರ ನೀರು ಯೋಜನಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಡಗಡಿಗೆಬಂದು ಬಾಕಿಯಿರುವ ಬಿಲ್ ಕೊಡುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಂತಿನಲ್ಲಾದರೂ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 4000 ಬಿಲ್ ಬಾಕಿಯಿದ್ದರೆ 2000ವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನೀರನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಉಳಿದ 2000ವನ್ನು ಮನ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಂತಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನು ಮೋಸದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ನಲ್ಲಿ ಬಂದಾದಾಗ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ, ಅಥವಾ ನಿರಂತರ ನೀರು ಯೋಜನಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ ಯಾರು ನಮ್ಮ ಮನೆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ತಲೆಹಾಕಿಯೂ ಮಲಗುವುದಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮಿಂದ ಈ ದುಬಾರಿ ವ್ಯಚ್ಛವನ್ನು ಬರಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯ. ನಮಗೆ ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಕೊಡಲಿ. ಈ ನಿರಂತರ ನೀರು (24/7) ಬೇಡವೇ ಬೇಡ.

24ಫಿ7 ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆಯ ಮೊದಲು ಸರಕಾರ ನಮಗೆ ದಿನ ಬಿಟ್ಟು ದಿನ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಸರಕಾರ ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಿದ ನೀರಿಗೆ ನಾವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

2006ರಲ್ಲಿ 24ಫಿ7 ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿ ತರುವ ಮೊದಲು ಯಾವುದೇ ಸಭೆಗಳಾಗಿರುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಹಣ ಪಾವತಿಸದೆ ಸರಕಾರ 24 ತಾಸು ನೀರು ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ. ನೀರು ಉಚಿತವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮೀಟರ್ ಜೋಡಿಸಲು ಬಿಟ್ಟೆ. ತಕ್ಷಣ ನಮಗೆ ಹೊಸ ನೀರಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಸಿಕ್ಕಿತು, ಜೊತೆಗೆ ಹಣವನ್ನು ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ನಾನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬಿಲ್ ಪಾವತಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮಗೆ ರೂ.200 ರಿಂದ 600ರವರೆಗೆ ಬಿಲ್ ಬರುತ್ತದೆ.

ನಲ್ಲಿಯನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಜೋಡಿಸಲಾಗಿದೆ, ಬೇರೆಯವರು ಇದರಿಂದ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು, ಮೀಟರು ಹಾಳುಗೆಡಹಿದರು ಮತ್ತು ನೀರು ಸೋರುವ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಬಿಲ್ ಮೊತ್ತ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಕೆಲವು ಸಲ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜನ್ನು ಮುನ್ನೂಚನೆ ಕೊಡದೆ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನನಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಮೊದಲೇ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆಯದರಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವುದು. ನಮ್ಮ ಹಾಳುಗೆಡಹಿದ ನಲ್ಲಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಎಂದು ಕೇಳಲು 24ಫಿ7ರ ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ; ಹಳೆಯ ಮೀಟರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ರೂ.2800ನ್ನು ಪಾವತಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಕಳೆದ 23 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಪಾವತಿಸಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮನೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಈ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ನೀರನ್ನು ಬಳಸುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಇದು ಸಾಕಾಗುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಈ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಬಿಲ್ ಪಾವತಿಸದೆ ಇದ್ದದ್ದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ನೀರಿನ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಲಾಗಿದೆ. 2-3ಸಲ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಬಿಲ್ ಪಾವತಿಸಲು ತಿಳಿಸಿದ್ದು, ಆದ್ರೆ ನಾವು ಪಾವತಿಸಿಲ್ಲ.

ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿಲ್ಲ, ಕೆಲವು ಸಲ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಲ ಕೆಸರು ಮಿಶ್ರಿತ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ಸಲ ಈ ಯೋಜನೆ ಆರಂಭವಾದ ಬಳಿಕ ಎಲ್ಲಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕ ಕಿತ್ತುಹಾಕಲಾಯಿತು. ಈ ಯೋಜನೆ ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ವಿನಃ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲ. ಅದೃಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಇದೆ, ಆದ್ರೆ ಎನೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಇಷ್ಟೊಂದು ಮೊತ್ತ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿರದ ಬಡಕುಟುಂಬಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಚಿಂತೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಆದ್ರೆ ನೀರಿನ ದರ ತುಂಬಾ ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಮತ್ತು ನಿರಂತರತೆ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳದೆ ದರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ನಾನು 64 ವಯಸ್ಸಿನ ಅಂಬೂಬಾಯ್ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಗಾಜೀಪುರ ಪ್ರದೇಶದ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ವಾರ್ಡ್ ನಂಬ್ರ 11ರಲ್ಲಿರುವ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶವೊಂದರ ನಿವಾಸಿ. ಇಲ್ಲಿಯ ಬಹುತೇಕ ನಿವಾಸಿಗಳು ಬಡವರು ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ವರಮಾನವಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳು. ಇಲ್ಲಿರುವ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ದಿನಾ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಶ್ರಮಿಕರು, ಮನೆಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವವರು. ಎಲ್ಲಾ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ 5-6 ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶ ನಗರಸಭೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿದೆ. “ಮೊದಲು ನಗರಸಭೆ ವಾರಕ್ಕೆ 2ಬಾರಿ ಕೆಲವು ತಾಸುಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ನೀರು ಪೂರೈಕೆಯ ಸಮಯವನ್ನು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಆಗ ನಾವು ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರು ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಮ್ಮ ಪ್ರತೀ ಓಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೀರಿನ ನಲ್ಲಿಯಿದೆ ಮತ್ತು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಯಿದೆ; ನಮಗೆ ಈ ಮೂಲಗಳಿಂದಲೂ ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆಯಿದೆ. ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಸಿಗುತ್ತೆ”.

“ಸಮುದಾಯಭವನದಲ್ಲಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ನಗರಸಭೆಯ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರು 2006ರಲ್ಲಿ 24ಫೆ7 ನೀರಿನ ಯೋಜನೆ ಅಳವಡಿಕೆಯ ಮೊದಲು ಸಭೆಯೊಂದನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದರು. ಸರಕಾರ ಉಚಿತವಾಗಿ 24ಫೆ7 ನೀರನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಮನೆಗಳಿಗೂ ನೀರಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ದಿನದ 24ತಾಸೂ ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆಯು ನಮ್ಮ ನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಡುವ ತಾಪತ್ರಯ ಕೊನೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾವೆಲ್ಲ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟೆವು”. ಕಮಿಷನರ್ ಮಾತಿನಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಮನೆಗಳಿಗೂ ಹೊಸ ನಲ್ಲಿಯ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಮೀಟರ್ ಅಳವಡಿಕೆಯಾಯಿತು. ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮೀಟರಿಗೆ ಹಣ ಪಾವತಿಸಲು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆಯು ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಆರಂಭವಾದ ಬಳಿಕ ನಮಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ.200-550 ಬಿಲ್ ಬಂತು.

“ಇವತ್ತಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಿದೆಂದ್ರೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಪಾವತಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಪಾವತಿಸದೆ ಇರುವವರ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ನಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿ 3ವರ್ಷ ಕಳೆಯಿತು. ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿದವರು ಎಲ್ಲಿಂದ ನೀರು ತರಬೇಕು? ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರು ನೀರು ಕೊಡಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಾರೆ ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರ ನೀರಿನ ಬಿಲ್ಲು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ; ತುಂಬಾ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ್ದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ; ಇಷ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರನ್ನು ನಾವು ಕುಡಿಯುವುದಾ, ಅಡುಗೆಗೆ ಬಳಸುವುದಾ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ನಿತ್ಯದ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಬಳಸುವುದಾ? ಈಗ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿ ಒಂದು ಬಿಂದಿಗೆಗೆ ರೂ.1ನ್ನು ಪಾವತಿಸಿ, ನೀರು ಖರೀದಿಸುವಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತಿದೆ. ನಾವು ಇಡೀ ದಿನ ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ದುಡಿಯುತ್ತೇವೆ, ಸಿಗುವ ಅಲ್ಪ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊತ್ತಿನ ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟ, ಅದರ ಮೇಲಿಂದ ಈ ನೀರಿನ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಪಾವತಿಸುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಒಂದು ಕ್ಯಾನ್ ನೀರಿನ ಬೆಲೆ ರೂ.20. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಲಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ನದಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ನೀರಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಬದುಕುವುದು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟ. 24ಫೆ7 ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋಗಿ ದೂರು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದೆ ನೀವು ಹಿಂದಿನ ಬಾಕಿ ಪಾವತಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ನೀರಿನ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಪುನಃ ಪಡೆಕೊಳ್ಳಿ ಅಂತಾರೆ”.

ಯಾವುದೇ ಮುನ್ನೂಚನೆ ಕೊಡದೆ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭಗಳಿದೆ. “ನಮಗೆ ಸರಕಾರ ಈ ರೀತಿ ಹಣ ಪಾವತಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಮೂಲಕ ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದು ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದೆ ನಾವು ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಒಪ್ಪುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ನಮಗೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಈ ರೀತಿಯ ಅಸಹಾಯಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಳ್ಳಿದ್ದಾರೆ”.

ಹಿಂದೆ ನಗರಸಭೆ ದಿನಕ್ಕೆ 1ರಿಂದ 2 ತಾಸು ನಿತ್ಯ ನೀರನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದ್ದಾಗ 2ದಿನ ಅಥವಾ 3 ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನೀರು ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆವಾಗ ನಾವು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ರೂ.60.

ಕಾರ್ಪೊರೇಟರ್ ಮತ್ತು ಟೆಂಡರ್ ಪಡಕೊಂಡಿರುವ ಕಂಪೆನಿಯವರು ಜನರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ, ಅವರೊಂದಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕುರಿತು ಪ್ರತಿ ಏರ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೂ ಬಂದಿದ್ದು, ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ನೀರನ್ನು ದಿನದ 24ತಾಸು ಪೂರೈಸುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ.30 ಹಣ ಪಾವತಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದು ಅಂದರೆ ದಿನಕ್ಕೆ ರೂ.1ರಂತೆ. ನಮಗೆ ನೀರನ್ನು ಖಾಸಗಿಯವರು ಪೂರೈಸುವುದು ಮತ್ತು ಮೀಟರ್ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯಾವತ್ತೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯಿತೇನೆಂದರೆ ಕೆಲವು ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆಯೆಂದು.

ಈ ಸಭೆಯ ಬಳಿಕ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಅಗೆಯಲು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದು, ಹೊಸ ಪೈಪ್‌ಲೈನ್ ಹಾಕಿದ್ದು ಮತ್ತು ಹೊಸ ನಲ್ಲಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ಮನೆಗೂ ಕೂಡಿಸಿದ್ದು. ಕೆಲವು ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಮೀಟರನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದ್ದು; ಕೆಲವು ಮನೆಗಳಿಗೆ ಇದ್ದ ಹಳೆ ಮೀಟರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದು. ಆವಾಗ ಮೀಟರ್ ಆಳವಡಿಕೆಗೊಂದು ಹಣ ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಆದ್ರೆ ಈವಾಗ ನಮ್ಮ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ರೂ.30ನ್ನು ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಭರಿಸಲೆಂದು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಈ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಯೋಜನೆ ಆರಂಭವಾದ ದಿನದಿಂದ ಪಾವತಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಆರಂಭಿಸುವ ಮೊದಲು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ್ದು, ನಾವು ಯಾವತ್ತೂ ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಯಾಕೆ ಮುಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದೀರೆಂದು ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಆವಾಗ್ಗೆ ದುರಸ್ತಿ ಆಗಬೇಕಿತ್ತು, ಯಾವುದೂ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ದುರಸ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲ.

ರೂ.48ರಿಂದ ನಮ್ಮ ಬಿಲ್ಲು ಆರಂಭವಾಯಿತು ಮತ್ತು ಇದು ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ನಂತರ ಮೀಟರ್ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಬಿಲ್ಲು ಹಾಕಲಾಯಿತು. ರೂ.250ರಿಂದ ರೂ.600ರವರೆಗೆ ಬಿಲ್ಲು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲು ಪಾವತಿಸದೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ಹಣ ಮತ್ತು ಅದರ ಬಡ್ಡಿ ಸೇರಿಸಿ ಬಿಲ್ಲು ಬರುತ್ತದೆ.

ಇದವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿಲ್ಲ. ನಾವು ಬೇರೆ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಬದಿಗಿರಿಸಿ, ಆದ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಪಾವತಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ನಲ್ಲಿಗಳಿಗೆ ನಾವು ಬೀಗ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ ಯಾಕೆಂದರೆ ಬೇರೆಯವರು ನಮ್ಮ ನಲ್ಲಿಗಳಿಂದ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲು, ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಿಲ್ಲು ಬರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಬಿಲ್ಲು ಪಾವತಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಯಾಕೆಂದ್ರೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ನಮಗೆ ಬೇರೆ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕೆಳಗಿನ ಬೀದಿಯವರಿಗೆ ಬಿಲ್ಲು ಪಾವತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಇದ್ದದ್ದಕ್ಕೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮುನ್ಸೂಚನೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪದೇ ಪದೇ ನೀರಿನ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಆದಾಗ 24x7 ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಕಛೇರಿಯವರನ್ನು ದೂರವಾಣಿ ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತೇವೆ ಆದರೆ ಅವರು ಈ ದೂರುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆ, ಅದರ ಗುಣಮಟ್ಟ, ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿತ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಗೊಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಗರಸಭೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೆ ಅವರು ಖಾಸಗೀಯವರನ್ನೇ ಕೇಳಿ ಅಂತಾರೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಅಲ್ಲಿ-ಇಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ನೀರು ಸಹ ಕೆಟ್ಟದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ್ದು, ಕೆಟ್ಟ ವಾಸನೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಲ ಹುಳಗಳೂ ಇರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಬಳಸುವ ಮೊದಲು ಅದನ್ನು ಕುದಿಸಿ, ಜಾಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಸರಕಾರವೇ ಉಚಿತವಾಗಿ ಅಥವಾ ಕನಿಷ್ಠ ಸೇವಾ ಶುಲ್ಕದೊಂದಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಬೇಕು. ನಾವು ನೀರನ್ನು ದುರ್ಬಳಕೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ; ನಮಗೆ ನೀರಿನ ಬಳಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿಯಿದೆ.

ಕಸ್ತೂರಿಯವರು - “ನಾನು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಈ ಊರಲ್ಲೇ ಇದ್ದೇನೆ. ಈಗ ನನಗೆ 70 ವಯಸ್ಸು ಮತ್ತು ನಾನು ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ರೂ.78 ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಬಿಲ್ಲು ಬರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ನಾನು ಆಹಾರಖಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿ, ನನ್ನ ಜೀಮನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ, ಈಗ ನನಗೆ ವೈದ್ಯರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನೀರಿನ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಪಾವತಿಸಲು ಏನು ಮಾಡುವುದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಬೇರೆ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳೂ ಇಲ್ಲ”

ಮೊದಲು ಕರ್ನಾಟಕ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಂಡಳಿ ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ 20-25 ಮನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ನೀರಿನ ಒಂದು ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಇದೇ ರೀತಿ ಬೇರೆ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲೂ ನಲ್ಲಿಗಳಿತ್ತು. ನಂತರ ನಾವು ಮನೆಗಳಿಗೆ ವಯಕ್ತಿಕ ನೀರಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಪಡೆಕೊಂಡೆವು. ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ.3 ಪಾವತಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಂತರ ಬಿಲ್ಲು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು ಅಂದರೆ ರೂ.5, ರೂ.15ರಿಂದ 25. ಕೋಟಿನಲ್ಲಿ ದಾವೆ ಹೂಡಿದ ಪರಿಣಾಮ ನೀರಿನ ದರ ರೂ.ಮೂರೇ ಇರಬೇಕು, ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ವಾಪಸು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆದೇಶವಾಯಿತು. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಬಳಿಕ ನೀರಿನ ದರವನ್ನು ರೂ.45ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ನಗರಸಭೆಯಿಂದ ಮೀಟರನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ಮಾದರಿ ಫೇಲಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತವಾಗಿದೆ, ನಮಗೆ ನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಕೆಲಸವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆನೂ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಬರಗಾಲದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಂಕರ್ ಮೂಲಕ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಾವು ದೊಡ್ಡ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಹೊತ್ತು ಕಾಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಲ ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಜಗಳಗಳಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ನಿರಂತರ ನೀರು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಡಿಡುವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ 2ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಬೋಸ್ಕಾ ನದಿಯಿಂದ ನೀರು ಸರಬರಾಜಾಗುತ್ತದೆ, ಈ ನದಿ ಬತ್ತಿ ಹೋದರೆ ಬೆನ್ನೆತುರಾದಿಂದ ನೀರನ್ನು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ನಮಗೆ ಭೀಮಾ ನದಿಯಿಂದ ನೀರು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಭೀಮಾ ನದಿಯ ನೀರು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಈ ಕಲುಷಿತ ನೀರಿನ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಡುತ್ತಿದೆ.

2006ರಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಮೊದಲು ಈ ಯೋಜನೆ ನಮ್ಮ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಲಾಯಿತು, ನಗರಸಭೆಯ ಆಯುಕ್ತರು ಸಭೆ ಕರೆದಿದ್ದರು ಮತ್ತು ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ.60 ದರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ದಿನ 24 ತಾಸು ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಮಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಈ ದರವನ್ನು ಮೂರನೇ ವರ್ಷದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದು, ಮೊದಲ ವರ್ಷದಲ್ಲೇ ಮೀಟರ್ ಚಾಲನೆಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯೋಜನೆ ಆರಂಭಿಸುವ ಮೊದಲು ಈ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಮಾತ್ರ ಬಳಸಿ, ಉಳಿದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಕೊಳವೆಬಾವಿಯ ನೀರನ್ನು ಬಳಸಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದರು ಸಹ ಒಂದು ಸಲ ಯೋಜನೆ ಆರಂಭಿಸಿದ ತಕ್ಷಣ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೀರಿನ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿದ್ದು, ನಾವು ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪ ಕೆರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಹಸುಗಳನ್ನು ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯಲು ಕೊಂಡುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವು, ಆದರೆ ಈಗ ಈ ಹೊಳೆ ಕಲುಷಿತವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 10 ಎತ್ತುಗಳಿವೆ, ಒಂದು ಎತ್ತು ತೊಳೆಯಲು ಕನಿಷ್ಠ 6 ಬಿಂದಿಗೆ ನೀರು ಬೇಕು. ನಾವು ಈ ನಲ್ಲಿಗಳಿಂದ ನೀರು ಬಳಸಿದೆ ನಮ್ಮ ಮೀಟರು ಓಡುತ್ತೆ ಮೊದಲು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಳವೆಬಾವಿ ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿಂದ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು, ಆದರೆ ಈಗ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಈ ನಲ್ಲಿಗಳನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊರುವ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಸೂಚನೆ ಕೊಡದೆ ನಿರಂತರ ನೀರು ಪೂರೈಸುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ 24x7 ಒಳ್ಳೆಯ ಯೋಜನೆ, ಆದರೆ ನಮಗೆ ಅಷ್ಟು ಹಣ ಪಾವತಿಸಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅವರು ಈ ರೀತಿ ಬಿಲ್ಲು ನಮಗೆ ಹೊರೆಯಾಗಿದೆ. ನಮಗೆ ರೂ.700-800ರಷ್ಟು ಬಿಲ್ಲು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಭರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಸಲ ನಮಗೆ ರೂ.2500 ದಷ್ಟು ದುಬಾರಿ ಬಿಲ್ಲು ಬಂದಿತ್ತು. ನಾವು ಬಿಲ್ಲು ಪಾವತಿಸಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ನೀರಿನ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಆದರೆ ನಾವೆಲ್ಲಿಂದ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಿ? ಇದ್ದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರನ್ನು ಅಥವಾ ಸ್ವಂತ ಕೊಳವೆಬಾವಿ ಇರುವವರನ್ನು ಬೇಡಬೇಕು. ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಆದಾಯವಿರುವವರು. ಈಗಾಗಲೇ ಅವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆನೂ ಹೆಚ್ಚಿದೆ, ನೀರಿಗೂ ಹಣ ಪಾವತಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ದರನೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇದೆ, ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಂತಹವರು ಬದುಕುಳಿಯುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ಅಥವಾ ನಾವು ಘನತೆಯಿಂದ ಬದುಕುವುದು ಸಾಧ್ಯವೆ?

ಇದ್ದ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳನ್ನು ಪುನಶ್ಚೇತನಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತೇವೆ ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಂತವರು ಈ ದುಬಾರಿ ನೀರಿನ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಪಾವತಿಸಿ ಸಾಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ನೀರು ಒದಗಿಸುವುದು ಸರಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಈಗ ಈ ಎಲ್ಲ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿ, ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟದ ಸರಕಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಾವು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿ ಮಾತ್ರ ನೀರು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಸರಕಾರ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ನಾನು ಜಗದೇವಿ; ನಾನು ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಗಂಡ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನನ್ನದಾಗಿದೆ. ನಾನು ದಿನಗೂಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

2-3 ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಸರಕಾರ ನೀರು ಪೂರೈಸುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ವೇಳೆ ನೀರು ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದಾದೆ ನಾವು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳಿಂದ ನೀರು ತರುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಈಗ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ 24x7 ಯೋಜನೆಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸುಮಾರು 5 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಅಂದರೆ 2009ರಲ್ಲಿ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನನಗೊತ್ತಾಯಿತು ಖಾಸಗಿಯವರು ಇದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಅಳವಡಿಕೆಗಾಗಿ ನಡೆದ ಆರಂಭದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ದಿನಾಲೂ 24 ತಾಸು ನೀರು ಪೂರೈಸುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಇದು ಉಚಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಯೋಜನೆ ಅನುಷ್ಠಾನ ಆದ ಕೂಡಲೇ ನಮಗೆ ನೀರಿನ ಬಿಲ್ಲು ಬರಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಹೊಸ ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮೀಟರ್‌ನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ ನಾವು ಮೀಟರಿಗಂದು ಹಣ ಕೊಟ್ಟೆಲ್ಲ, ಆದರೆ ಈಗ ಮೀಟರ್ ಕೂಡಿಸಿದ ಬಾಬಾಗಿ ನಮ್ಮ ತಿಂಗಳ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ರೂ 30ನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹಿಂದೆ ನಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ನೀರುಬಾರದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಳ, ಕೊಳವೆಬಾವಿ ಮತ್ತು ನದಿಗಳಿಂದ ನೀರು ತರುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಈಗ ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೊಳವೆಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ನದಿಗಳು ಬರಿದಾಗಿದೆ ಜೊತೆಗೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆಯವರು ಕಬಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಬಿಲ್ಲು ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಪಾವತಿಸದೆ ಇದ್ದೆ ನಮ್ಮ ನಲ್ಲಿಯ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ನನಗೆ ಹಣ ಕಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಇದ್ದ ಕಾರಣ 2ಬಾರಿ ಸಂಪರ್ಕ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಿದರು. ಒಂದು ಸಲ ರೂ.4000 ಬಿಲ್ಲು ಬಂದಿತ್ತು. ರೂ.1500 ಕಟ್ಟಿ ಪುನಃ ಸಂಪರ್ಕ ಪಡೆಕೊಂಡೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ರೂ.2000 ಕಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿದ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಮರುಜೋಡಣೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ನನಗೆ ರೂ.300-400 ಬಿಲ್ಲು ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗ ನನಗೆ ರೂ.5000 ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿದೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಕಟ್ಟಿ ಪುನಃ ಸಂಪರ್ಕ ಪಡೆಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಆದರೆ ಬಾಕಿಯಿರುವುದಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ನೀರಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಇಲ್ಲದಾಗ ಪಕ್ಕದವರತ್ತ ನೀರು ಕೇಳಿ ಪಡೆಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ಅವರು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ರೂ.20 ಪ್ರತಿ ಕ್ಯಾನಿಗೆ ಪಾವತಿಸಿ ಕುಡಿಯಲು ಮತ್ತು ಅಡುಗೆಗೆ ನೀರು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನೀರಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಾರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ನಾವೇ ಬಾಕಿ ಪಾವತಿಸಿ, ನೀರಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಪುನಃ ಪಡೆಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಏನಾದರೂ ದುರಸ್ತಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಮಗೇನು ಸೂಚನೆ ಕೊಡದೆ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ನಮಗೆ ದಿನಾ 24 ತಾಸು ನೀರು ಬರುತ್ತೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆಯ ಮೇರೆಗೆ ನಾವು ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಗೃಹಿಕೆ ನಮ್ಮದು. ನಿನ್ನೆ ಅಂದರೆ ಫೆಬ್ರವರಿ 13, 2014ರಂದು ಯಾವುದೇ ಸೂಚನೆ ಕೊಡದೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 7ರಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 3ರವರೆಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದು, 24x7 ನೀರು ಸರಬರಾಜಿನ ಕಛೇರಿಗೆ ದೂರವಾಣಿ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದರು ವಿನಃ ಯಾವಾಗಾಂತ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ನೀರಿನ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರತೆ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನ ಸ್ವಚ್ಛ ನೀರು ಸಿಕ್ಕಿದೆ, ಇನ್ನೊಂದು ದಿನ ಕೊಳಕಾದ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ನೀರು ಯಾವುದೇ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಾರದ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ.

ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ದಿನಾ 24 ತಾಸು ನೀರು ಬೇಕು, ಆದರೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ದುಬಾರಿ ಬಿಲ್ಲು ಪಾವತಿಸಿ ಅಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ನಮಗೆ ಉಚಿತ ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಬೇಕು.

50ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾವಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆವಾಗ ನೀರಿಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಯಿತ್ತು. ನಂತರ ನಗರಸಭೆ 2-3ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಉಚಿತ ನೀರನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆವಾಗ ನಮಗೆ 3-4 ಬಂದಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಉಳಿದಂತೆ ಹೊರಗಿರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೊಳವೆಬಾವಿಯಿಂದ ನೀರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆವು.

24ಫೆ7 ಯೋಜನೆಯು 6-7ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಂದ್ರೆ 2007-2008ರಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಆರಂಭಿಸುವ ಮೊದಲು ಆದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೆ ರೂ.1 ಹಣ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅಂದಿದ್ದು, ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ರೂ.70 ತಿಂಗಳಿಗೆ ಪಾವತಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು, ಆದ್ರೆ ಈಗ ಬಿಲ್ಲು ತುಂಬಾ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಈಗ ಒಂದು ಬಂದಿಗೆಗೆ ರೂ.2 ಕೊಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಗಿದೆ. ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆ ಸರಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆಯಾ ಅಥವಾ ಖಾಸಗಿಯವರ ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆವಾಗ ನಮಗೆ ಖಾಸಗಿಯವರು ನೀರು ಪೂರೈಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಮಗೆ ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ.

ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮೀಟರ್ ಜೋಡಿಸುವಾಗ ನಮ್ಮತ್ರ ಹಣ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ, ಆದ್ರೆ ತಿಂಗಳ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮೀಟರ್ ಅಳವಡಿಸಿದ ಬಾಬನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಆರಂಭವಾದ ದಿನದಿಂದ ಇದುವರೆಗೂ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ.30 ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಅಳವಡಿಸಿದ ತಕ್ಷಣ ನಮ್ಮ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಳ ಮತ್ತು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಕಿತ್ತುಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ 24 ತಾಸು ನೀರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ದುರಸ್ತಿಗಳಿದ್ದಾಗ ನಮಗೆ ಮುಂಚಿನೆ ತಿಳಿಸದೆ ನೀರನ ಪೂರೈಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಟ್ಟು 8ಜನವಿದ್ದೇವೆ, 3 ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು 5 ಮಕ್ಕಳು (3 ಹೆಣ್ಣು ಮತ್ತು 2 ಮಕ್ಕಳು), ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆಯವರ ಮನೆಯ ಶೌಚಾಲಯ ಶುಚಿ ಮಾಡಲು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಲವರು ರೂ.50, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ರೂ.100 ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ರೂ.4000 ಗಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ತಿಂಗಳ ನೀರಿನ ಬಿಲ್ಲು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಈಗ ನಮಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ.400-600ರವರೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಈ ಸಂಪಾದನೆಯಿಂದ ಏನೂ ಉಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಸಂಪರ್ಕ ನಿಲ್ಲಿಸಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ನೀರು ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬಿಲ್ಲು ಪಾವತಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಪಾವತಿಸಲೆಂದೆ ಹಣ ಉಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಮಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ, ಆದ್ರೆ ಬಿಲ್ಲು ಪಾವತಿಸಿಲ್ಲಾಂದ್ರೆ ನಮಗೆ ನೀರಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಿಂದಲೂ ನೀರು ತರುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ.

ನಮಗೆ 24 ತಾಸು ನೀರು ಬೇಕಾಗಿದೆಂದು ಸರಕಾರ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿ, ಆದ್ರೆ ನಮಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಸೇವಾ ಶುಲ್ಕ ವಿಧಿಸಿ, ನೀರನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು.

2006ರಲ್ಲಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 24ಫಿ7 ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಯೋಜನೆ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿನ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದ, ಅಂಜುಂ ಪರ್ವೇಜ್‌ರವರು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾದರಿಯಾಗಿ 11 ವಾರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ರೂ.1ನ್ನು ಪ್ರತಿ ಮನೆಯವರು ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜಿಗೆ ಪಾವತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದಿದ್ದರು.

ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿರುವ ಗಾಜೀಪುರ ಕೊಳಚೆಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಡವರು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ರೆ ಪಕ್ಕದ ಶಹಪುರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತರಿರುವಲ್ಲಿ ಇಂದೂ ಕೂಡ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಇದೊಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ತಾರತಮ್ಯ. ಬಡಕುಟುಂಬಗಳು, ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶದ ನಿವಾಸಿಗಳು, ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯವಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಜನರು ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಬಾಧಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ವಾರ್ಡಿನವರಿಗೆ ರೂ.48 ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ ಬಿಲ್ಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದು, ಈವಾಗ ರೂ.200-1000ದವರೆಗೆ ಏರಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರಿಗೆ ಬಿಲ್ಲು ಪಾವತಿಸಲಾಗಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಕಾರಣ ನಲ್ಲಿಯ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ 14, 2014ರಂದು ಗಾಜೀಪುರ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ 3 ಕಡೆ ನೀರಿನ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ನೀರಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿದ ಘಟನೆಗಳಿವೆ.

ಶ್ರೀಮಂತರು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದವರು ಇರುವ ಶಹಪುರದಲ್ಲಿ 24ಫಿ7 ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳು ಸಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

24ಫಿ7 ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಗುಲ್ಬರ್ಗದ ಎಲ್ಲಾ ಜನಗಳೂ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಗುಲ್ಬರ್ಗದ ಜನಗಳು ಈ ಖಾಸಗೀ ಒಡೆತನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರಕಾರ ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ನಗರಸಭೆಗಳೇ ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತೇವೆ.

ನಾನು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉದಯಗಿರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಸರಕಾರ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು, ಆವಾಗ ನಮಗೆ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ರೂ.35-70ರವರೆ ಬಿಲ್ಲು ಪಾವತಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ 3ವರ್ಷದಿಂದ ಅಂದ್ರೆ 2010ರಿಂದ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಜೆಸ್ಕೋಗೆ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಈ ಕುರಿತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಜೊತೆ ಯಾವುದೇ ಸಂವಾದ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ.

ಈಗ ಉದಯಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಅಗೆದು ನೀರು ಸರಬರಾಜಿಗಾಗಿ ಪೈಪ್‌ಲೈನ್ ಹಾಕುವ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಓಡಾಟಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಮನೆಗಳಿಗೂ ಹೊಸ ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮೀಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಇರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೊಳವೆಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ನಲ್ಲಿಗಳು ದುರಸ್ತಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದು, ನಗರಸಭೆಯವರು ಅದನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ 24ತಾಸು ನೀರು ಸರಬರಾಜಾಗುತ್ತಿದೆ ಆದ್ರೆ ಇದರ ಬಿಲ್ಲು ಕೂಡಾ ಅಷ್ಟೇ ದುಬಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ದುಬಾರಿ ಬಿಲ್ಲು ಭರಿಸುವುದು ನಮಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ನಮಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಮೊತ್ತವಾಗಿರುವ ರೂ.210 ತಿಂಗಳ ಬಿಲ್ಲು ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ.2000-3000ದಷ್ಟು ಬಿಲ್ಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಪಾವತಿಸುವುದು ಅವರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಚಪ್ಪಲಿ ಅಂಗಡಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದು, ಈ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಭರವಸೆಯಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಈಗಂತೂ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮಂತಹ ಜನಗಳು ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣದಿಂದ ತೊಂದರೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವವರು. ನಮ್ಮ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಲ್ಲಿಯ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಬಿಲ್ಲು ಪಾವತಿಸಲು ಕಷ್ಟವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿರುವುದರ ಕುರಿತು ದೂರು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದೆ, ಅವರು ನಿಮ್ಮ ಬಾಕಿಯಿರುವ ಬಿಲ್ಲು ಪಾವತಿಸಿದ್ದೆ ನೀರಿನ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಪುನಃ ಕೊಡುತ್ತೇವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಖಾಸಗೀ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೊಡದೆ ಸರಕಾರವೇ ಕನಿಷ್ಠ ಸೇವಾ ಶುಲ್ಕ ವಿಧಿಸಿ, ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರದವರು ಭೇಟಿಕೊಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇವೆ.

ನಾವು ಮಕ್ಕಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಮೈಸೂರು ನಗರಸಭೆಯ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರುವ ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಜಲಮಂಡಳಿ ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವಲ್ಪ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಸರಕಾರ ಮೀಟರನ್ನು ನಲ್ಲಿಗೆ ಜೋಡಿಸಿತು, ಆಗ 3 ಮನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ನಲ್ಲಿಯಿತ್ತು. ನಮಗೆ ರೂ.10-20 ನೀರಿನ ಬಿಲ್ಲು ಬರುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ತಂದೆ ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪಾವತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ರೂ.50 - 60 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದು, 2007ರಿಂದ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಜೆಸ್ಕೋ ಎನ್ನುವ ಖಾಸಗೀ ಕಂಪನಿಗೆ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂವಾದಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಗಾಗಿ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರದೇ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಇವರುಗಳಿಂದಲೇ ಯೋಜನೆ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸಮಿತಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಭೆಗಳ ವರದಿಗಳನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಅಥವಾ ದೂರದರ್ಶನಗಳು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ನಮಗೆ ದಿನದ 24 ತಾಸು ನೀರು ಸರಬರಾಜಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಈಗ ರಾತ್ರಿಯಿಡೀ ನೀರು ಬಿಟ್ಟು ಬೆಳಗ್ಗಿನ ಜಾವದಿಂದ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಮಗೆ ಮರುದಿನ ನೀರು ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವಂತ ಹೇಳಿಲ್ಲ, ಅವರಾಗೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕೆನಿಸಿದಾಗ ಯಾವುದೇ ಸೂಚನೆ ಕೊಡದೆ ನೀರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಮೈಸೂರು ನಗರಸಭೆಗೆ ದೂರು ನೀಡಿದ್ದೆ, ಅವರು ಹೇಳುವುದು ನಾವು ಈ ದೂರುಗಳನ್ನು ಜೆಸ್ಕೋಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು, ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಲು 3 ತಿಂಗಳು ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು. ಅವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಜೆಸ್ಕೋ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ನಲ್ಲಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಹಸುಗಳು ಕುಡಿಯಲು ಇಟ್ಟಿರುವ ನಲ್ಲಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಿತ್ತುಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ವಲಸೆ ಬಂದವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಯಾರಿಗೆ ಮನೆಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಜನರು ಇವುಗಳನ್ನು ನೀರಿನ ಬದಲಿ ಮೂಲವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು, ಆದರೆ ಈಗ ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿದೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಂದ್ರೆ 1-2ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ.150 ಬಿಲ್ಲು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಇದು ರೂ.1500 ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಬರುತ್ತಿದ್ದು, ನೀರಿನ ಬಿಲ್ಲು ಒಂದೇ ಸವನೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗಾಳಿ ಬೀಸಿದಾಗ ಈ ಮೀಟರುಗಳು ತಿರುಗುತ್ತವೆ, ಅಂದ್ರೆ ಮೀಟರುಗಳು ಗಾಳಿ ವಿತರಣೆಗಾಗಿ ಇದೆಯೋ ಅಥವಾ ನೀರಿಗಾಗಿದೆಯೋ?

ಸರಕಾರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಾಸಗೀಯವರಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡುವುದಿದ್ದರೆ, ಸರಕಾರ ಇರುವುದಾದ್ದು ಯಾಕಾಗಿ? ಸರಕಾರ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಖಾಸಗೀಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಭಾರಹೊರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಮೈಸೂರು ಆಳಿದ ರಾಜರುಗಳು ಜನರಿಗೆ ಉಚಿತ ನೀರು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದರು. ಸರಕಾರ ಈಗ ಮುಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹೋರಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ತಳ್ಳಿದೆ.

ಮೈಸೂರು ಜನತೆಯ ಪರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕೊತ್ತಾಯವೇನಂದ್ರೆ ಸರಕಾರವೇ ನೀರನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಸೇವಾ ಶುಲ್ಕದೊಂದಿಗೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಜೆಸ್ಕೋವನ್ನು ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಹೊರ ದಬ್ಬಬೇಕು.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯವಿರುವ, ಹಿಂದುಳಿದ ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ದಲಿತ ಕುಟುಂಬಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೀರು ಸರಬರಾಜಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಸ್ಯೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮೈಸೂರಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಮತ್ತು ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಜಲಮಂಡಳಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಹಾಗೂ ನಿರಂತರವಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜೆಸ್ಕೋಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಜೆಸ್ಕೋಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡುವ ಮೊದಲು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂವಾದ ನಡೆದಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ದಿನದ 24 ತಾಸು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿತ್ತು. ನಗರಸಭೆ ಈ ಕುರಿತು ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿತು, ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಅಗೆದು ಪೈಪ್‌ಲೈನ್ ಹಾಕಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಪ್ರತೀ ಮನೆಗೂ ಹೊಸ ನೀರಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಕೊಟ್ಟು, ಪೈಪ್‌ಲೈನ್ ಹಾಕಿದ 6 ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಜೆಸ್ಕೋದವರು ನೀರಿನ ನಲ್ಲಿಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದ್ದು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ್ದು, ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು ಕೆಲವು ನಲ್ಲಿಗಳಿವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಜೆಸ್ಕೋದವರು ಪೈಪ್‌ಲೈನ್ ಹಾಕಿದ್ದು, ನಾವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಂದ ಜೆಸ್ಕೋದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆವು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಗರ --- ಮಿಶನ್ (ನರ್ಮ) ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ಜೆಸ್ಕೋದವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರು.

6 ತಿಂಗಳಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಅಂದ್ರೆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2013ರಿಂದ ಜೆಸ್ಕೋ ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ನಮಗೆ ಇಲ್ಲಿವರೆಗೆ ಬಿಲ್ಲು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ಮೀಟರು ಅಳವಡಿಕೆಗೆಂದು ನಮಗೆ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾವು ಹಣಕಾಸುಗಳಿಗೆ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅಂತಲೂ ಅವರು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತಿಂಗಳಿಗೆ ನೀರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪಾವತಿಸಬೇಕಂತಲೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಮಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ನೀರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 4 ತಾಸು ಮತ್ತು ಸಂಜೆ 4 ತಾಸು ನೀರು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಈಗಲೂ ನಾವು ನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ನಮಗೆ ಈಗೂ ವಾಣಿವಿಲಾಸದ ನೀರಿನ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. 10-12ತಾಸು ನೀರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ರೂ.20 ಕಟ್ಟಬೇಕು.

ಈಗ ನಮಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ನೀರಿನ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಕಾವೇರಿ ನದಿಯಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿರುವ ನೀರನ್ನು ವಾಣಿವಿಲಾಸದವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದು, ಈಗ ಜೆಸ್ಕೋ ಕಬಿನಿ ನದಿಯಿಂದ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಆ ನೀರು ಕಾವೇರಿ ನೀರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ.

ಹಿಂದೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜರು ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆಗಾಗಿ ಜಾಲವೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉಚಿತವಾಗಿ 24 ತಾಸೂ ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಮತ್ತು ಯಾರಿಗೂ ನೀರಿನ ನಿರಾಕರಣೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ನಂತರ ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಜಲಮಂಡಳಿ ಸರಕಾರೀ ಸಂಸ್ಥೆ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿತು, ಇದೀಗ ಜೆಸ್ಕೋ ಎನ್ನುವ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

5ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜೆಸ್ಕೋ ನೀರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಕೆಲಸ ಆರಂಭಿಸಿದೆ ಅಂದ್ರೆ ದಶಂಬರ 2013ರಿಂದ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಅಗೆದಿದ್ದಾರೆ, ಹೊಸ ಪೈಪ್‌ಲೈನುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಮನೆಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಹೊಸ ಸಂಪರ್ಕ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ರೆ ಇದುವರೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ವಾಣಿವಿಲಾಸ ನಮಗೆ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ದಿನಕ್ಕೆ 4ತಾಸುಗಳು ನೀರನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇದು ನಮಗೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ; ಇದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ನಮಗೆ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ದಿನದ 24ತಾಸುಗಳ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆ ನಮಗೆ ಬೇಡ. ಯಾವ ಕಂಪೆನಿ 24 ತಾಸು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತದೆ? ಇದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಾತು.

ಈಗ 25000 ಲೀಟರ್ ನೀರು ಬಳಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ.120 ಬಿಲ್ಲು ಬರುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಇದನ್ನು ಖಾಸಗೀ ಕಂಪನಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅಂದ್ರೆ ಇದೊಂದು ವ್ಯಾಪಾರ ಆಗುತ್ತದೆ, ನೀರಿನ ಬಿಲ್ಲು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನೀರು ಅವರ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

ನಮಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿದ್ದಾಗ ನಾವು ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಜಲಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು, ಆದ್ರೆ ಮುಂದೆ ಜೆಸ್ಕೋವನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಲಿದೆ. ಪೈಪ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದಾಗ ಹಾಳು ಮಾಡಲಾದ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸರಿಪಡಿಸಿಲ್ಲ. 3ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಜೆಸ್ಕೋಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ದೂರು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಆದ್ರೆ ಜೆಸ್ಕೋದಿಂದ ಏನೂ ಉತ್ತರ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆರಂಭದಲ್ಲೇ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಾದ್ರೆ ಮುಂದೆ ನೀರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದೂರುಗಳನ್ನು ಇವರು ಹೇಗೆ ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಚಿಂತೆ ನಮಗಾಗಿದೆ. ಈಗ ರಸ್ತೆ ತುಂಬಾ ಕೆಟ್ಟದಾಗಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವವರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ ಜೊತೆಗೆ ಧೂಳು ಗಾಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಕಲುಷಿತವಾಗಿದೆ.

ಒಮ್ಮೆ ಜೆಸ್ಕೋ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಇರುವ ಬೇರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೀರಿನ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗುವುದು. ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣದಿಂದ ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಬಡಜನರು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಸ್ಯೆಗೊಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಹಣಕೊಟ್ಟು ನೀರು ಪಡೆಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರದಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ನೀರಿನ ನಿರಾಕರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಜೆಸ್ಕೋ ಖಾಸಗೀ ಒಡೆತನ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇವೆ. ನೀರು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಅವರು ಪ್ರಕೃತಿದತ್ತವಾದುದು, ಇದನ್ನು ಯಾರೂ ತಯಾರಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಆದ್ರೆ ಈಗ ಕೆಲವು ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಇದನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರದ ಈ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಜನ ವಿರೋಧಿಸಬೇಕು. ಇದು ಸರಕಾರದಿಂದಲೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಸರಕಾರವೇ ಈ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಜೆಸ್ಕೋದೊಂದಿಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿರುವುದು. ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಇದರ ಲಾಭ ಪಡೆಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು.

2006ರಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಅವಧಿ ಮುಗಿದು, ಮುಂದಿನ ಚುನಾವಣೆಗೆ ತಯಾರಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನರ್ಮಾ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದು, ನರ್ಮಾ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸುಧಾರಣಾ ನೀತಿಯಿತ್ತು ಮತ್ತು ಈ ನೀತಿಯು 24ಫಿ7 ನೀರಿನ ಯೋಜನೆಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. 2006ರಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆ ಆರಂಭ ಆಗಿದ್ದು ಸಹ 2009ರಲ್ಲಿ ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂತು ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವಾಗ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂವಾದ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಹಕ್ಕಿನ ಜನಾಂದೋಲನದ ಮೂಲಕ ನೀರಿನ್ನು ಜೆಸ್ಕೋ ಎನ್ನುವ ಖಾಸಗೀ ಕಂಪನಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂತು. ಕಳೆದ 125 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಇದನ್ನು ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾವು ನಂಬಿರಲಿಲ್ಲ. ನಂತರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೆಂದು ಮಾಹಿತಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆವು.

ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ನೀರನ್ನು ಮಾರಾಟದ ಸರಾಕಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾಮ್ಯತೆ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು. ಆದರೆ ಅವರು ಜನರಿಗೆ ಏನು ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋಂದರೆ ನಿಮಗೆ 24ತಾಸು ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು. ಜನರಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸುಳ್ಳು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋಂದರೆ ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆಗೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಮಹಿಳೆಯರು ಇದರಿಂದ ಕಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಅವರು ನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಕೂಡಿಡುವ ಹೊಣೆಯಿರುವವರು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹಿಳೆಯರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವರಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಂಪನಿಯು ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಎಲ್ಲಾ 65ವಾರ್ಡುಗಳ ಜನರಿಗೆ ದಿನದ 24 ತಾಸೂ ನೀರು ಕೊಡುತ್ತೇವೆನ್ನುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ಥಳೀಯ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜೆಸ್ಕೋದೊಂದಿಗೆ ಈ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಆಗಿನ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ, ನಗರ ಸಭೆಯ ಹಾಗೂ ಮೂಡಾದ ಆಯುಕ್ತರಾಗಿದ್ದ ಪಿ.ಮಣಿವಣ್ಣನ್‌ರವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದಗಳನ್ನು ನಡೆಸದೆ ಈ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದ ಬಳಿಕ ಹೊಸತಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದಾಗ ಸಹ ಇದೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಇದು ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಎಂದು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ಅವರನ್ನೂ ನಂಬಿಸಲಾಯಿತು.

ಈ ಯೋಜನೆಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾದ ವಿಷಯಗಳು ಬೇರೆಯೇ ಆಗಿತ್ತು. ಉದಾ: ಕುವೆಂಪು ನಗರದ ಸಮುದಾಯಭವನದಲ್ಲಿ ಪಿ.ಮಣಿವಣ್ಣನ್, ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರು ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೋರುವಿಕೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ವಿಷಯ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇದೇ ಚರ್ಚೆಯ ವಿಷಯವೆಂದು ಅಂದು ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಜನರು ಸಹಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ಸಭೆಗಳನ್ನು 24ಫಿ7 ಯೋಜನೆಗೆ ಜನರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಿ, ಜನ ಸಮ್ಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ದಾಖಲಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಜನತೆ 24ಫಿ7 ಯೋಜನೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದನ್ನು ತಿರುಚಿರುವುದನ್ನು ಚಳುವಳಿಗಾರರು ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದು.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಖಾಸಗೀ ಕಂಪನಿಗೆ ಮೈಸೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ 13 ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ನೀರಿನ ಟ್ಯಾಂಕನ್ನು ರಚಿಸಲು ಗುತ್ತಿಗೆ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಇವರು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕಾಗಿ ಪೈಪ್‌ಗಳ ಅಳವಡಿಕೆಗೊಂದು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಅಗೆದರು. ಇದರ ಬಳಿಕ ವಯಕ್ತಿಕ ಮನೆಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹಿಂದಿನ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ಜಾಲವನ್ನೇ ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಸ ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮೀಟರುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದ್ದು, ಆದರೆ ಅಗೆದಿರುವ ರಸ್ತೆಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದು ಸಹ ಅದನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಡಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇದುವರೆಗೆ ಹೊಸ ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮೀಟರಿಗೆ ದರ ಹಾಕಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ - ದಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾವಿ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದ ಮಾದರಿಯಂತೆ ಮುಂದೆ ಇವರು ಚಾರ್ಜ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ, ಅಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ.30ನ್ನು ಮೀಟರ್ ಜೋಡಣೆಗೊಂದು ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಮೈಸೂರು ಪ್ರವಾಸಿಗರ ತಾಣ; ಇಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರುಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡಿ ನೀರಿನ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತೊಟ್ಟಿಗಳಿಗೂ ಪ್ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೊಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಬಳಿಕ 98%ದಷ್ಟು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೊಳವೆಬಾವಿಗಳಿಲ್ಲ. ಉದಾ: ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕಿನ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಕಾರ ಆಶೋಕ ನಗರದಲ್ಲಿ 189 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳು 13 ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿತ್ತು, ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಅವುಗಳಾವುದು ಇಲ್ಲ. ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಉಚಿತ ನೀರು ಕೊಡಲಾಗಿದ್ದು, ಈಗ ಇವುಗಳಿಗೂ ಮೀಟರನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗವೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದಂತೆ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗ, ಬಡವರು, ದಲಿತರು ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರೆಲ್ಲರೂ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣದಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಈಗ ಜೆಸ್ಕೋ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಾರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ 25ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ರೂ.120ನ್ನು ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜೆಸ್ಕೋ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಆರಂಭಿಸಿದ 6ತಿಂಗಳ ಬಳಿಕ ಬಿಲ್ಲಿನ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಯಿತು, ಇದರಿಂದ ರೂ.120 ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದವರು ರೂ.1200-1800ರಷ್ಟು ಬಿಲ್ಲು ಪಾವತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರಸ್ವತಿ ಪುರಂನ 14ನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ 17 ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಅವರು ರೂ.3000

ಬಿಲ್ಲು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 2ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಆಯುಕ್ತರಲ್ಲಿ ದೂರು ದಾಖಲಿಸಿದಾಗ ಅವರು ರೂ.120ನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಉಳಿದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಈಗಲೂ ಬಿಲ್ಲು ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಬಿಲ್ಲು ಮೊತ್ತ ಹೆಚ್ಚಿಸದನ್ನು ಜೆಸ್ಕೋದವರತ್ತ ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ದೂರುದಾರರನ್ನು ವಾಣಿವಿಲಾಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು, ವಾಣಿವಿಲಾಸದವರು ತಾವೇನು ಇದನ್ನು ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲವೆಂದರು. ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ, ನಗರಸಭೆಯ ಆಯುಕ್ತರ ಕಛೇರಿ ಮುಂದೆ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದಾಗ ಬಿಲ್ಲಿನ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಿದರು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನೀರಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿಲ್ಲ.

ವಾಣಿವಿಲಾಸದಿಂದ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಆಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಮೊದಲೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಯವಾದಾಗ ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವರು, ನಂತರ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸುವರು, ಆದ್ರೆ ಜೆಸ್ಕೋದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಿಲ್ಲ. ಅವರು ಏನೂ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡದೆ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಜಲಮಂಡಳಿಯೊಂದಿಗೆ ನೀರಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಹೋಲಿಸಿದೆ, ಜೆಸ್ಕೋದಿಂದ ಸರಬರಾಜಾಗುವ ನೀರಿನ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಏನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರಿನ ನೀರಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ; ಈಗ ಕಾವೇರಿ ಮತ್ತು ಕಬಿನಿ ನದಿ ಹಾಗೂ ಮೇಘಲಾಪುರದಿಂದ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳಿವೆ.

ನನ್ನ ಅಂತಿಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೆಂದರೆ, ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಜಲಮಂಡಳಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮತೆಯಿದೆ ಮತ್ತು ಇಡೀ ಮೈಸೂರಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಜೊತೆಗೆ ಮೈಸೂರಿನ ಎಲ್ಲಾ ಜನತೆ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ನಾನೊಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಬೆಳೆದಿದ್ದೇನೆ; ನಾನು ಇಲ್ಲೇ ಸಾಯಲು ಬಯಸುವವನು. ನಾನು ಮನುಷ್ಯನೆಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ, ಆದರೆ ಸರಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಮನುಷ್ಯನಾಗಿಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಜ ಅರಸರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಮನುಷ್ಯರಾಗಿ ಗುರುತಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಆದರೆ ಈಗಿನ ಸರಕಾರಗಳು ಹಾಗೆ ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಜಾಗತೀಕರಣ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯೀಕರಣ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕನ್ನೀಕರಣವನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆ. ಸರಕಾರವು ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಪಡೆದೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಶರ್ತಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ; ಅವರು ಅರ್ಥಾಂಶವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ, ಇನ್ನರ್ಥವನ್ನು ಕಿಸೆಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಖರ್ಚಿಗೆ ಅರ್ಥಾಂಶ ಸಾಲವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರಕಾರಗಳು ಈ ರೀತಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತವೆ; ಸ್ಥಳೀಯ ಸರಕಾರವು ಸ್ವಲ್ಪಾಂಶವನ್ನು ಕಿಸೆಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಚ್ಛ ಗಾಳಿ, ನೀರು ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿದತ್ತವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಎಲ್ಲರ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕುಗಳು. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನವು ಇವುಗಳನ್ನು ಮೂಲಭೂತ ಮಾನವಹಕ್ಕುಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ ಪ್ರಕಾರ ನಾವೆಲ್ಲ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು, ಆದರೆ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಸರಕಾರ ನಮ್ಮನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ ನಾಗರಿಕರಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಗ್ರಾಹಕರಾಗಿ ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲ ನಾಗರಿಕರಲ್ಲ, ನಾವೆಲ್ಲ ಪೊಟೆನ್ಷಿಯಲ್ ಗ್ರಾಹಕರು.

ಒಂದು ಸಲ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸರಕಾರ ಹಣಕಾಸಿನ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಬಳಿಕ, ಸರಕಾರವು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರನ್ನು ಗ್ರಾಹಕರನ್ನಾಗಿಸಿ, ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

ನಾನೀಗ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ಸರಕಾರವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಪ್ರತೀ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಉಚಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಮಾನವಾಗಿ ವಿತರಿಸಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿದೆ. ಪ್ರತೀ ಮನೆಗೂ ನೀರಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಯಾರು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಗುಡಿಸಲುಗಳಲ್ಲಿ, ವಲಸೆ ಬಂದವರಿಗೆ, ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ, ಮನೆಯಿಲ್ಲದವರಿಗೆಲ್ಲ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ನೀರಿನ ತೊಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿತ್ತು.

ಸರಕಾರ ಯಾವಾಗ ನಾಗರಿಕರನ್ನು ಗ್ರಾಹಕರಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿತೋ ಅಂದಿನಿಂದ ನೀರು ಮಾರಾಟದ ಸರಕಾಯಿತು; ಯಾರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಖರೀದಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೆಯೋ ಅವರು ಮಾತ್ರ ಹಣಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಖರೀದಿಸಿ, ಬಳಸುವಂತಾಗಿದೆ. ಯಾರಿಗೆ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೋ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿ ಏನು? ಈಗ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿಕರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿಯತ್ತರೆ ಅವರು ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಇಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿ, ಮತ್ತು ಸರಕಾರ ಖಾಸಗಿಯವರ ಜೊತೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಈ ರೀತಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ, ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ನೆಹರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಗರ ---- ಮಿಶನ್ ಮೂಲಕ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. 80 ಶೇಕಡಾವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ, 10 ಶೇಕಡಾವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಮತ್ತು 10 ಸ್ಥಳೀಯ ನಗರಸಭೆಯು ಭರಿಸಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಆಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಬಳಿಕ ಎಲ್ಲರನ್ನು ವಿಚಿತ್ರ ನಾಯಿಗಳ ತರ ನೋಡುತ್ತಾರೆ ವಿನಃ ನಾಗರಿಕರಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಮತ ಚಲಾಯಿಸಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಆದರೆ ಅವರು ಗೆದ್ದ ಬಳಿಕ ತಾವೆಷ್ಟು ಕಮಿಷನ್ ಜೇಬಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಜನವಿರೋಧಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನೀರಿನ ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ, ಕಾರ್ಪೊರೇಟರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ನಗರಸಭೆಯ ಸಮಿತಿ ಸೇರಿ 2006ರಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಕುರಿತು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದ ಆದೇಶವನ್ನು ಸುಮಾರು 6 ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಯಾವಾಗ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯಿತೋ, ಆವಾಗ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿ ವಾಣಿ ವಿಲಾಸ ಜಲಮಂಡಳಿಗೆ ಮೈಸೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತು. ಕಳೆದ 125 ವರ್ಷಗಳು ವಾಣಿ ವಿಲಾಸ ಜಲ ಮಂಡಳಿ ಮೈಸೂರು ನಗರದವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮೊದಲ ಸಂಸ್ಥೆ. ಕಮಿಷನ್ ಪಡೆದೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಜಲಮಂಡಳಿಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರ ಗುತ್ತಿಗೆ ಕೊಡುವ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.

2007ರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸರಕಾರ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂತು ಮತ್ತು ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಯಾರೂ ಈ ನಡೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೂ ಕಮಿಷನ್ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯು ನೀರು ನಮ್ಮ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವುದು, ನಗರಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ನಗರಸಭೆಯು ತರುತ್ತಿರುವುದು, ಇದನ್ನು ಶುಚಿಗೊಳಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಗರಸಭೆ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ, ಓವರ್ ಹೆಡ್ ನೀರಿನ ತೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ನಗರಸಭೆ ಕಟ್ಟಿರುವುದು, ಈ ತೊಟ್ಟಿಗೆ ನೀರು ತುಂಬಿಸುವುದು ನಗರಸಭೆ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದು ನಗರಸಭೆಯಾಗಿರುವಾಗ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕುರಿತು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಗರಸಭೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಮತ್ತು ನೀರನ್ನು ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹಂಚುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಗರಸಭೆಗೆ ಕ್ಷಮತೆಯಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಇದೊಂದು ಅಪಹಾಸ್ಯವೇ ಸರಿ. ಅಧಿಕಾರಿಯು ಇದನ್ನು ಜೆಸ್ಸೋ ಎನ್ನುವ ಖಾಸಗೀ ಕಂಪನಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವುದು.

ದುಃಖದ ಸಂಗತಿ ಏನೆಂದರೆ ಜೆಸ್ಸೋ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಈ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ಕೆಲಸ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ; ತಂತ್ರಜ್ಞರನ್ನು, ಎಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳನ್ನು, ನೀರುಘಂಟೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಕೆಲಸದವರನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರವೇ ವಾಣಿವಿಲಾಸದಿಂದ ಜೆಸ್ಸೋದವರಿಗೆ ವಹಿಸಿರುವುದು. ಸರಕಾರ ಇವರುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತದೆ, ಜೆಸ್ಸೋ ಲಾಭ ಗಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಜೆಸ್ಸೋ ಅನ್ನುತ್ತದೆ ನಮಗೆಲ್ಲ 24x7 ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು, ಆದರೆ ಸತ್ಯವೇನೆಂದರೆ 7 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ 24 ತಾಸು ನೀರು ಸಿಗುತ್ತಿದೆ. ಗಾಳಿ ಬೀಸುವಾಗ ಈ ಮೀಟರುಗಳು ತಿರುಗುತ್ತವೆ. ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ.10-20 ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದವರು ಈಗ ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ.800-1000 ಪಾವತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರ ನೀರಿನ ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಆದಾಯ ಗಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉದ್ಭವಿಸಿದ್ದೆ ಜನ ಇಲ್ಲಿಂದಲ್ಲಿಗೆ ಓಡಾಟ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಈ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಸರಕಾರ ಈ ರೀತಿ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಜನರಿಂದ ಹಣ ಲೂಟಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೌಲ್ಯಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯುಂಟಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕರನ್ನು ಸಂಬಂಧ ಈಗ ಕಂಪನಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರಾಗಿ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಬೇಕು. ಈ ಪದ್ಧತಿ ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕರು ಯಾವತ್ತೂ ನಾಗರಿಕರೇ. ನೀರು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು.

ನೀರಿನ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಜನಾಂದೋಲನ - ಕರ್ನಾಟಕ
People's Campaign for Right to Water – Karnataka

Pushpanikethana Nilaya, No. 3, 1st Cross, 4th Main
Sampangiramanagar, Bangalore-560 027
righttowaterkarnataka.weebly.com
facebook.com/righttowater